

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti ve
Středočeském kraji s ohledem na rizikové skupiny**

Bc. Jan Riegr

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jan Riegr

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na rizikové skupiny

Název anglicky

Statistical analysis of unemployment in the Central Bohemian region with attention to risk groups

Cíle práce

Cílem práce bude statistická analýza vybraných ukazatelů nezaměstnanosti v Středočeském kraji s důrazem na rizikové skupiny nezaměstnaných. Práce bude zaměřena především na uplatnění absolventů a mladistvých, zdravotně znevýhodněných osob, žen po mateřské dovolené a osob spadajících do vyšší věkové kategorie. Provedená analýza bude východiskem pro sestavení návrhů, které by měly přispět ke zlepšení situace ve Středočeském kraji.

Metodika

Potřebná data budou získána z databáze Českého statistického úřadu, úřadů práce a Ministerstva práce a sociálních věcí. Pro analýzu a komparaci jednotlivých údajů budou využity metody z oblasti analýzy časových řad. Pro analýzu nástrojů snižujících nezaměstnanost a návrhů bude užito analýzy dokumentů.

Harmonogram:

Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2019-09/2019

Předložení literární rešerše: 10/2019

Sběr dat a jejich analýza: 08/2019-01/2020

Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2020

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Nezaměstnanost, trh práce, rizikové skupiny, aktivní a pasivní politika nezaměstnanosti, Středočeský kraj, časová řada

Doporučené zdroje informací

- BELZ, H. a NORDHAUS, W D. Klíčové kompetence a jejich rozvíjení: východiska, metody, cvičení a hry. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-717-8479-6.
- BROŽOVÁ, D. Kapitoly z ekonomie trhů práce. Praha: Oeconomica, 2012. ISBN 978-80-245-1880-0.
- BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost : psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-9006-8.
- GROSPÍČ, J. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-086-4.
- HINDLS, R. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. ISBN 80-901424-9-4.
- POŠTA, V., L. MACÁKOVÁ a T.PAVELKA. *Strukturální míra nezaměstnanosti v ČR*. Praha: Management Press, 2015. ISBN 978-80-7261-296-3.
- SAMUELSON, P A. a NORDHAUS, W D. *Ekonomie: 19. vydání*. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.
- SVATOŠOVÁ, L. KÁBA, B. *Statistické metody I*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1672-0.
- ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, B., J. ŠMAJS a Z. BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost. 2., přeprac. a aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2020

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 06. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na rizikové skupiny" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 6. dubna 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Marii Prášilové, Csc., za rady a patřičné připomínky, které byly konstruktivní a napomohly k dokončení této práce. Také bych rád poděkoval své rodině, která mi byla po celou dobu oporou a dobrým rádcem.

Statistická analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na rizikové skupiny

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji. Dle dostupných dat jsou analýzy vypočteny za roky 2005-2019. Klíčovými skupinami jsou osoby se zdravotním postižením, ženy starající se o své děti, čerství absolventi škol a mladiství a osoby starší 50 let. V analytické části jsou zkoumány faktory, díky kterým mají zasažené osoby těžší uplatnění na trhu práce. Těmito faktory jsou věk, pohlaví, nejvyšší dosažené vzdělání, délka dosavadní nezaměstnanosti a počet volných pracovních míst na základě jejich předpokladu. S řešením úzce souvisí vývoj a správa aktivní a pasivní politiky zaměstnanosti, které napomáhají regulaci nezaměstnanosti a jejichž náklady jsou taktéž zpracovány v analytické části. Získaná data jsou podrobena elementárním statistickým metodám, díky kterým je možné porovnávat jednotlivé vývoje časových řad. V závěrečné části diplomové práce jsou zpracovány meziroční vývoje počtů osob rizikových skupin s prognózovanými vývoji do roku 2021. Na základě těchto analýz jsou vyvozeny návrhy, které by měly vést ke zlepšení postavení rizikových skupin na trhu práce.

Klíčová slova: Nezaměstnanost, rizikové skupiny, Středočeský kraj, vzdělání, věk, pohlaví, podíl nezaměstnaných osob, obecná míra nezaměstnanosti, trh práce.

Statistical analysis of unemployment in the Central Bohemian region with attention to risk groups

Abstract

The subject of this diploma thesis is the analysis of unemployment development in the Central Bohemia Region. According to available data, the analyzes are calculated for years 2005-2019. The key groups are people with disabilities, women taking care of their children, recent school leavers and adolescents and people over 50 years of age. The analytical part examines the factors that make it harder for the affected persons to find employment in the labor market. These factors are age, gender, the highest level of education attained, the length of unemployment so far and the number of job vacancies based on their assumptions. The solution is closely related to the development and management of active and passive employment policies, which help to regulate unemployment and whose costs are also elaborated in the analytical part. The obtained data are subjected to elementary statistical methods, thanks to which it is possible to compare individual developments of time series. In the final part of the thesis are processed year-on-year development of numbers of risk groups with forecasted development in the years to 2021. Based on these analyzes are drawn suggestions that should improve the position of risk groups in the labor market.

Keywords: Unemployment, risk groups, Central Bohemian Region, education, age, sex, share of unemployed persons, general unemployment rate, labor market.

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika.....	13
3 Teoretická východiska	16
3.1 Nezaměstnanost.....	16
3.1.1 Míra nezaměstnanosti.....	17
3.1.2 Druhy nezaměstnanosti.....	18
3.1.3 Důsledky nezaměstnanosti.....	20
3.1.4 Měření nezaměstnanosti.....	21
3.2 Trh práce.....	22
3.2.1 Politika zaměstnanosti.....	23
3.2.2 Aktivní politika zaměstnanosti.....	25
3.2.3 Pasivní politika zaměstnanosti.....	27
3.3 Rizikové skupiny nezaměstnaných.....	28
3.3.1 Osoby se zdravotním postižením.....	28
3.3.2 Ženy obecně.....	29
3.3.3 Absolventi škol a mladiství.....	29
3.3.4 Osoby starší 50 let.....	30
4 Středočeský kraj a jeho charakteristiky	31
5 Analytická část	37
5.1 Míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji.....	38
5.2 Vývoj nezaměstnanosti v České republice.....	38
5.2.1 Analýza vývoje nezaměstnanost Středočeského kraje s ohledem na okresy.....	40
5.2.2 Analýza vývoje nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na pohlaví v letech 2005-2018.....	42
5.2.3 Analýza vývoje nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na věk v letech 2005-2018.....	43
5.2.4 Analýza vývoje nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na vzdělání v letech 2005-2018.....	51
5.2.5 Vývoj trhu práce a poptávky po pracovních silách.....	57
5.2.6 Analýza vývoje nezaměstnanost ve Středočeském kraji s ohledem na délku trvání.....	60
5.3 Analýza rizikových skupin nezaměstnaných osob.....	63
5.3.1 Analýza vývoje výdajů pro vybrané nástroje státní politiky.....	63
5.3.2 Analýza vývoje zdravotně postižených uchazečů.....	66

5.3.3	Analýza vývoje žen starajících se o dítě	68
5.3.4	Analýza vývoje uchazečů ze skupiny absolventů a mladistvých	71
5.3.5	Analýza vývoje uchazečů ze skupiny osob starších 50 let	74
5.4	Návrhy a doporučení	76
6	Závěr	78
7	Seznam použitých zdrojů	82
8	Přílohy	85

Seznam obrázků

Obrázek 1: Okresy Středočeského kraje	32
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Charakteristiky Středočeského kraje a jeho okresů	33
Tabulka 2: Bodový odhad počtu osob zdravotně postižené	68
Tabulka 3: Bodový odhad pro ženy starající se o dítě	70
Tabulka 4: Bodový odhad pro mladistvé a absolventy	73
Tabulka 5: Bodový odhad pro osoby starší 50 let	75

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Středočeského kraje v letech 2005-2019 (v tis.)	34
Graf 2: Struktura obyvatelstva Středočeského kraje dle věkových skupin	35
Graf 3: Průměrný podíl nezaměstnaných osob v krajích České republiky	39
Graf 4: Vývoj PNO ve Středočeském kraji v letech 2005-2019 (%)	40
Graf 5: Průměrný PNO za okresy Středočeského kraje v letech 2005-2018	41
Graf 6: Vývoje nezaměstnanosti dle pohlaví	42
Graf 7: Porovnání obecné míry nezaměstnanosti Středočeského kraje s Českou republikou v letech 2005-2019 v %	45
Graf 8: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo Středočeského kraje v tis. (2005-2018)	46
Graf 9: Zaměstnané obyvatelstvo Středočeského kraje v tis. (2005-2018)	46
Graf 10: Nezaměstnané obyvatelstvo Středočeského kraje rozděleno dle věkových skupin v tis. (2005-2018)	47
Graf 11: Obecná míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na věkové skupiny v letech 2005-2018 (%)	48
Graf 12: Vývoj obecné míry nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na vzdělání v letech 2005-2018	51

Graf 13: Průměrné rozdělení obyvatel 15 let + ve Středočeském kraji (%) dle vzdělání v letech 2005-2018	52
Graf 14: Průměrné rozdělení Mužů a Žen 15 let + ve Středočeském kraji (%) dle vzdělání v letech 2005-2018	53
Graf 15: Podíly nezaměstnaných osob v roce 2010 a 2018 ve Středočeském kraji s ohledem na vzdělání	54
Graf 16: Obecná míra nezaměstnanosti Středočeského kraje rozdělena podle pohlaví a jejich vzdělání v letech 2005-2018	56
Graf 17: Analýza vývoje počtu volných pracovních míst v letech 2005-2019	57
Graf 18: Počty osob a způsob hledání pracovního uplatnění ve Středočeském kraji v letech 2005-2019.....	58
Graf 19: Počet uchazečů/volných míst ve Středočeském kraji za roky 2005-2019	59
Graf 20: Vývoj nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na délku v letech 2005-2019 v tisících	61
Graf 21: Výdaje za aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti v České republice v letech 2005-2019	64
Graf 22: Výdaje za aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019.....	65
Graf 23: Vývoj osob zdravotně postižených ve Středočeském kraji s ohledem na pohlaví v letech 2005-2019	66
Graf 24: Prognóza vývoje počtu nezaměstnaných osob se zdravotním postižením pro roky 2020 a 2021	67
Graf 25: Vývoj nezaměstnaných žen starajících se o děti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019.....	69
Graf 26: Prognóza vývoje uchazečů ze skupiny žen starajících se o dítě pro roky 2020 a 2021	70
Graf 27: Vývoj počtu absolventů a mladistvých uchazečů ve Středočeském kraji v letech 2005-2019.....	72
Graf 28: Prognóza vývoje uchazečů ze skupiny absolventů a mladistvých pro roky 2020 a 2021	73
Graf 29: Vývoj počtu uchazečů starších 50 let ve Středočeském kraji v letech 2005-2019	74
Graf 30: Prognóza vývoje uchazečů ze skupiny osob starších 50 let pro roky 2020 a 2021 ...	75

1 Úvod

Nezaměstnanost je jedním z často diskutovaných problémů současné společnosti, kdy se osoba v produktivním věku pohybuje mimo tržní prostředí. Tato problematika byla probírána skrze mnohými vědeckými obory, kterými jsou filosofie, sociologie, ekonomie a psychologie.

Základem státu je rodina, ale základem fungující ekonomiky jsou pracující jednotky, které vytvářejí hodnoty. Mezi rizika nezaměstnanosti nepatří pouze chudoba, ale také nízká spotřeba, která vede k oslabení ekonomiky. Nezaměstnanost může být také spojena s nárůstem kriminality, a to z jednoho prostého důvodu. Osoba, která přijde o práci, je z hlediska kriminality velmi riziková právě proto, že její příjem v dané situaci není odpovídající nastolenému životnímu standardu. Na první pohled se může zdát, že osoba, která se dostala do nezaměstnanosti, je zaopatřena státními nástroji, ale není tomu tak. Státní nástroje pasivní politiky totiž nedokáží pokrýt nutné jednorázové náklady spojené s životem nezaměstnaných osob, a proto se zmíněné osoby často dostávají do zadluženosti. Na druhou stranu, pokud by nezaměstnanost nebyla řešena pasivní politikou zaměstnanosti, musela by nutně vést ke ztrátě domova.

Dalším z mnoha problémů nezaměstnanosti je fakt, že jedinec po dobu, co je nezaměstnaným, ztrácí pracovní morálku a schopnost se orientovat v běžných pracovních procesech. Delší nezaměstnaností dochází taktéž ke snižování odbornosti jedince, která je nutná k výkonu obdobných pracovních pozic. Ze sociologického hlediska, osoba, která přišla o práci, trpí také nedostatkem mezilidského kontaktu a ztrátou vztahů mezi kolegy.

Trh práce, který je reprezentován svojí nabídkou práce a poptávkou po ní, je v současnosti velmi nevyváženým, a to z toho důvodu, že nabídka práce je vyšší než její poptávka. V první řadě je nutné si uvědomit, že nezaměstnanost může postihnout kohokoli. Stále jsou ale některé skupiny těmi rizikovějšími, a především na ně bude tato práce zaměřena.

Nejvíce jsou ohroženy osoby zdravotně postižené, ženy starající se o dítě, čerství absolventi škol a mladiství a také osoby starší 50 let. Ztráta nebo hledání nového zaměstnání může mít na člověka negativní vliv a jeho důsledky se mohou podepsat i na jeho psychice. Osoby, které dlouhodobě nenacházejí uplatnění na trhu práce, bývají často frustrováni tím, že nejsou schopni materiálně zabezpečit své nejbližší, což může vést až ke zdravotním problémům. Na trhu práce ale existují i skupiny osob, které v nezaměstnanosti setrvávají záměrně a využívají podpory pasivní politiky zaměstnanosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce je zaměřena na analýzu vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019. Analýze jsou podrobeny rizikové skupiny, které mají problematický vstup na trh práce. Těmito skupinami jsou osoby se zdravotním postižením, ženy starající se o své dítě, čerství absolventi a mladiství a osoby starší 50 let. Tyto skupiny jsou rozděleny podle věku, vzdělání a délky nezaměstnanosti, protože tyto faktory mohou ovlivnit aktivní vstup na trh práce. Pro rizikové skupiny budou v praktické části práce sestaveny prognózy vztažené k počtům osob do roku 2021. Na základě vypočtených analýz a získaných znalostí budou předloženy návrhy, které by mohli pomoci s integrací rizikových skupin.

2.2 Metodika

Práce je založena na datech, která byla získána z Českého statistického úřadu, Úřadu práce České republiky a Ministerstva práce a sociálních věcí. Data, která byla získána z těchto zdrojů byla podrobena základnímu deskriptivnímu popisu. Výstupem tedy jsou sestavené časové řady a grafy, které jsou lépe popsitelné a reprezentují stávající stav a meziroční vývoj.

Časové řady

Charakteristik časových řad je v práci užito pro přesnější popis analyzovaných dat. Díky časovým řadám je možné sestavit grafy, které reprezentují vývoj ve sledovaném období.

Elementární charakteristiky časových řad

Předností elementární charakteristiky časových řad je popis vývojových tendencí a šoků, které ve sledovaném období nastaly.

První absolutní diference

Je porovnáním mezi dvěma obdobími, která probíhala bezprostředně po sobě. Může vyjadřovat buď nárůst nebo úbytek. Hodnota t vyjadřuje časovou souslednost.

$$dy_t = y_t - y_{t-1}$$

Bazický index

Tento index porovnává hodnoty z pozorování oproti předem určené bázi.

$$bt = \frac{y_t}{y_0}$$

Koeficient růstu

Vyjádření rychlosti růstu v relativních hodnotách u bezprostředně po sobě jdoucích obdobích. Hodnota t vyjadřuje časovou souslednost.

$$kt = \frac{y_t}{y_{t-1}}$$

Průměrný koeficient růstu

Pro výpočet průměrného koeficientu růstu je využit geometrický průměr. Vypočtená hodnota vychází v procentech. Tato hodnota vyjadřuje konstantní růst, který směřuje k poslední zaznamenané hodnotě časové řady.

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{k_2 k_3 k_4 \dots k_n} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}}$$

Modely časových řad

Časové řady je možné charakterizovat jako posloupnost od minulosti do přítomnosti. Data, která jsou podrobena analýze časových řad musejí být věcně, časově a prostorově srovnatelná. Na základě těchto pravidel je možno vnímat časové řady jako soubor na základě, kterého je možné předvídat budoucí hodnoty.¹

Časové řady se zpravidla skládají ze tří složek a mezi ně patří složka náhodná, periodická a trendová. Trend se potom dá definovat jako složka, která charakterizuje budoucí vývoj časových řad. Smyslem časových řad je nalezení trendu, který bude co nejdůvěrněji opisovat vývoj časové řady a bude možné na jeho základě provádět prognózy.

¹ HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6

V analytické části je pracováno s následujícími druhy trendů časových řad.

Lineární trend:

$$T_t = a + bt$$

Kvadratický trend:

$$T_t = a + bt + ct^2$$

Kubický trend:

$$T_t = a + bt + ct^2 + dt^3$$

V těchto případech trendových funkcí proměnná t je časová a nabývá hodnot $t = 2, 3, \dots, n$, proměnné a, b, c, d jsou parametry jednotlivých funkcí.

Index determinace

Slouží pro vyjádření síly shody trendové funkce. Porovnává tedy reálná data s empirickými hodnotami. Proměnná y_t reprezentuje data z časové řady a hodnota y'_t je vypočtenou očekávanou hodnotou. Hodnota y s pruhem vyjadřuje aritmetický průměr časové řady.²

$$I^2 = \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - y'_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2}$$

Prognóza Bodová

Bodový odhad je součástí extrapolace časových řad. Jedná se o nalezení přesné hodnoty budoucího vývoje časové řady. Dosazením budoucí časové proměnné do trendové funkce časové řady zjistíme bodový odhad pro následující období.

Prognóza intervalová

Díky bodovému odhadu jsme schopni určit odhad intervalový, který stanovuje rozmezí, ve kterém se budoucí hodnoty počítané časové řady budou pohybovat.

² DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Management lidských zdrojů*. Praha: C.H. Beck, 2007. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-893-4.

3 Teoretická východiska

3.1 Nezaměstnanost

Mezinárodní organizace práce se sídlem v Ženevě (International Labour Organization) používá pro nezaměstnaného člověka svou definici. Tou je, že jedinec, který je schopen práce vzhledem k jeho věku, zdravotnímu stavu a osobní situaci, aktivně hledá zaměstnání, ale i přesto je v dané chvíli stále nezaměstnan, a to i přes svou snahu si zaměstnání najít.³ Práce má v životě jedince významnou a nezastupitelnou roli, díky ní totiž jedinec nezískává jen materiální prostředky na důstojný a slušný život, ale má také významnou roli v rámci psychického rozpoložení člověka a jeho začlenění do společnosti, znamená ztrátu vztahů a kontaktů. Ztráta práce tedy v životě člověka nemusí znamenat pouze existenční problém pro nedostatek zdroje příjmů. Jde o nepříjemný prožitek pro psychický stav člověka, který v extrémních případech může vést i ke zdravotním potížím nezaměstnané osoby. Jde o určitý pocit budoucí nejistoty, která plyne z obav o neuspokojení potřeb jak rodiny, tak i sebe samotných. Jedinec, který přichází o zaměstnání zároveň přichází i o určitý řád a činnost v souvislosti s výkonem práce, která může snížit, nebo znehodnotit pracovní návyky. Při dlouhodobé nezaměstnanosti může dojít ke vzniku pochybností svých vlastních schopností až k jejich opomenutí. Nezaměstnaní mohou mít pocit, že bez zaměstnání nejsou plnohodnotnými členy společnosti, což může ovlivnit jejich chování a vést k pocitu beznaděje, neschopnosti a nejistotě nezaměstnaného. „*Pocit seberealizace a společenské užitečnosti, vřazuje člověka do řádu sociálních vztahů, uspokojuje jeho potřeby ctižádosti, sebeuplatnění a sebeúcty*“⁴

V současnosti je problém nezaměstnanosti velmi diskutovaným a sledovaným jevem v tržním hospodářství. Jde o složitý společenský problém. Nezaměstnanost poukazuje na projev a důsledek nerovnováhy na trhu práce mezi nabídkou a poptávkou zaměstnání. Nezaměstnanost je sociálně – ekonomický jev, který úzce souvisí s existencí trhu práce. To, jak je nezaměstnanost vysoká poukazuje na ekonomické zdraví národa.

³ MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 3., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-08-3.

⁴ ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. Psyché (Grada). ISBN 80-247-9006-8.

V České republice jsou bez práce, aniž by si zaměstnání skutečně hledali skupiny, které práci hledat ani nepotřebují např. malé děti. Proto je při posuzování nezaměstnanosti důležité vyčlenit tyto skupiny, kterých se to netýká a brát v potaz pouze osoby, které jsou bez práce, ale aktivně si zaměstnání hledají, tedy jsou v tzv. nedobrovolné nezaměstnanosti nebo se chtějí vrátit do práce.

3.1.1 Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je nejčastěji používanou charakteristikou nezaměstnanosti. Pro zjišťování vývoje nezaměstnanosti se využívá dvou hlavních pramenů. Prvním z pramenů jsou data uveřejněna úřady práce a Ministerstvem práce a sociálních věcí. Za druhý zdroj považujeme výsledky z výběrového řízení pracovních sil. Data je možné získávat i využitím jiných metod, jako třeba sčítání lidu, domů a bytů. Tato data jsou dostupná z Českého statistického úřadu.

V České republice je míra nezaměstnanosti zjišťována Českým statistickým úřadem. V lednu roku 2013 se začal aplikovat nový indikátor registrované nezaměstnanosti tzv. „podíl nezaměstnaných osob“, který již nyní poukazuje na procento uchazečů o zaměstnání evidovaných úřady práce ve věku od 15 do 64 let se zohledněním na zbytek obyvatelstva ve stejném produktivním věku. Míra nezaměstnanosti je počet nezaměstnaných dělený celkovou pracovní silou⁵. Ukazatel míry nezaměstnanosti je každoročně sestavován, jak pro regiony, tak i pro celou zemi. Celková míra nezaměstnanosti se v září 2019 snížila o 0,1 procento a míra pro celkovou nezaměstnanost za rok 2019 činila 2,1%. Dle statistik dostupných z Českého statistického úřadu se nejvíce se zvýšila míra zaměstnanosti v oblasti zaměstnávání osob ve věku 50 – 64 let.

$$u = \frac{U}{L} \times 100$$

Význam jednotlivých proměnných:

u míra nezaměstnanosti,

⁵ SAMUELSON, Paul Anthony, NORDHAUS, William D. *Ekonomie*. Vyd. 2. Praha: Svoboda, 1995, xl, 1011 s. ISBN 80-205-0494x

- U** počet nezaměstnaných,
L počet pracovních sil.

Je možné konstatovat, že běžná míra nezaměstnanosti představuje pouze globální pohled na danou problematiku. Při porovnání nezaměstnanosti vně zkoumané populace a mezi populacemi dostáváme představu o jejich rysech. Mezi specifické míry nezaměstnanosti, díky kterým je možné lépe identifikovat trh práce patří zejména míra dlouhodobé nezaměstnanosti, míra propuštěných z práce, míra nezaměstnaných dospělých osob, míra nezaměstnaných, kteří si hledají práci na plný pracovní úvazek, míra lidí pracujících na zkrácenou pracovní dobu a míra rezignovaných pracovníků.⁶

3.1.2 Druhy nezaměstnanosti

Obecně podle délky trvání, kdy je jedinec bez zaměstnání, ji lze rozdělit na:

- Krátkodobou nezaměstnanost (short term) – o té hovoříme, jedná-li se o nezaměstnanost v délce od 0–6 měsíců,
- Střednědobá nezaměstnanost (median term) – tímto termínem označujeme nezaměstnanost v délce 6-12 měsíců,
- Dlouhodobá nezaměstnanost (long term) – přetrvává po dobu více jak 12 měsíců⁷.

Frikční nezaměstnanost – Většinou bývá krátkodobá, a je označována za dobrovolnou nezaměstnanost. Nejedná se tedy o nedostatek volných pracovních míst, ale je spíše považována za hledání již existujících vytvořených pracovních míst. Jde o tzv. přecházení z jednoho místa na druhé, např. na lépe placenou pozici. Frikční nezaměstnanost tvoří z velké části lidé, kteří se přestěhovali a nyní v novém prostředí shánějí zaměstnání. Dále ti, kteří ztratili zaměstnání v důsledku technologických či organizačních změn. Také jsou do frikční nezaměstnanosti zahrnovány ženy v domácnosti, které se rozhodly najít si zaměstnání. Zajišťuje jakousi mobilitu pracovních sil a její existence je tedy v mnoha ohledech žádoucí.

⁶ MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 3., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2908-3

⁷ RIEVAJOVÁ, Eva. *Teória a politika zamestnanosti*. Bratislava: Ekonóm, 2001. ISBN 80-225-1466-7.

Sezónní nezaměstnanost – Opět jde o nezaměstnanost krátkodobou, týkající se především těch zaměstnání, která jsou ovlivněna např. ročním obdobím. Je velmi rozšířena ve stavebnictví. Postihuje zemědělské oblasti a je spjata s turistikou. Někdy je charakterizována jako konec sezónních prací a je označována za nedobrovolnou.

Cyklická nezaměstnanost – Tato nezaměstnanost vyplívá z nedostatečné poptávky po práci. Je důsledkem poklesu hrubého domácího produktu v důsledku kolísání ekonomiky jako celku nebo její větší části. Když je produkováno malé množství zboží a služeb, míra cyklické nezaměstnanosti je vysoká a v době, kdy je obchodní cyklus naopak na špičce produkce, tento typ nezaměstnanosti klesá. Mezi typické znaky cyklické nezaměstnanosti je její opakování, stejně jako je tomu u nezaměstnanosti sezónní již výše uvedené. Proto jsou spolu často tyto dva pojmy spojovány a jsou předmětem opatření hospodářské politiky usilující o snížení nezaměstnanosti.⁸

Strukturální nezaměstnanost – Při tomto typu nezaměstnanosti jde převážně o hospodářská odvětví, ve kterých již dnes není takové uplatnění jako dříve. Důsledkem pak bývá klesající poptávka po zaměstnání v těchto odvětvích. Podstatnou část strukturální nezaměstnanosti tvoří osoby, které ztratili zaměstnání v důsledku nedostatečné kvalifikace a nízké mobility pracovních sil. Tato nezaměstnanost pak bývá spojována s nezaměstnaností frikční. Zde tedy nejde o vytváření nových pracovních míst zvýšením agregátní poptávky, nýbrž o soulad mezi skladbou volných pracovních míst a typem nabízené práce. Strukturální nezaměstnanost je pravděpodobně největší příčinnou meziregionálních rozdílů ve výši nezaměstnanosti.

Technologická nezaměstnanost – Často je klasifikována jako strukturální nezaměstnanost. Tento druh nezaměstnanosti souvisí s technologickými změnami, které mají za důsledek změnu poptávky po pracovních silách.⁹

⁸ SOJKA, Milan. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-032-2.

⁹ ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9.

Neúplná nezaměstnanost – neboli nepravá nezaměstnanost, někdy také dobrovolná nebo přirozená. Jedná se o osoby, které nejsou zaměstnané na plný úvazek ale pouze na zkrácený. Také jsou zde zařazeny osoby nevyužívající své schopnosti a kvalifikace naplno při výkonu práce. Tito lidé však setrvávají ve svém dosavadním zaměstnání, neboť se jej bojí opustit kvůli vysoké nezaměstnanosti i když výkon tohoto zaměstnání jim nevyhovuje. Poslední skupinou osob, které se řadí do neúplné nezaměstnanosti jsou lidé registrováni na Úřadu práce, ale současně pracují nelegálně v neformální nebo šedé ekonomice.

Skrytá nezaměstnanost – Tuto skupinu nezaměstnanosti tvoří lidé, kteří jsou nezaměstnaní, ale svou nezaměstnanost nijak neregistrovali, ale při vyhovující nabídce by práci přijali. Jedná se především o mladistvé a vdané ženy. Skrytou nezaměstnanost lze rozdělit do čtyř skupin. Osoby, které si práci momentálně hledat nechtějí, např. ženy na mateřské dovolené a na ty, kteří si práci hledají svépomocí přímo u zaměstnavatelů prostřednictvím neformálních sítí. Dále pak na osoby, které byli vyřazeny z evidence nezaměstnaných z důvodu např. rekvalifikačních kurzů a na osoby které nemají dostatečnou kvalifikaci k výkonu práce či kvůli jejich věku a handicapu.¹⁰

3.1.3 Důsledky nezaměstnanosti

Po-inflační nezaměstnanost je mnohými experty brána jako makroekonomické zlo. Samozřejmě s sebou přináší mnoho různých dopadů, které jsou hlavně ekonomické a sociální. Země, která trpí vysokou nezaměstnaností nedostává maximum ze svých produkčních možností, a to hlavně kvůli plnému nevyužívání výrobních faktorů, kterými jsou lidská práce a kapitál. Ekonomika je tím pádem oslabena, protože dochází ke ztrátě domácího produktu a trh slábne.

Pomocí Okunova zákona je možné produkt kvantifikovat. Předmětem Okunova zákona je vztah mezi potenciálním produktem a skutečným produktem na rozdíl od přirozené míry nezaměstnanosti a skutečné míry nezaměstnanosti.

¹⁰ MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 3., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-08-3.

Rostoucí či přetrvávající nezaměstnaností trpí i státní rozpočet, a to hlavně z důvodu rostoucího schodku. Důvodem rostoucího schodku je v první řadě vyplácení podpor v nezaměstnanosti. Dalším důvodem jsou samozřejmě výdaje spojené s fungováním Úřadů práce a v neposlední řadě se také podílí realizace aktivní politiky nezaměstnanosti. Z pohledu příjmové stránky rozpočtu rostoucí nezaměstnanosti klesá daňový příjem.

Zpětný návrat do zaměstnání je ztížen zpravidla změnami, které nastaly za dobu, kterou dlouhodobě nezaměstnaní tráví mimo zaměstnání. Dochází k úpadku znalostí praktických i teoretických a také schopnosti učit se novým věcem. U člověka, který dlouhodobě usiluje o zaměstnání dochází k frustraci a tím se jedinec dostává do stavu, kdy už o práci nemá ani zájem. Člověk z pohodlí a zvykne si na volný prostor, který v daném okamžiku jeho život naplňuje a také na sociální dávky. Samozřejmostí je, že u člověka, který přišel o zaměstnání dochází k postupnému snižování životní úrovně.

S růstem nezaměstnanosti je také spojen nárůst výskytu trestných činů, které jsou zapříčiněny zejména obstaráváním finančních prostředků, potřebných pro život. U nezaměstnaných často dochází k sociálnímu odloučení od zažitých standardů. Mezi tyto standardy patří autorita v rodině, sociální kontakty a společenský statut. Člověk, který je postižený těmito dlouhodobými faktory často propadá alkoholu a drogám a tím si zapříčiňuje zhoršení fyzického i psychického stavu.¹¹

3.1.4 Měření nezaměstnanosti

Pro měření míry nezaměstnanosti se nejčastěji používá ukazatel (u) tedy míra nezaměstnanosti, který se vyjadřuje v procentech. Toto měření se udává pro celou zemi či pro jednotlivé regiony. Jedná se o celkový poměr nezaměstnaných osob (N) k počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva (EA). Výše ekonomicky aktivního obyvatelstva se zjišťuje součtem zaměstnaných osob (Z) a těch nezaměstnaných (N).

¹¹ ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.

$$u = \frac{N}{EA} \times 100 = \frac{N}{Z + N} \times 100$$

Druhým ukazatelem v měření nezaměstnanosti je míra ekonomické aktivity nezaměstnanosti obyvatelstva (ea). „Vypočítá se jako poměr počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva (EA) k obyvatelstvu v produktivním věku v procentech.“¹²

$$ea = \frac{EA}{\text{obyvatelé v produktivním věku}} \times 100$$

3.2 Trh práce

V první řadě je třeba si vymezit pojem práce. Práce spadá mezi výrobní faktory, přesto, že je naprosto odlišného charakteru od ostatního zboží. Práce je závislá na člověku a spojena s jeho duševním zdravím a fyzickými silami. Každý člověk je jiný, má jiné dovednosti, schopnosti a disponuje různými zkušenostmi. To znamená, že různí lidé mají různé nároky na práci, kterou vykonávají. Z těchto důvodů na práci působí spousta neekonomických faktorů, které následně ovlivňují celkovou situaci na trhu práce. Těmito faktory je nejvíce ovlivněna nabídka práce.

Na trh práce lze nahlížet jak z makroekonomického hlediska, tak z mikroekonomického. Když o trhu práce smýšlíme jako o mikroekonomickém, orientuje se převážně na jedince, na jeho schopnosti, způsobilost k práci a jeho časové možnosti. Z pohledu makroekonomického jde spíše o vztah mezi trhem práce s jinými trhy a o to, jak na sebe vzájemně tyto trhy působí. Trh práce je místo, kde se potkává nabídka práce s poptávkou, kde nabídku ovlivňují platy, mzdy a pracovní podmínky. Potkávají se tu dvě strany, zaměstnavatelé, kteří nabízejí pracovní příležitosti a ucházejí se o pracovníky a lidé, kteří nabízejí své zkušenosti a kvalifikaci, ucházející se o práci. Na trhu práce je široká nabídka práce. Nabízí zde práci spousta lidí a zároveň poptává spousta firem, z čehož vyplývá,

¹² JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.

že na trhu práce existuje jistá konkurence na obou stranách. Poptávku na trhu práce tvoří firmy a veřejný sektor.¹³

Vyváženost na trhu práce je podstatně ovlivněna povahovými rysy trhu, na kterém se nachází. Tím je myšleno, zda jde o trh dokonale nebo nedokonale konkurenční. Rovnováha na trhu práce je možná pouze pokud jde o trh dokonale konkurenční, který je však pouze teoretickým modelem trhu. Při naplnění těchto předpokladů se jedná o dokonale konkurenční trh:

- Existuje markantní množství subjektů, které zabraňují v ovlivnění ceny, nabídky práce a poptávky po práci,
- na trhu práce je přítomna homogennost, tedy je možné nahrazení jak pracovníků, tak zaměstnavatelů,
- všichni účastníci trhu jsou dokonale informováni.

Při splnění těchto podmínek dochází k ideální alokaci pracovníků do zaměstnání za určité mzdy. Pokud je některá z výše zmíněných podmínek uvolněna, dostáváme se k modelům nedokonalé konkurence. Pokud trh není homogenní, existují bariéry pro vstup, dochází k jeho segmentaci. Tato segmentace může mít geografický nebo profesní charakter. Za důsledek je považována disproporce na trhu práce, která je spojena s vyšší nezaměstnaností a neohebností mezd. Skutečnost je taková, že trh se vždy setkává s převyšující poptávkou nebo nabídkou.¹⁴

3.2.1 Politika zaměstnanosti

Práce je jedním z hlavních atributů každého člověka. Práce je také ekonomickým a sociálním ukazatelem každého jedince, který přispívá k stabilitě a prosperitě společnosti, jako celku. Z toho faktu vyplývá, že politika zaměstnanosti představuje zřetelnou těsnost mezi ekonomickými a sociálními úvahami. Účel politiky zaměstnanosti spočívá v podpoře dynamické rovnováhy trhu práce a také v kontinuálním snižování nezaměstnanosti. Politika

¹³ BROŽOVÁ, Dagmar, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Společenské souvislosti trhu práce*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2916-4.

¹⁴ RIEVAJOVÁ, E. A KOL. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm 2009. ISBN 97880-225-2878-8.

zaměstnanosti je také těsně spojena s regionální a hospodářskou politikou a také se všemi dalšími.

Sirovátka (1995) – popisuje politiku zaměstnanosti, jako část makroekonomické hospodářské politiky, která souvisí s politikou pracovního trhu. Může sledovat rozdílné i alternativní cíle. Politika zaměstnanosti zahrnuje makroekonomická opatření, zejména pak monetární a fiskální opatření, mzdová opatření, které mají za důsledek ovlivňování poptávky.¹⁵

Krebs (1997) – o ni hovoří jako o souboru opatření, která jsou zároveň podmínkami pro tržní rovnováhu trhu práce a pro efektivní využívání pracovních sil. Také zmiňuje, že usiluje o harmonizaci nabídky a poptávky a zpravidla spadá pod gesci státu.¹⁶

Winkler (1999) – se soustřeďuje hlavně na rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách. Dále také hovoří o efektivním a produktivním využití zdrojů pracovních sil a také o zabezpečení využití zdrojů pracovních sil. Hlavními aktivitami, na které je politika zaměstnanosti zaměřena¹⁷:

- **Infrastruktura trhu práce** – Stát, díky svým institucím, zajišťuje informovanost o volných pracovních místech a také o uchazečích, kteří mají zájem o zaměstnání. Mezi instituce, které rozšiřují informovanost patří úřady a zprostředkovatelny práce,
- **Nová pracovní místa** – Stát poskytuje finanční podpory, které mají za úkol podpořit zaměstnavatele nebo podnikatele, kteří vytvářejí nová pracovní místa pro zaměstnávání mladistvých nebo občanů s handicapem,
- **Pracovní adaptabilita** – Stát se zaměřuje na zvyšování adaptability a mobility pracovních sil, jak klade za požadavek strukturální nezaměstnanost,

¹⁵ SIROVÁTKA, Tomáš a Jaroslava DURDISOVÁ. *Politika pracovního trhu*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 1995. ISBN 80-210-1251-X.

¹⁶ KREBS, Vojtěch a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika*. Praha: Codex Bohemia, 1997-. ISBN 978-80-7357-585-4.

¹⁷ WILDMANNOVÁ, Mirka a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2005. ISBN 80-210-3657-5.

- **Životní podmínky** – Stát se podílí na zabezpečení životních podmínek pro jedince, kteří jsou dočasně nezaměstnanými, a to formou měsíčních sociálních dávek a podpor v nezaměstnanosti.

Z toho tedy vyplývá, že státní politika zaměstnanosti cílí k dosažení optimální míry mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, tím, že se snaží výhodně využívat zdroje pracovních sil a zaručuje právo občanů na zaměstnání. Státní politika zaměstnanosti je v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí spolu s příslušnými úřady práce. Státní politika zaměstnanosti obsahuje například pravidelné a systematické sledování a vyhodnocování situace na trhu práce, zpracování prognóz a koncepcí zaměstnanosti a programů pro další pracovní uplatnění občanů. Patří sem i uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti a soulad ustanovení v oblastech rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti s Evropskou strategií zaměstnanosti. V neposlední řadě státní politika zaměstnanosti obsahuje tvorbu mezinárodních a dvoustranných programů týkajících se rozvoje lidských zdrojů, zaměstnanosti a trhem práce a jejich následně zapojení do těchto programů.¹⁸ Mezi hlavní nástroje státní politiky zaměstnanosti patří aktivní a pasivní politika zaměstnanosti.

3.2.2 Aktivní politika zaměstnanosti

Jde o opatření, které se považuje v boji proti nezaměstnanosti jako efektivní a velmi důležité jak v České republice, tak v mnoha evropských zemích. Mezinárodní organizace práce (International Labour Organization) definuje aktivní politiku zaměstnanosti jako účelné a selektivní vládní intervence ve snaze o dosažení cílů efektivnosti a rovnosti pomocí přímých nebo nepřímých zásahů, které poskytují práci nebo zvyšují zaměstnatelnost znevýhodněných osob na pracovních trzích. Do aktivní politiky zaměstnanosti je zahrnuto i poradenství. Hlavním cílem aktivní politiky nezaměstnanosti je pomoc složitějším a obtížněji začlenitelným uchazečům o zaměstnání a k tomu využívá příslušné nástroje.

¹⁸ Ministerstvo Vnitřní ČR: *Správa na úseku zaměstnanosti* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2019 [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/sprava-na-useku-zamestnanosti.aspx>

Jedním z nich je rekvalifikace, což znamená prohlubování již dosažených znalostí nebo získávání nových. Při rekvalifikaci se vždy bere ohled na fyzické i psychické schopnosti potenciálního zaměstnance, jeho zdravotní stav a z dosavadních zkušeností a znalostí. Tento nástroj aktivní politiky nezaměstnanosti je prováděn po oboustranné dohodě mezi úřadem práce a uchazečem nebo mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem pro jeho následné lepší pracovní uplatnění. Dalším nástrojem jsou investiční pobídky. Zde jde o hmotnou pomoc zaměstnavatelům při tvoření nových pracovních míst, rekvalifikaci nebo školení pro nové zaměstnance.

Veřejně prospěšné práce jsou dalším z těchto využívaných přístupů aktivní politiky nezaměstnanosti. Pro osoby dlouho evidované na úřadech práce a pro ty, kteří jsou obtížněji umístitelné na trhu práce. Náplní práce jsou vždy činnosti, které splňují veřejnou prospěšnost. Nejčastěji se jedná o údržbu veřejných prostranství, veřejných budov a o práce, které jsou prospěšné obcím a státním institucím. Jsou vytvořena na základě písemné dohody mezi zaměstnavatelem a úřady práce.

Investiční pobídky byly definovány zákonem č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti. Zaměstnavatel, který obdržel příslib investice podporuje vytváření nových pracovních míst a také rekvalifikaci a školení zaměstnanců.

Překlenovací příspěvek je další formou podpory aktivní politiky zaměstnanosti. Dle § 114 zákona o zaměstnanosti je poskytován osobě samostatně výdělečně činným, které se přestaly ucházet o zaměstnání a kterým byl poskytnut příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa. Tento příspěvek se poskytuje na úhradu vzniklých provozních nákladů. Překlenovací příspěvek může být poskytnut maximálně na 5 měsíců a částka, která je vyplácena měsíčně, je ve výši 0,25 průměrného platu v národním hospodářství za 1. až 3. kvartál předešlého roku.

Dalším nástrojem je příspěvek na zapracování, který poskytuje zaměstnavateli Úřad práce. Tento příspěvek lze poskytovat pouze po dobu tří měsíců a musí být zajištěna polovina minimální měsíční mzdy na jednu fyzickou osobu, která se zapracovává.

Předposledním nástrojem jsou společensky účelná pracovní místa. Jde o státem dotovaná pracovní místa, která jsou zřizována pro osoby, které nemohou na trhu práce najít jiné uplatnění. Jsou zprostředkována po dohodě s Úřady práce.

Posledním nástrojem aktivní politiky nezaměstnanosti je příspěvek při přechodu na jiný podnikatelský program. Zde jde o příspěvek pro zaměstnavatele, kteří přecházejí na jiný výrobní program než doposud a tím pádem svým zaměstnancům nemohou zajistit stanovenou pracovní týdenní dobu. Příspěvek se poskytuje jako částečná úhrada za unklou mzdu po dobu maximálně šesti měsíců ve výši maximálně poloviny minimální mzdy.¹⁹

3.2.3 Pasivní politika zaměstnanosti

Jedná se o nástroj státní politiky zaměstnanosti, kterou stejně tak jako aktivní politiku nezaměstnanosti spravuje stát prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí, které zabezpečuje politiku pomocí útvaru správy služeb zaměstnanosti spolu s úřady práce. Jde o poskytování kompenzace za ztrátu příjmu nezaměstnaným osobám po dobu určitou, což znamená vyplácení podpory v nezaměstnanosti, podpor při rekvalifikaci nebo odchodu do předčasného důchodu. Z tohoto důvodu je pasivní politika zaměstnanosti finančně mnohem náročnější než aktivní politika nezaměstnanosti. Výše dávek by neměla, přesáhnout takovou výši, aby osoby, kterým jsou dávky vypláceny, neztratily motivaci si i nadále hledat zaměstnání či v horším případě nezpůsobily dobrovolnou nezaměstnanost.

Podle § 39 zákona č. 435/2004 Sb. O zaměstnanosti si o podporu v nezaměstnanosti může zažádat uchazeč o zaměstnání, který vykonával zaměstnání alespoň po dobu dvanácti měsíců v rozhodném období nebo jinou výdělečnou činnost s povinností odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo uchazeč, který požádal Úřad práce, ve kterém je evidován, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a v den, kdy má být podpora přiznána není pobírajícím starobního důchodu. Nárok na podporu v nezaměstnanosti zaniká vyřazením z evidence uchazečů o zaměstnání, ukončením vedení

¹⁹ KOLIBOVÁ, Helena a Alina KUBICOVÁ. Trh práce a politika zaměstnanosti: distanční studijní opora. Karviná: Slezská univerzita v Opava, Obchodní podnikatelská fakulta v Karviné, 2005. ISBN 80-724-8321-8.

v evidenci uchazečů o zaměstnání dle § 29 zákon o zaměstnanosti nebo uplynutím podpůrní doby. O podpoře v nezaměstnanosti rozhoduje pobočka Krajského Úřadu práce.²⁰

3.3 Rizikové skupiny nezaměstnaných

Lze předpokládat, že v lidské společnosti existují určité skupiny lidí, u kterých je větší pravděpodobnost že ztratí zaměstnání, nebo vůbec zaměstnání nebudou. Vzniká tak u nich větší riziko opakované a dlouhodobé nezaměstnanosti. Národní politika zaměstnanosti by se měla zaměřit především na tyto skupiny lidí. V různých zemích mohou být tyto skupiny odlišné, vždy se ale jedná o mladé lidi, tedy absolventy a mladistvé do 30 let, zdravotně znevýhodněné osoby, vyšší věkové kategorie a v neposlední řadě i ženy.²¹ Přesto že zákon nedovoluje zaměstnavatelům vybírat si své zaměstnance dle jejich charakteristik jako je věk, pohlaví, etnická příslušnost, nebo zdravotní stav, je tento jev velmi častým kritériem při výběru zaměstnanců.

3.3.1 Osoby se zdravotním postižením

Zdravotně znevýhodněným osobám na trhu práce je poskytována zvýšená ochrana. Zákon tyto osoby definuje jako fyzické osoby, které byly prostřednictvím orgánu sociálního zabezpečení uznány jako: invalidní v prvním a druhém stupni, invalidní ve třetím stupni (osoby s těžším zdravotním postižením) a zdravotně znevýhodněné osoby. Jako zdravotně znevýhodněné osoby jsou schopni vykonávat zaměstnání, ale jejich schopnosti jsou značně omezeny.²² Nejvíce znevýhodněnými v této oblasti jsou osoby žádající o zaměstnání. Zaměstnavatelé dají při výběru zaměstnanců přednost raději zcela zdravé osobě, a to i z důvodu, že osoby takto znevýhodněné jsou často na nemocenské. To může vést k omezení společenského života zdravotně znevýhodněných osob a ohroženo je i jejich nejbližší okolí, převážně rodina, které postižený nemůže poskytnout dostatečnou finanční podporu. Stát se snaží těmto osobám usnadnit nástup do zaměstnání pomocí například podporovaných zaměstnání. Jde o časově omezené placené zaměstnání s běžnými pracovními podmínkami pro osoby, které jsou na trhu práce z různých důvodů znevýhodněny. Nejde však o chráněné

²⁰Česko. Zákon č. 435 ze dne 23.července 2004 o zaměstnanosti. In: Sbíрка zákonů České republiky. Část 2.

²¹ ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. Psyché (Grada). ISBN 80-247-9006-8.

²² Česko. Zákon č. 435 ze dne 23.července 2004 o zaměstnanosti. In: Sbíрка zákonů České republiky. Část 3.

dílny či rekvalifikační kurzy. Podporovaná zaměstnání mají zastoupení ve všech krajích České republiky, nejvíce však v Praze, Jihočeském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji.

3.3.2 Ženy obecně

Ženy byly na trhu práce znevýhodňovány odjakživa a dodnes se jedná o celosvětový problém. Hlavním důvodem, proč zaměstnavatelé upřednostňují spíše mužské pohlaví je jejich větší flexibilita a mobilita. U mužů se předpokládá, že se nestarají o domácnost a o děti, tím pádem u nich nevznikne tak velká absence v zaměstnání, jako u žen. Dalším z důvodů znevýhodňování žen je, že zaměstnavatelé dávají ve většině případů přednost vícesměnnému provozu a nechtějí vytvářet pracovní místa se zkrácenou pracovní dobou.

Největší problém v této kategorii těžko zaměstnávaných jsou ženy s malými dětmi a ženy po mateřské dovolené. V případě, že matka přeruší zaměstnání z těchto důvodů, přeruší svou pracovní aktivitu v průměru na tři až čtyři roky. Po uplynutí 3 let končí zaměstnavateli povinnost držet zaměstnankyni pracovní místo, to znamená, že v případě, kdy nebude dítě po 3 letech zajištěno, musí si žena hledat nové zaměstnání. Po víceleté pauze je pro ženu velmi obtížné začlenit se zpět do pracovního procesu, natož orientovat se na trhu práce a zvyknout si na jinou pracovní pozici, než vykonávala předtím, co odešla ze zaměstnání. V neposlední řadě jsou to neúplné rodiny, které jsou tím postiženy, u nichž se předpokládá, že budou potřebovat více pracovních absencí, které mohou narušit pracovní proces, to vede k jejich nepříznivému hodnocení a nízké ochotě tyto ženy zaměstnávat.²³

3.3.3 Absolventi škol a mladiství

Jedná se především o absolventy středních a vysokých škol, kteří se ucházejí o své první zaměstnání. Na trhu práce jsou znevýhodněni z důvodu zcela chybějící praxe nebo její nedostatečné délce. Velkou roli zde hrají také chybějící pracovní kontakty, které usnadňují lepší orientaci na trhu práce, či neschopnost předložit doporučení od předchozího zaměstnavatele. Přesto, že mladí lidé jsou mnohem více adaptabilní a flexibilnější na trhu práce a jsou ochotni pracovat v zahraničí a rozvíjet tak své dosavadní pracovní zkušenosti, dávají zaměstnavatelé přednost starším a zkušenějším zájemcům. Velmi častým jevem u této

²³ ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. Psyché (Grada). ISBN 80-247-9006-8.

problematiky zaměstnávání mladých lidí bývá jejich nereálný požadavek na finanční ohodnocení za odvedenou práci, kterou zaměstnavatel není schopen ani ochoten poskytnout. Zjištění, že výše dávek v nezaměstnanosti je často shodná s nabízeným platem, může zapříčinit rezignaci mladistvých na zaměstnání jako takové, a přejít na příjemnější variantu finančního obohacení formou této státní podpory. V tomto případě upadají pracovní návyky a motivace mladých lidí, a tudíž klesá jejich konkurenceschopnost na trhu práce.²⁴

3.3.4 Osoby starší 50 let

Dalším typem ve věkové kategorizaci jsou starší osoby. Tedy osoby nad 50 let. U těchto osob se ztráta zaměstnání, nebo neschopnost najít si nové bere za nejtěživější, vzhledem k jejich návykům a stereotypům. Zaměstnavatelé se u těchto lidí bojí jejich slabé motivace učít se nové věci a vzhledem k postupujícím technologiím je tento jev stále více častým. Dalším důvodem je, že se starší lidé hůře začleňují do mladšího kolektivu. Starší lidé jsou na trhu práce znevýhodněni i proto, že jejich jazykové schopnosti nebývají tak dobré, jako u mladších ročníků a je u nich větší výskyt zdravotních komplikací, což vede k nízké produktivitě práce. Zaměstnavatelé dávají také přednost mladší věkové kategorii vzhledem k jejich mobilitě a časové flexibilitě.

Dle dostupných statistik bude těchto lidí na trhu práce neustále přibývat, tudíž na tuto situaci bude muset trh práce patřičně reagovat. Při zaměstnávání této věkové kategorie existuje i několik plusů, například to, že mají odrostlé děti a nebudou na ně čerpat volno v zaměstnání, nebo, že jejich finanční situace (mají hypotéky a různé závazky) jim neumožňuje zaměstnání opustit. Možností pro tuto věkovou kategorii v případě, že se jim nedaří najít vhodné zaměstnání může být soukromé podnikání.²⁵

²⁴ ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.

²⁵ KOTÍKOVÁ, J.: *Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání z pohledu úřadu práce*. In SIROVÁTKA, T., MAREŠ, P. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. Brno: Vydavatelství MU Brno, 2003. ISBN 80-210-3048-8.

4 Středočeský kraj a jeho charakteristiky

Středočeský kraj zabírá zhruba 14% celkové rozlohy České republiky. Rozloha Středočeského kraje je 10 928 km². Díky počtu obcí a obyvatel, kteří v kraji žijí se jedná o největší kraj České republiky.

Středočeský kraj zcela obklopuje hlavní město Prahu a sousedí téměř se všemi kraji České republiky. Geograficky kraj náleží k českému masivu s poměrně málo členitým reliéfem. Severní a východní části jsou spíše rovinnaté. Jižní a západní části Středočeského kraje jsou specifické svými vrchovinami. Nejvyšším bodem Středočeského kraje je Tok, který spadá pod Brdy. Jeho nadmořská výška je 865 metrů. Nejnižším bodem Středočeského kraje je řečiště Labe se svou nadmořskou výškou 153 metrů. Řečiště Labe leží v okrese Mělník. Důležitou součástí Středočeského kraje je značný zástup historických památek, které jsou zapsané v seznamu kulturního dědictví UNESCO, chráněných krajinných oblastí a památkových rezervací. Mezi ty nejznámější patří CHKO Křivoklátsko, CHKO Kokořínsko, Český kras, Český ráj, Blaník, Hrad Karlštejn, Český Štemberk a hrad Kokořín. Středočeský kraj je nejvytíženější a nejvíce dopravně zatíženým krajem České republiky. Rozvinutá je především zemědělská a průmyslová výroba. V severní části kraje převažuje spíše zemědělská výroba, zaměřená na rostlinnou výrobu, pěstování pšenice, ječmene a cukrovky. Hlavním předmětem průmyslu ve Středočeském kraji je strojírenství, potravinářství a chemie. Dále je zde čteně zastoupeno sklářství, keramika a polygrafie.²⁶

Dle údajů dostupných z Českého statistického úřadu činila v roce 2019 průměrná hrubá mzda 34 900 Kč, šlo o kraj s největšími průměrnými mzdami hned po Hlavním městě Praze. V roce 2019 bylo evidováno na Úřadech práce 22 014 uchazečů o zaměstnání, což je nejnižší hodnota za posledních 10 let. V kraji jsou veliké rozdíly v nezaměstnanosti, což je ovlivněno vzdáleností od hlavního města Prahy. Trh práce Středočeského kraje je také

²⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Statistická ročenka Středočeského kraje* [online]. Praha: MVČR, 2019 [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/c3004264db>

ovlivňován automobilovým průmyslem na Mladoboleslavsku, který výrazně snížil počet uchazečů o zaměstnání.²⁷

Obrázek 1: Okresy Středočeského kraje

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/xs/okresy>

Podle dat ze začátku roku 2019 kraji náleží 12 okresů s 10 okresními městy. Největším okresem dle rozlohy je Příbram, která zastupuje 14,3% rozlohy kraje. Naopak nejmenším okresem Středočeského kraje je Praha-západ, která zaujímá pouhých 5,3% rozlohy kraje.

V roce 2019 je v 1 144 obcí. Největší počet obcí je soustředěn do okresů Mladá Boleslav a Příbram. Nejmenší počet obcí pak evidujeme v okrese Mělník. Mezi největších 5 měst v kraji řadíme Kladno, Mladá Boleslav, Příbram, Kolín a také Kutnou Horu. Středočeský kraj se jako jediný nepyšní svým krajským městem. Krajský úřad pro Středočeský kraj sídlí v hlavním městě Praze.

²⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Sociální vývoj* [online]. Praha: MVČR, 2017 [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/61312128/3301261802.pdf/3cde2cf5-2ad0-4087-9515-e7023b770ec9?version>

Ve Středočeském kraji žije zhruba 1 370 000 obyvatel a je nejlidnatějším krajem České republiky. Praha-východ se svými zhruba 181 000 obyvatel je nejvíce lidnatým okresem Středočeského kraje. Statistickou hranici také přerostli okresy Kladno, Praha-západ, Mladá Boleslav, Příbram, Mělník a Kolín. Populačně nejmenší je okres Rakovník, který má pouhých 55 500 obyvatel.

V následující tabulce jsou popsány charakteristiky Středočeského kraje a jeho okresů. Tabulka č. 1 popisuje rozlohu, počet obyvatel, hustotu zalidnění a počet obcí.

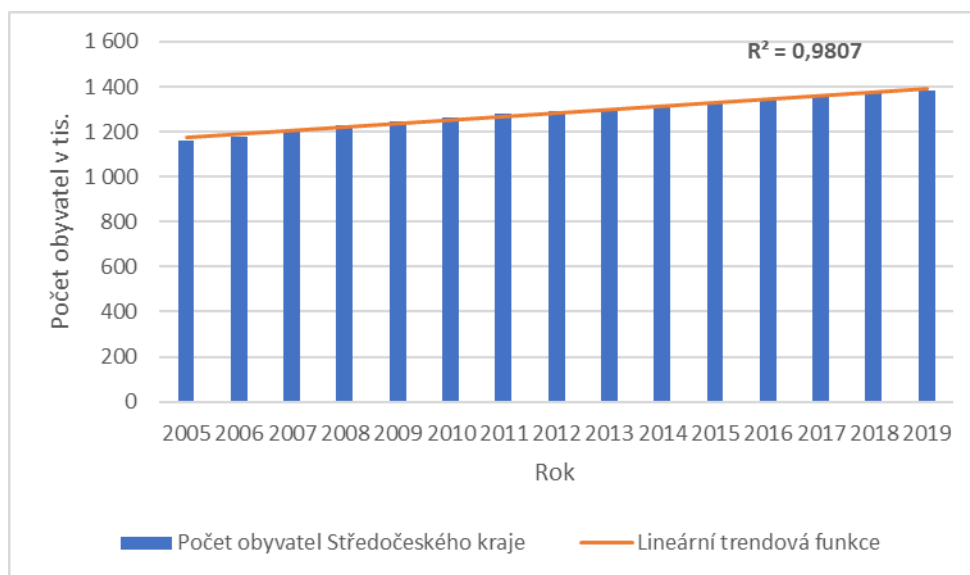
Tabulka 1: Charakteristiky Středočeského kraje a jeho okresů

Oblast	Rozloha (km ²)	Počet Obyvatel	Hustota Zalidnění (poč. obyv./km ²)	Počet obcí
Středočeský kraj Celkem	10 928	1 369 332	120	1 144
Benešov	1 475	98 708	67	114
Beroun	704	93 726	128	85
Kladno	720	165 271	230	100
Kolín	744	101 604	137	89
Kutná hora	917	75 370	82	88
Mělník	701	108 352	155	69
Mladá Boleslav	1 023	129 136	126	120
Nymburk	850	99 873	118	87
Praha-Východ	755	180 945	240	110
Praha-Západ	581	146 004	252	79
Příbram	1 563	114 778	73	120
Rakovník	896	55 565	62	83

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Demografický vývoj Středočeského kraje byl od konce 90. let velmi dynamický, a to hlavně kvůli výstavbě nových satelitních destinací v oblastech, které jsou přilehlé větším městům a zejména hlavnímu městu Praze. Progresivní vývoj počtu obyvatel Středočeského kraje je možné pozorovat z grafu č. 1, který byl sestaven z přílohy č.1.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Středočeského kraje v letech 2005-2019 (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

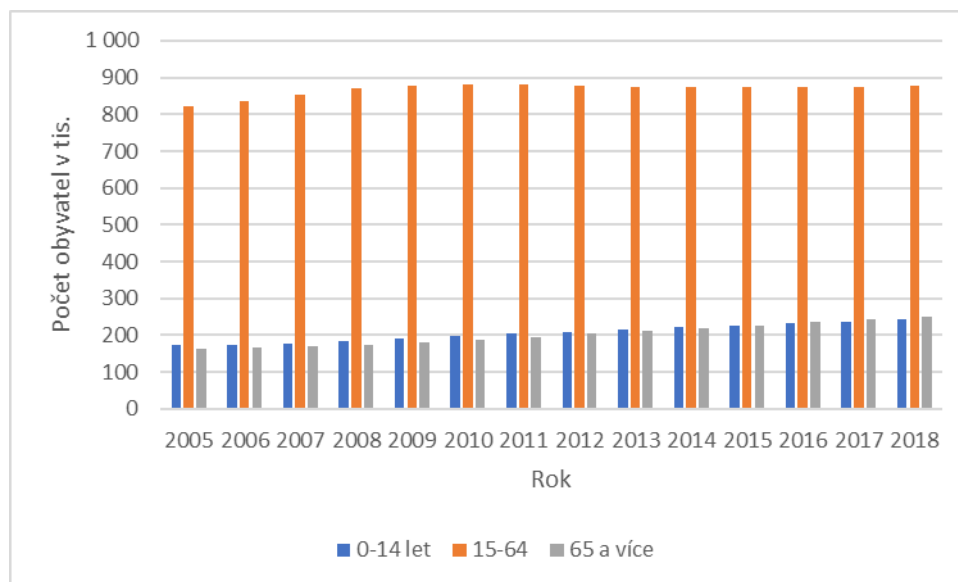
Za posledních 15 let se populace Středočeského kraje zvětšovala téměř lineárně. To je dokázáno prostřednictvím dosazení lineární trendové funkce na časovou řadu. Index determinace dosahuje hodnoty 0,9807. Od roku 2005 do roku 2019 vzrostl počet obyvatel Středočeského kraje z 1 158 108 na 1 385 141 obyvatel, to je nárůst o 227 033. Průměrný koeficient růstu byl za sledované období 1,0129.

Počty obou pohlaví mají dlouhodobě rostoucí charakter, a to zejména díky dlouhodobému trendu zvyšování obyvatelstva ve Středočeském kraji. Rozdíly mezi jednotlivými pohlavími nebyly za sledované období nikterak zásadní, a tedy lze konstatovat, že poměr mužů a žen žijících ve Středočeském kraji byl téměř vyrovnaný.

Z grafu č.2, který byl sestaven z přílohy č. 2 je patrné, že obyvatelstvo Středočeského kraje bylo nejvíce zastoupené věkovou skupinou od 15 do 64 let. Průměrný věk obyvatelstva Středočeského kraje dosahoval 41 let. Středočeský kraj má jednu z nejsilnější ekonomicky

aktivních základen z České republiky. Příčinou je mnoho průmyslových zón a velkých měst, která nabízejí a zprostředkovávají pracovní příležitosti.

Graf 2: Struktura obyvatelstva Středočeského kraje dle věkových skupin

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Po analýze dat je možné konstatovat, že u všech strukturálních věkových skupin Středočeského kraje docházelo k meziročnímu růstu. Výjimku tvořila věková skupina od 15 do 63 let, která se v letech 2010–2016 zmenšila o několik tisíc. Příčinou vzniku tohoto poklesu byl nástup slabých ročníků do produktivního věku. Za slabé ročníky jsou považováni jedinci narození koncem 20. století. Silné ročníky z poloviny 20. století se plynule přesouvaly do kategorie nad 65 let a vzniklou diferencí nebylo, jak vykompenzovat. Při zaměření na rok 2017 a následující je patrné, že počet produktivního obyvatelstva zase stoupal.

Středočeský kraj s jeho významnou polohou je ekonomicky velmi silným subjektem. Silná vazba s hlavním městem Prahou a vybudovaná infrastruktura jej velmi posiluje. Středočeský kraj zásobuje hlavní město Prahu zejména pracovními silami, potravinami a jinými nezbytnými statky. Dále také Středočeský kraj působí jako rekreační zóna pro Pražské obyvatele. Středočeský kraj se pyšní rozvinutou zemědělskou, ale také průmyslovou výrobou. Zemědělská výroba je velmi ovlivněna kvalitními zemědělskými lokalitami na severovýchodě. Ve Středočeském kraji se pěstuje zejména pšenice, řepa cukrovka, ovoce,

zelenina a květiny. Průmyslovou výrobu vybraného kraje pak zastupuje zejména strojírenství, chemický průmysl a potravinářství.

Z výše zmíněných faktů je patrné, že pro Středočeský kraj jsou zemědělství a průmysl klíčovými odvětvími a jejich vliv je možné pozorovat na celkové struktuře zaměstnanosti. Největšími zaměstnavateli Středočeského kraje jsou:

- **Sellier & Bellot a.s.** – Společnost sídlící ve Vlašimi (okres Benešov), která se specializuje na výrobu střelných zbraní a střeliva
- **Tipsport.net a.s.** – Společnost sídlící v Berouně (okres Beroun), která se zaměřuje na provozování heren, kasin a sázkových kanceláří
- **Lego Production a.s.** – Společnost sídlící v Kladně (okres Kladno), která se zaměřuje na výrobu her a hraček
- **Toyota Peugeot Citroen Automobile Czech s.r.o.** – Společnost sídlící v Kolíně (okres Kolín), která se zaměřuje na výrobu motorových vozidel a jejich motorů
- **Philip Morris ČR a.s.** – Společnost sídlící v Kutné hoře (okres Kutná Hora), která se zaměřuje na výrobu tabákových výrobků
- **Bidfood Czech Republic s.r.o.** – Společnost sídlící v Kralupech nad Vltavou (okres Mělník), která se zaměřuje na nesespecializovaný velkoobchod s nápoji
- **ŠKODA AUTO a.s.** – Společnost sídlící v Mladé Boleslavi (okres Mladá Boleslav), která se zaměřuje na výrobu motorových vozidel a motorů
- **TRW-Carr s.r.o.** – Společnost sídlící v Hlavenci (okres Praha-východ), která se zaměřuje na výrobu komponentů pro motorová vozidla
- **Amazon Logistic Prague s.r.o.** – Společnost sídlící v Dobrovízi (okres Praha-západ), která se zaměřuje na ostatní vedlejší činnosti v dopravě
- **Doosan Bobcat EMEA s.r.o.** – Společnost sídlící v Dobříši (okres Příbram), která se zaměřuje na výrobu strojů pro těžbu, dobývání a stavebnictví
- **VALEO AUTOKLIMATIZACE k.s.** – Společnost sídlící v Rakovníku (okres Rakovník), která se zaměřuje na výrobu komponent pro motorová vozidla

Podíl nezaměstnaných osob byl ve Středočeském kraji 2,44 % k roku 2019. Tato hodnota byla tou nejnižší za posledních 15 let. Míra nezaměstnanosti Středočeského kraje se

drží pod celorepublikovým průměrem. Ve Středočeském kraji působí 344 580 ekonomických subjektů a průměrná hrubá mzda činí 34 244 Kč.

Středočeský kraj a jeho obyvatelstvo vykazovalo meziroční nárůst ekonomické aktivity, průměrné hrubé mzdy a příjmů domácností a díky tomu se řadí na druhé místo v České republice, hned po hlavním městě Praze. Faktem je, že od konce 20. století se snižovaly počty zaměstnaných jak v primárním sektoru, který je zastoupen zejména zemědělstvím, lesnictvím a rybářstvím, tak ale i v sekundárním, který je zastoupen průmyslem a stavebnictvím. Obyvatelé se přesouvají do terciárního sektoru. Dle údajů Českého Statistického úřadu, 6 z 10 zaměstnaných pracuje ve službách, což je hodnota, která převyšuje republikový průměr.

5 Analytická část

Praktická část diplomové práce je zaměřena na analýzu vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji. Pozornost byla věnována zejména rizikovým skupinám obyvatelstva. Dále byl v praktické části brán ohled na příčiny jejich nezaměstnanosti a faktory, které mohou mít vliv na kvalitu jejich života. Pro zhodnocení postavení kraje v rámci České republiky byla provedena analýza, která byla rozdělena podle pohlaví, věku, demografických a vzdělanostních rozdílů. Mezi využití statistické metody byla zařazena i predikce vývoje počtu osob v rizikových skupinách. Predikovaná data byla odhadnuta na základě dat analyzovaných.

Obyvatelstvo je možné rozdělit do dvou hlavních skupin. Jednou ze skupin je ekonomicky aktivní část obyvatelstva, kterou lze dále rozdělit na zaměstnané v národním hospodářství a nezaměstnané. Druhou skupinou je pak ekonomicky neaktivní část obyvatelstva. Pod tuto skupinu spadají osoby ve věku od narození až po 14 let, osoby v důchodu, invalidní osoby a také studenti. Zaměstnané osoby je možné definovat jako osoby, které mají uzavřený pracovní poměr anebo jsou samostatně výdělečně činné. Oproti tomu nezaměstnanou osobu lze definovat jako osobu, která je starší 15 let, aktivně shání práci a je schopna do 14 dnů nastoupit k výkonu práce.

5.1 Míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji

V roce 2013 Ministerstvo práce a sociálních věcí a Český statistický úřad začaly využívat ukazatel jménem podíl nezaměstnaných osob pro výpočet nezaměstnanosti České republiky. Tento ukazatel tak nahradil dřívější využívanou tzv. registrovanou míru nezaměstnanosti, která byla počítána v rozpětí od 15 do 74 let. Nynější ukazatel počítá s věkovým rozpětím od 15 do 64 let s tou výjimkou, že bere v potaz všechny obyvatele v daném věku, nikoli jen osoby ucházející se o práci, jako tomu bylo před rokem 2013. Stávající podíl nezaměstnaných osob a dřívější registrovaná míra nezaměstnanosti jsou tedy velmi odlišné a těžko porovnatelné. Pro zkvalitnění výstupů bude v následujících analýzách počítáno s ukazatelem podílu nezaměstnaných osob.

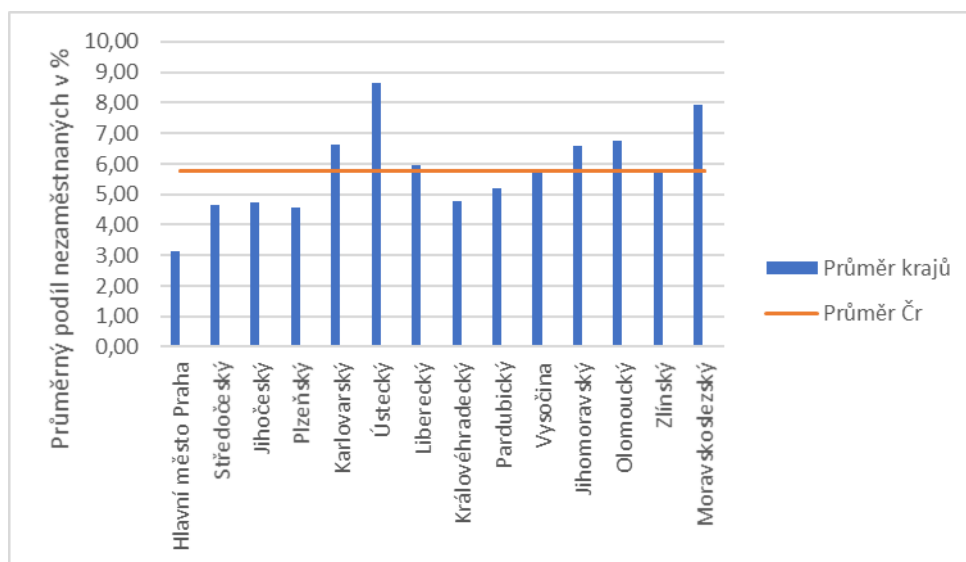
5.2 Vývoj nezaměstnanosti v České republice

Z vývoje nezaměstnanosti České republiky v letech 2005-2019 je patrné, že průměrný podíl nezaměstnaných se pohyboval v intervalu mezi 3,14 % a 8,65 %. Analýza vývoje podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých krajích je obsažena v příloze č. 3. Všechny kraje zaznamenaly pokles podílu nezaměstnaných osob v prvních třech letech, kdy byl v zemi ekonomický růst. Od roku 2008 byl znatelný nárůst podílu nezaměstnaných osob napříč všemi kraji, tento nárůst byl způsoben hospodářskou krizí, která započala v roce 2008 a ekonomika České republiky pociťovala její dopady až do roku 2014, kdy se ekonomika začala opět uzdravovat.

Nejnižší podíl nezaměstnaných osob byl zaznamenán v letech 2018 a 2019, kdy průměr za Českou republiku dosahoval hodnoty 2,87 %. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob v roce 2019 mělo hlavní město Praha, která dosáhla hodnoty 1,9 %. Druhé místo obsadil pak Pardubický kraj s hodnotou 2,2 %. Naopak nejhorších výsledků z České republiky dosahoval Moravskoslezský kraj s hodnotou 4,44 %. Druhé nejhorší místo obsadil Ústecký kraj s hodnotou 3,9 %. Zejména kraje, které na svém území neměly vyspělé nadnárodní společnosti, se s dopady krize vyrovnávaly mnohem hůř nežli kraje, které jsou v blízkosti hlavního města Prahy anebo ve své blízkosti mají korporátní společnost. To je i průkazné podle podílů nezaměstnaných osob.

V roce 2008 byl vývoj nezaměstnanosti nepříjemně ovlivněn světovou hospodářskou krizí, která dopadla na Českou republiku. Průměrný podíl nezaměstnaných osob mezi roky 2008 a 2009 vzrostl z 4,51 % na 7,12 %. Postupně docházelo u všech krajů k navyšování podílu nezaměstnaných až do roku 2014. Důvodem nárůstu bylo vyrovnávání ekonomiky se světovou krizí. Postupně ozdravování ekonomiky a snižování podílu nezaměstnaných osob napříč všemi kraji, bylo zaznamenáno v letech 2015-2019. V roce 2019 byly zaznamenány nejnižší hodnoty na téměř celém území České republiky. Průměrný podíl nezaměstnanostních osob se zmenšil na hodnotu 2,87 %, a to byl, oproti roku 2014, pokles o 4,59 procentních bodů. V rámci krajů byly zaznamenány největší rozdíly v Ústeckém kraji (10,70 – 3,90 %) a Moravskoslezském kraji (9,80 – 4,44 %). Nejmenší rozdíl podílů nezaměstnaných osob vykazovalo hlavní město Praha (5,03 – 1,90 %).

Graf 3: Průměrný podíl nezaměstnaných osob v krajích České republiky v letech 2005-2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

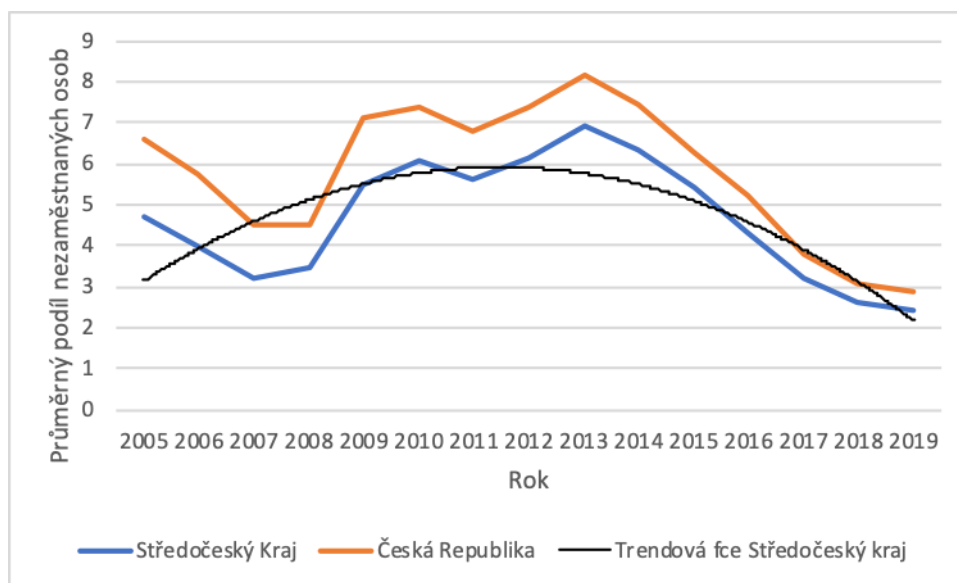
Graf č. 3 popisuje průměrné hodnoty ukazatele podílu nezaměstnaných osob v časovém rozpětí let 2005–2019 v krajích České republiky. Pro lepší orientaci byl graf č. 3 proložen křivkou, která reprezentuje průměr stejného ukazatel pro celou Českou republiku. Průměr České republiky dosáhl hodnoty 5,78 %. Celorepublikový průměr nejvíce přesahoval Ústecký kraj s průměrný podílem nezaměstnanosti 8,65 %, následoval kraj Moravskoslezský (7,91 %), který se svými hodnotami blížil ke kraji Ústeckému. Oba kraje stále převyšují průměrnou nezaměstnanost České republiky, ale v posledních letech vykazovaly klesající tendenci. Důležité je ale zmínit, že oba tyto kraje, od roku 2013 až do konce pozorování, snížily podíl

nezaměstnaných osob o více než polovinu, z toho vyplývá, že nynější nízká nezaměstnanost byla zapříčiněná ekonomickým růstem a také aplikací aktivní politiky zaměstnanosti. V příloze č. 4 je zpracované pořadí krajů České republiky srovnaných podle průměrných podílů nezaměstnaných osob za sledované období.

Graf č. 4 popisuje vývoj ukazatele podíl nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s porovnáním s Českou republikou. Středočeský kraj a jeho podíl nezaměstnaných osob se dlouhodobě držel pod celorepublikovým průměrem, a to zejména díky velkým zaměstnavatelům, kteří byli zmíněni v charakteristikách Středočeského kraje a také díky přítomnosti hlavního města Prahy.

Pro stanovení dalšího vývoje a prognóz byla na časovou řadu Středočeského kraje nasazena trendová polynomická funkce, která má index determinace 65,03 %. Na časovou řadu nebyl nasazen polygon kvůli možnému přeučení trendové funkce.

Graf 4: Vývoj PNO ve Středočeském kraji v letech 2005-2019 (%)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

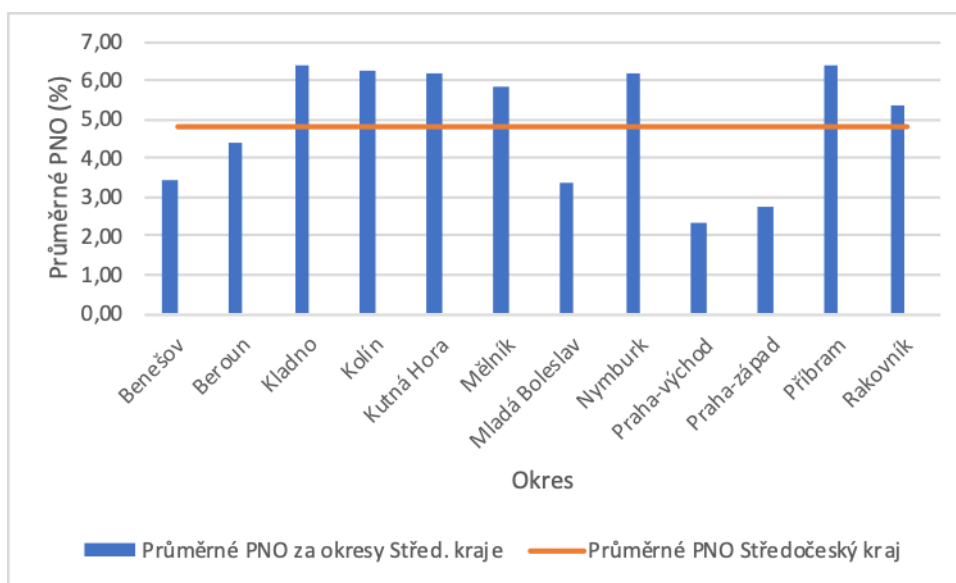
5.2.1 Analýza vývoje nezaměstnanost Středočeského kraje s ohledem na okresy

Středočeský kraj je rozdělen na 12 samosprávných celků, proto je sledování jeho vývoje podstatné. Středočeský kraj se díky své dlouhodobě nízké nezaměstnanosti řadí mezi nejlepší kraje v České republice. Jeho průměrná hodnota podílu nezaměstnaných osob

v letech 2005 až 2018 dosahovala 4,81 %. Nicméně v roce 2013 hodnota podílu nezaměstnaných osob vzrostla téměř na 7 % a to zejména kvůli dopadům ekonomické krize. Největší meziroční nárůst (2 %) pak byl evidován mezi roky 2008 a 2009.

Příloha č. 5 obsahuje vývoj podílu nezaměstnaných ve všech okresech Středočeského kraje od roku 2005 až po rok 2018. Z tabulky jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými okresy. Na základě přílohy č. 5 byl konstruován graf č. 5, který vizuálně zobrazuje průměrné podíly nezaměstnaných osob jednotlivých okresů za sledované období.

Graf 5: Průměrný PNO za okresy Středočeského kraje v letech 2005-2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

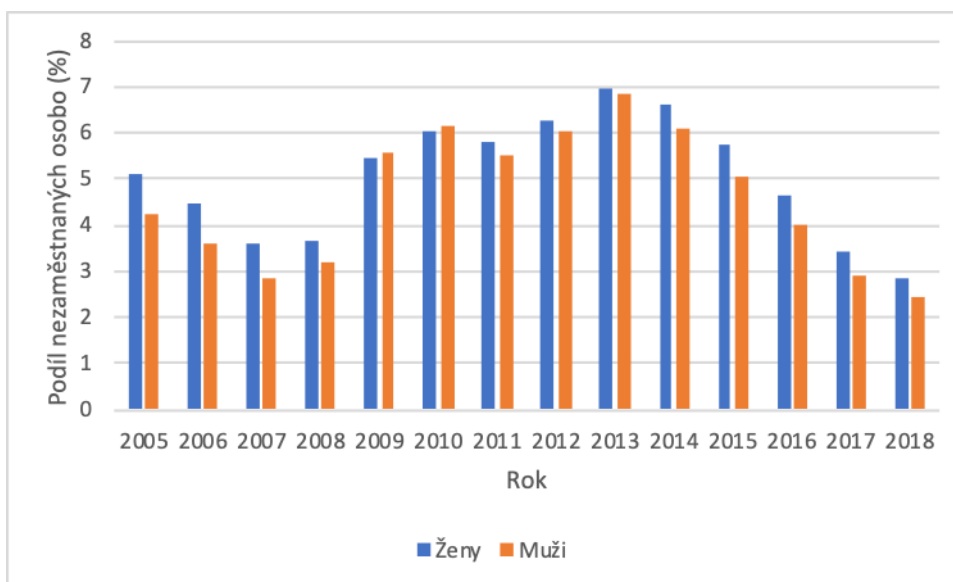
Z grafu č. 5 je patrné, že nejvyšší hodnoty z okresů Středočeského kraje vykazují především Příbram, Kladno, Kolín, Kutná hora a Nymburk. Z toho Příbram dosahovala nejvyšší průměrné hodnoty 6,39 % podílu nezaměstnaných osob. Tyto okresy se řadí mezi strukturálně postižené, protože nedisponují rozmanitou infrastrukturou a nemají propracované strategie ohledně spolupráce a trhu práce s hlavním městem a sousedními kraji. Výše zmíněné okresy se od roku 2009 vyrovnávaly s hospodářskou krizí až do roku 2014, kdy ukazatel podílu nezaměstnaných osob začal opět klesat a v letech 2017 a 2018 se přiblížil průměru Středočeského kraje. Nejlepší výsledky z okresů Středočeského kraje naopak mají Praha-východ, Praha-západ a Benešov. Z toho Praha-východ dosahuje průměrného podílu

nezaměstnaných 2,72 % a v posledním roce pozorování dokonce 1,7 %. Těchto hodnot okresy dosahovaly zejména kvůli přítomnosti hlavního města.

5.2.2 Analýza vývoje nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na pohlaví v letech 2005-2018

Celkový počet produktivního obyvatelstva Středočeského kraje, tedy obyvatel ve věku od 15-64 let, vzrostl mezi roky 2005-2018 o 56 630 osob. Z přílohy č. 6 je patrné, že v kraji bylo více ekonomicky aktivních mužů nežli žen. To, že bylo evidováno více ekonomicky aktivních mužů nežli žen, je možné považovat za efekt, který byl způsoben výchovou dětí. Počet mužů se za sledované období zvýšil 31 644 ekonomicky aktivních osob v produktivním věku. Zastoupení žen v ekonomicky aktivním věku pak vzrostlo o 22 986. Mezi roky 2005-2010 byl zaznamenán největší růst, který se v roce 2010 zastavil a ekonomicky aktivní obyvatelstvo ve Středočeském kraji začalo klesat až do roku 2015, kdy byl zaznamenán opětovný růst díky postupnému uzdravení ekonomiky. V roce 2018 bylo zaznamenáno 445 965 ekonomicky aktivních mužů a 430 167 žen.

Graf 6: Vývoje nezaměstnanosti dle pohlaví

Zdroj: ČSÚ, vlastní řešení

Z grafu č. 6 je patrné, že v letech 2005-2008 podíl nezaměstnaných osob ve Středočeském kraji měl klesající potenciál pro obě pohlaví. S nástupem celosvětové hospodářské krize v roce 2009 bylo zaznamenáno kontinuální zvyšování podílu

nezaměstnaných osob u obou pohlaví. Od roku 2013 se hodnoty podílu nezaměstnaných osob začaly srovnávat, jak u mužů, tak u žen. Zejména díky vyrovnávání světové i lokální ekonomiky a absorpci šoků způsobených krizí.

Za vyzorovaný jev z grafu č. 6 je možno označit skutečnost, že v případě snižování podílu nezaměstnaných osob se zvyšuje diference mezi jednotlivými pohlavími a v případě zvyšování podílu nezaměstnaných osob se diference mezi pohlavími vyrovnávají. Obecným pravidlem je také to, že mužská adaptabilita spojená s návratem na trh práce je o něco vyšší než u žen a také lépe obsazují poptávané pozice. Nutné je také podotknout, že rozdíl není nikterak markantní a tím se je možné z tohoto hlediska vyloučit genderová diskriminace na trhu práce ve Středočeském kraji.

V příloze č. 7 jsou vypočteny charakteristiky týkající se podílu nezaměstnaných žen ve Středočeském kraji s meziročním vývojem. Jako kritické je možné označit roky 2010 a 2012, které svými hodnotami přesahovaly 6 % podílu nezaměstnaných osob. Nejkritičtějším pak byl rok 2013, který dosahoval hodnoty téměř 7 %. Nejvyšší meziroční nárůst byl pozorován mezi roky 2008 a 2009, kdy se svět potýkal s hospodářskou krizí. Koeficient růstu tehdy dosahoval hodnoty 1,48. Pro celé sledované období byl vypočten průměrný koeficient růstu, který dosahoval hodnoty 0,956, je možné tedy konstatovat, že za celé období průměrně klesal podíl nezaměstnaných žen o 4,4 %. V příloze je vypočten i bazický index, který bere v potaz bazický rok 2005.

V příloze č. 8 jsou vypočteny obdobné charakteristiky jako v příloze č. 7 s tím rozdílem, že se jedná o mužské pohlaví. Stejně jako u žen, tak u mužů byly kritické roky 2009–2013 s výjimkou roku 2011, který zaznamenal pokles oproti předešlému roku 2010. Nejkritičtějším rokem byl stejně jako u žen rok 2013, který dosahoval nepatrně nižších hodnot než u žen. Průměrný koeficient růstu u mužů dosáhl hodnoty 0,957 a z toho je možné konstatovat, že podíl nezaměstnaných osob za sledované období průměrně klesá o 4,3 %, což bylo o 0,1 % pomaleji nežli u žen.

5.2.3 Analýza vývoje nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na věk v letech 2005-2018

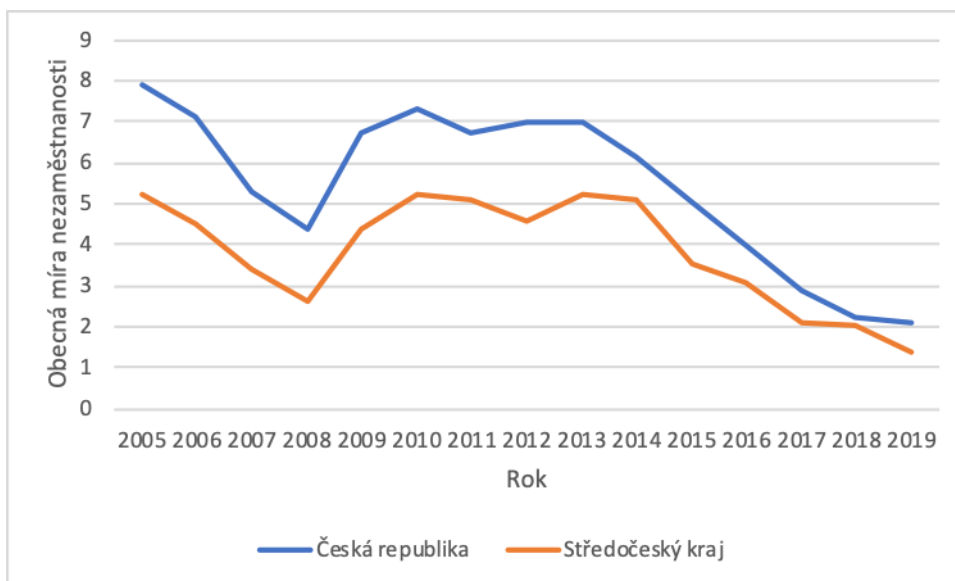
Dalším pohledem, kterým je možné analyzovaný kraj přiblížit je rozdělení nezaměstnaného obyvatelstva dle věku. Věk je jedním z nejdůležitějších faktorů, při vstupu

na trh práce a to především bez důrazu na pohlaví jedince. S rostoucím věkem roste i kredibilita jedince, který prošel určitým procesem získávání zkušeností a profesní praxe, ale také rostoucí věk znamená vyšší riziko vzniku onemocnění, které se váží na vyšší věk. Dále také roste riziko adaptability na nově vzniklé technologie a inovace, které jsou čím dál častěji zařazovány do výrobní procesů. Obecně tedy s růstem věku rostou zkušenosti jedince, ale také i riziko uplatnění na trhu práce kvůli výše zmíněným faktorům. Věkové rozmezí ekonomicky aktivního obyvatelstva je velmi široké a z toho důvodu je nutné jej rozdělit do několika podskupin, které lépe reprezentují výsledky.

Následující analýzy v analytické části práce budou zpracovány s ukazatelem obecná míra nezaměstnanosti. Obecná míra nezaměstnanosti v tuto chvíli představuje vyšší míru reprezentativnosti zejména kvůli jejímu výpočtu, který na rozdíl od podílu nezaměstnaných využívá sber z výběrového šetření pracovních sil. Obecná míra nezaměstnanosti je podílem nezaměstnaných osob k osobám ekonomicky aktivním, to je suma osob zaměstnaných i nezaměstnaných. Kvůli volbě nového ukazatele pro analyzování nezaměstnanosti byla sestavena příloha č. 9, která porovnává vývoj ukazatele obecná míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji a České republice.

Z přílohy č. 9 byl sestaven graf č. 7 pro interpretaci diferencí mezi celorepublikovým průměrem a Středočeským krajem. Nejvyšší hodnoty obecné míry nezaměstnanosti jsou zaznamenány v 2008-2013 od té doby ukazatel kontinuálně klesá až na dnešní hodnotu v roce 2019, kdy Středočeský kraj dosáhl obecné míry nezaměstnanosti 1,4 %. Středočeský kraj se dlouhodobě drží pod celorepublikovým průměr, který byl od roku 2013 také klesajícím.

Graf 7: Porovnání obecné míry nezaměstnanosti Středočeského kraje s Českou republikou v letech 2005-2019 v %

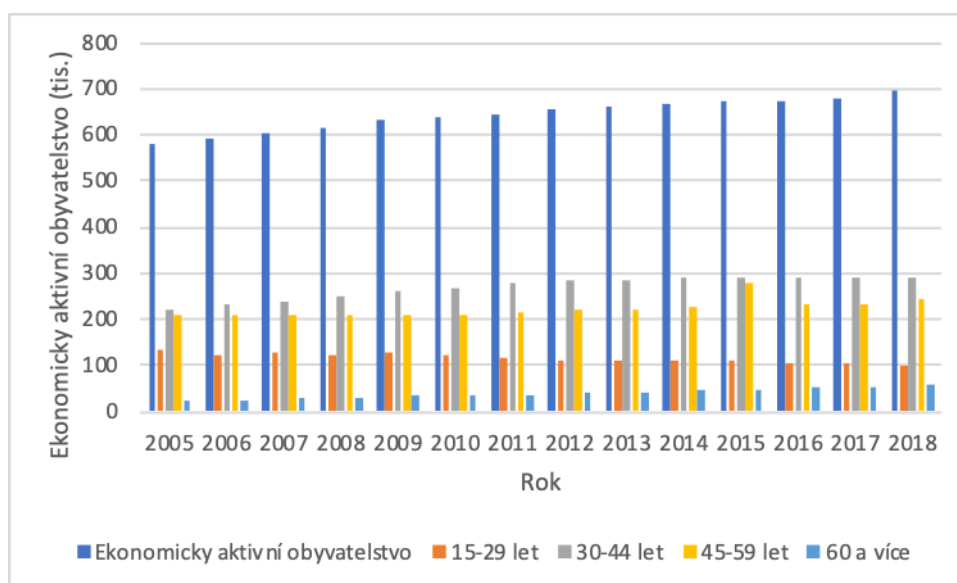

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Rozdělení dle věkových skupin bylo v analytické části také zpracováno na základě počtu jednotlivých osob, které zastupují definované věkové skupiny. Příloha č.10 popisuje vývoj jednotlivých věkových skupin se zaokrouhlením na tisíce.

Graf č. 8 popisuje vývoj ekonomicky aktivního obyvatelstva ve Středočeském kraji. Z grafu je patrné, že průběžně největší zastoupení měla věková kategorie od 30-44 let. Tato kategorie dosáhla za sledované období průměrného koeficientu růstu 1,0216 a to reprezentuje, že meziročně přibývalo průměrně 2,16 % ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 30-44 let. Další významná kategorie ekonomicky aktivního obyvatelstva byla kategorie 45-59 let. Průměrný koeficient růstu této kategorie dosahoval hodnoty 1,0121 a tedy průměrně meziročně rostla o 1,21 %. Třetí kategorií pak jsou osoby ve věku 15-29 let. Tato kategorie jako jediná zaznamenala klesající hodnotu průměrného koeficientu růstu 0,980 a tedy osoby v této kategorii meziročně ubývalo po 2 %. Klesání u nejmladší kategorie je možné přisuzovat nástupu slabších ročníků. V roce 2015 bylo možné sledovat, že se téměř vyrovnal počet osob v kategoriích 30-44 a 45-59 let. Důsledkem vyrovnávání jednotlivých skupin bylo to, že kategorie jsou definovány velmi široce a osoby se mezi věkovými skupinami v průběhu sledování přelévaly.

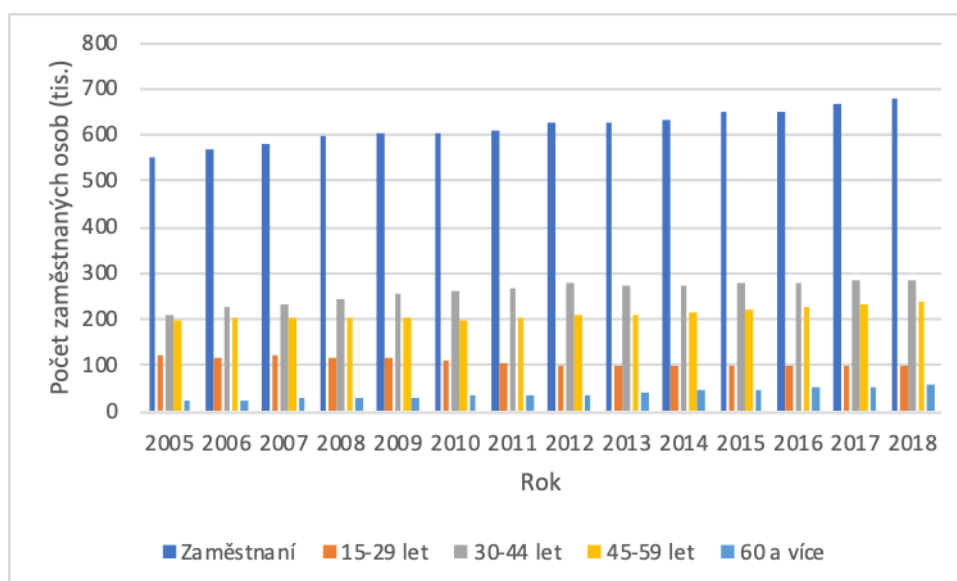
Graf 8: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo Středočeského kraje v tis. (2005-2018)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 9 popisuje vývoj zaměstnaných osob ve Středočeském kraji. Na základě analýzy a jejích výstupů je možné konstatovat, že počet zaměstnaných osob ve Středočeském kraji měl rostoucí tendenci. Největší zastoupení mezi zaměstnanými měly, obdobně jako u předešlého grafu č. 9, věkové skupiny 30-44 let a 45-59 let. Z grafu č. 9 je možné vypočítat i pozvolný růst kategorie 60 a více let, což nasvědčovalo stárnutí populace.

Graf 9: Zaměstnané obyvatelstvo Středočeského kraje v tis. (2005-2018)

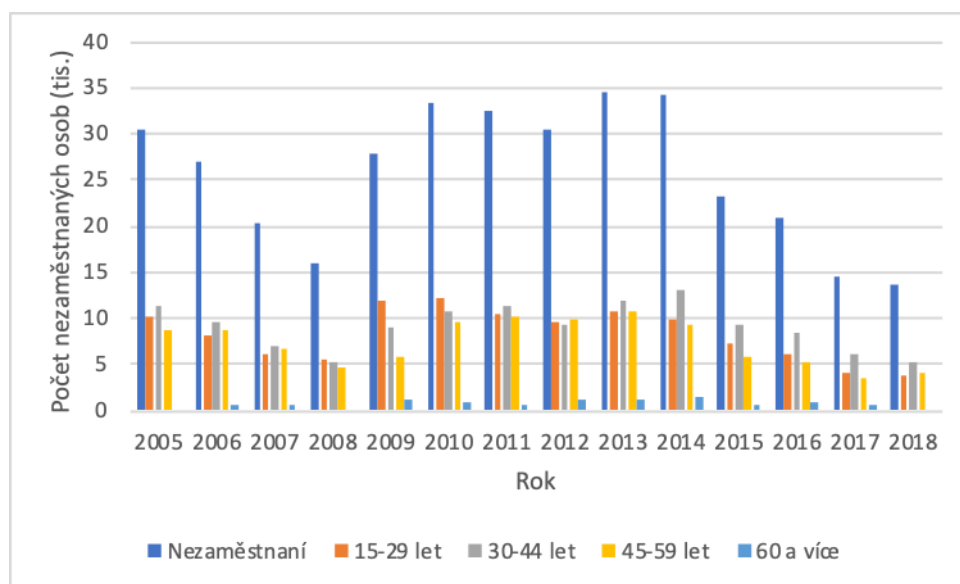

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 10 byl sestaven kvůli znázornění vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na věkové skupiny. Z grafu je patrné, že od roku 2005 až do 2008 se věkové kategorie kromě 60 a více pohybovaly velmi podobně. V letech 2009 a 2010 začala vyčnívat věková skupina 15-29 let, která obsahovala nejvíce nezaměstnaných osob ve Středočeském kraji. To bylo způsobeno zejména nástupem světové hospodářské krize a s tím byla spojena pracovní „nezkušenost“ osob v této kategorii, protože se jedná zejména o mladé lidi a čerstvé absolventy, kteří neprošli žádným předešlým zaměstnáním. V letech 2011 a 2012 se věkové kategorie se svými počty nezaměstnaných opět začaly vyrovnávat. Od roku 2013 je evidováno, že věková skupina 30-44 let dosahovala největší počtu nezaměstnaných ve Středočeském kraji až do konce uvedeného pozorování. To bylo způsobeno poměrně silným zastoupením předcházející věkové kategorie a jejího postupného přechodu.

Věková kategorie 15-29 za celé pozorování dosahovala průměrného koeficientu růstu 0,9280 a tedy průběžně klesala o 8,2 %. Kategorie osob starých 30-44 zaznamenala průměrný koeficient růstu 0,9440 a tedy průběžně klesala o 6,6 %. Podobně na tom byla i kategorie 45-59 let kde vypočtené hodnoty dosahovaly 0,9463 a tedy průběžného poklesu o 6,37 %. Průběžný pokles byl evidován i přes dlouhodobé dopady krize, a to zejména díky ozdravení a nastartování ekonomiky v posledních letech sledování.

Graf 10: Nezaměstnané obyvatelstvo Středočeského kraje rozděleno dle věkových skupin v tis. (2005-2018)

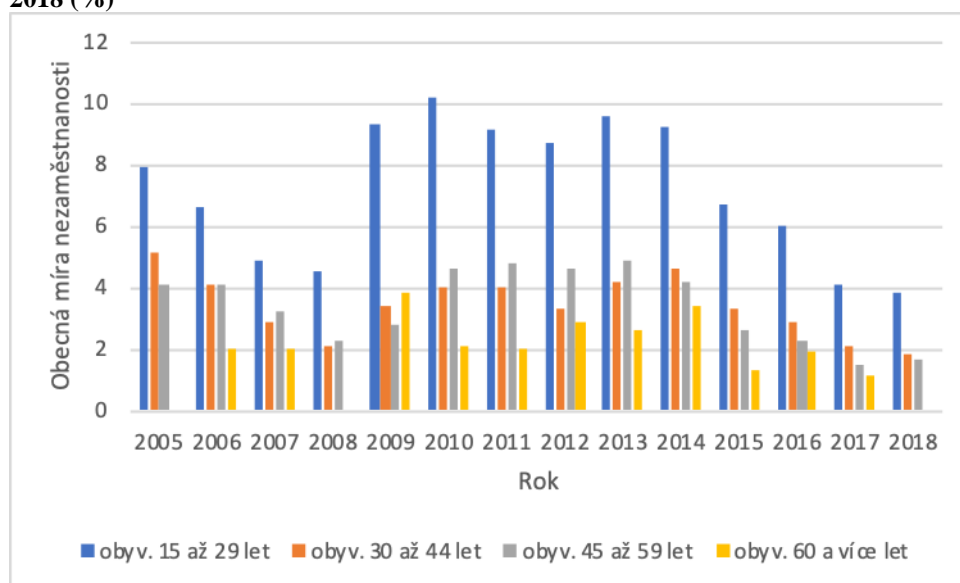

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 11 byl sestaven z dat, které popisuje příloha č. 11, která popisuje vývoj obecné míry nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na věkové skupiny. Kolísání věkových skupin bylo přisuzováno ekonomické situaci, ve které se zrovna Česká republika pohybovala. Okolo let 2009-2015 byl pozorován nástup celosvětové hospodářské krize a její dopady, které měly delší dobu trvání. Také si stojí za povšimnutí, že nejvyšší hodnoty za všechna období zastávali lidé ve věkové kategorii od 15-29 let. Tato věková kategorie přesahovala každoročně průměrnou míru nezaměstnanosti ve Středočeském kraji.

V rámci obecné míry nezaměstnanosti zaznamenaly všechny věkové kategorie průběžný meziroční pokles dle hodnot z vypočtených průměrných koeficientů růstu, které byly 0,9452 pro skupinu 15-29 let, 0,9230 pro kategorii 30-44 let a 0,9345 pro kategorii 45-59 let. To je důkazem toho, že se všechny věkové skupiny postupně dostávaly z dopadů krize.

Graf 11: Obecná míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na věkové skupiny v letech 2005-2018 (%)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 12 popisuje věkovou skupinu 15-29 let u ženského pohlaví. Meziroční vývoj opisoval celorepublikový vývoj nezaměstnanosti. Věková skupina 15-29 let u ženského pohlaví byla velmi ohrožena především kvůli těhotenství žen a následné péči o dítě. Ženy v této věkové skupině jsou především na mateřské dovolené anebo čerstvě po mateřské dovolené a na tento fakt se pro zaměstnavatele váže riziko kvality a odbornosti. Ženy často musí přizpůsobovat svůj denní i pracovní harmonogram podle potřeb dítěte.

Od počátku období, podrobeného analýze, stav nezaměstnaných žen klesal až do roku 2008, kdy obecná míra nezaměstnanosti žen ve věku 15-29 let spadla na nejnižší pozorovanou hodnotu 3 %. Rok 2009 byl rokem s nejkritičtějším nárůstem nezaměstnaných žen. Hodnota obecné míry nezaměstnanosti vzrostla o 6 procentních bodů na 9 %. To byl trojnásobek hodnoty z minulého roku. Příčinou markantního nárůstu byl nástup krize, která se skrze zaměstnavatele projevovala propouštěním a nevznikajícími pracovními příležitostmi.

Příloha č. 15 se zabývá stejnou věkovou kategorií s tou změnou, že se jedná o mužské pohlaví. Stejně jako u žen byl v první části evidován pokles nezaměstnaných osob. V letech 2008-2009 bylo možné pozorovat podobné zvýšení nezaměstnanosti s tím rozdílem, že u mužů se jednalo o nárůst „pouhých“ 4 procentních bodů. Ve srovnání se ženami byl tento rozdíl posuzován jako markantní. Dalším hlavním rozdílem u mladých mužů bylo pozorování provedené v dalším období a to mezi roky 2009-2010, kdy se nezaměstnanost mužského pohlaví snížila o 1 procentní bod a u žen se naopak zvýšila o dalších 3,5 procentních bodů. Díky tomuto faktu je možné konstatovat, že muži ve věku 15-29 let nebyli krizí tolik zasaženi a dopady neměly takové důsledky jak u mladých žen. Zajímavým se stal rok 2013, ve kterém byl u mužů zaznamenán prudký nárůst nezaměstnaných, který neměl hlubší opodstatnění.

Příloha č. 13 popisuje věkovou skupinu 30-44 let u ženského pohlaví. Tato věková skupina žen zaznamenala stejné rozdíly, jako předešlá, zejména pak genderové. Vývojová tendence u analyzované skupiny byla obdobná skupině předešlé. V první části docházelo ke snižování nezaměstnanosti až do roku 2009, ve kterém byl zaznamenán nárůst nezaměstnaných osob. Při porovnání obecné míry nezaměstnanosti žen ve věku 15-29 a 30-44 let za rok 2010 zjistíme, že u mladých žen byla obecná míra nezaměstnanosti 12,5 % a starších žen „pouhých“ 6 %. Tento jev je možné přisuzovat tomu, že ženy ve vyšší věkové skupině měly více hodnotnějších zkušeností, nebyly čerstvě po mateřské a neměly takové bariéry při zpětném vstupu na trh práce.

Příloha č. 16 popisuje věkovou skupinu mužů 30-44 let. U mužského pohlaví byla taktéž evidována pozitivní tendence v první části pozorování. Charakteristickým znakem pro tuto věkovou skupinu byla dlouhodobě nízká nezaměstnanost. Je patrné, že v letech, ve kterých probíhala krize, se obecná míra nezaměstnaných mužů nijak zvláště neměnila.

Nejkritičtějším obdobím pro muže ve věku 30-44 let byly roky 2010-2011, kdy se hodnota nezaměstnaných dostala přes 2,5 %. Při porovnání se stejně starými ženami, se ale jednalo o hodnotu, která byla o necelé 4 procentní body nižší. Mužská obecná míra nezaměstnanosti stálé klesala a v roce 2018 se dostala na svoji nejnižší hodnotu 1,2 %.

Příloha č. 14 popisuje věkovou skupinu 45-59 let u žen. Nejvyšší hodnota nezaměstnaných žen byla evidována v roce 2013, kdy více než 6 tisíc žen bylo bez práce. Razantní nárůst byl evidován v letech 2011 a 2012, kdy první absolutní diference dosahovala hodnoty více než 1,2 tisíce. V následující části pozorování byl evidován pokles nezaměstnaných žen. Silným šokem v analyzovaném období byl rok 2016, ve kterém byl evidován nezdůvodnitelný nárůst obecné míry nezaměstnanosti.

Příloha č. 17 popisuje věkovou skupinu mužů 45-59 let. První část sledování byla obdobná jako u ostatních sledovaných skupin. Taktéž docházelo k poklesu nezaměstnaných až do roku 2010, kdy se tendence otočila v rostoucí. V roce 2011 byl evidován nejvyšší počet nezaměstnaných mužů a to zhruba 3,7 tisíce a obecná míra nezaměstnanosti byla 5,2 %. Od roku 2011 do konce pozorování byla evidována klesající tendence. V posledních letech pozorování obecná míra nezaměstnanosti mužů v této skupině dosahovala nejnižší evidované hodnoty ze všech skupin analyzovaných skupin.

V analytické části se jedná o poslední analyzovanou skupinu, a to zejména kvůli nedostatku dat ze skupiny mužů i žen ve věkové kategorii 60 a více let. Analýza by s chybějícími daty byla neprůkazná.

Ve Středočeském kraji lze na základě analýzy usoudit, že nejrizikovějšími věkovými skupinami byli právě mladí lidé ve věku od 15-29 let. Pokud porovnáváme pohlaví, které působilo jako rizikovější výsledkem bylo, že existoval genderový rozdíl, protože mladé ženy dosahovaly, v průběhu analýzy nezaměstnanosti, vyšších hodnot nežli mladí muži. U věkové skupiny 15-29 byla ve většině případů vyšší obecná míra nezaměstnanosti u žen nežli u mužů, s výjimkou roku 2007 a 2008, kdy ženy měly nižší nezaměstnanost než muži. Hodnoty rozdílů se pohybovaly ve stanoveném intervalu od 0,1 do 3,9 %.

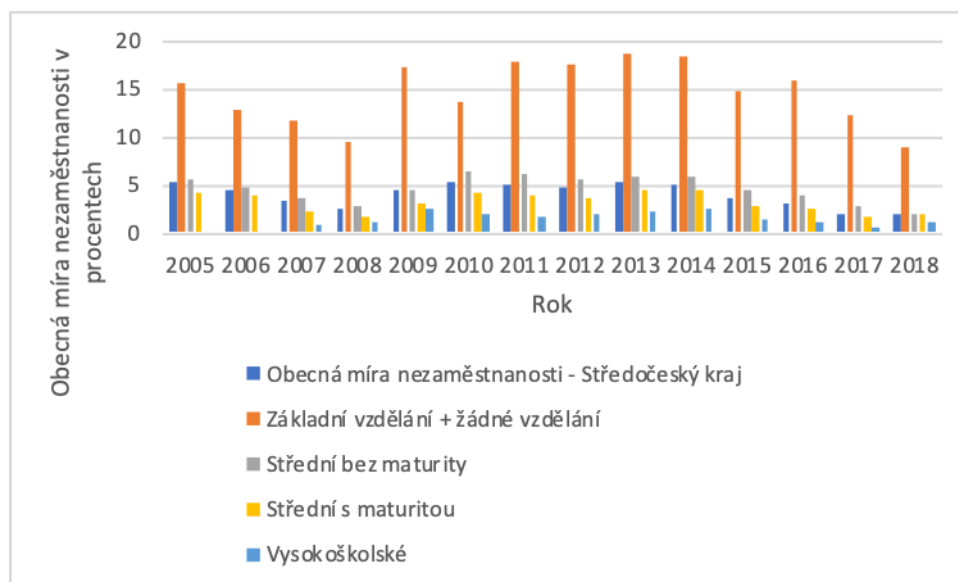
Výsledky věkové skupiny 30-44 let jsou velmi podobné jako u předchozí věkové skupiny. Za sledované období byla u žen evidována větší hodnota ukazatele obecné míry nezaměstnanosti nežli u mužů stejného věkové skupiny. Hodnoty rozdílu se pohybovaly ve stanoveném intervalu od 1,1 do 6,1 %.

Poslední analyzovanou věkovou skupinou byla skupina 44-59 let. Kdy ženy dosahovaly lepších hodnot v letech 2010 a 2011. Zbylé části sledovaného období ženy vykazovaly vyšší obecnou míru nezaměstnanosti nežli muži.

5.2.4 Analýza vývoje nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na vzdělání v letech 2005-2018

Faktor vzdělání je nedílnou součástí problematiky nezaměstnanosti, a proto je podstatné provedení analýzy. Vzdělání je jedním z faktorů, se kterým jedinci vstupují na trh práce a prezentují sama sebe. Dosažený stupeň vzdělání má markantní vliv na vyjednávací pozici směrem k zaměstnavatelům.

Graf 12: Vývoj obecné míry nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na vzdělání v letech 2005-2018

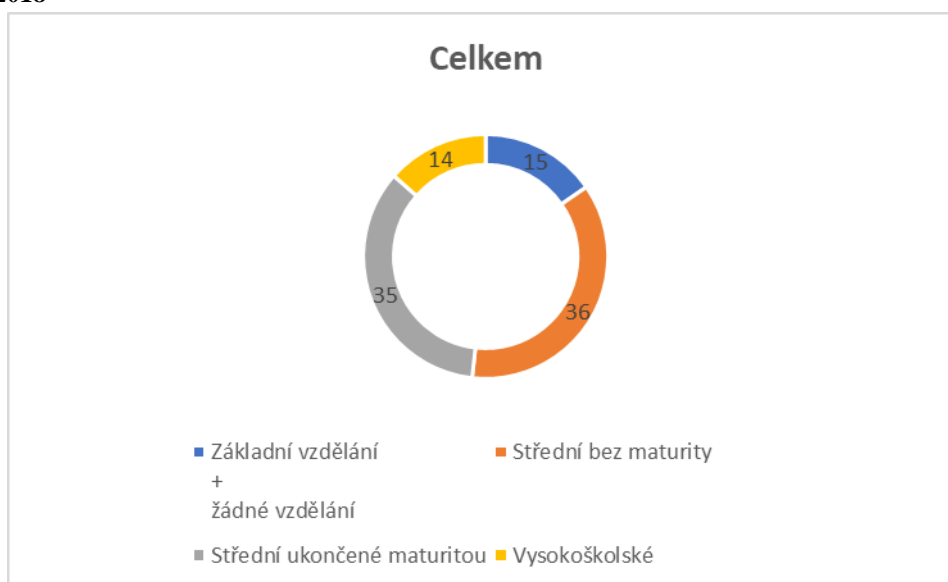

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z přílohy č. 18 byl sestaven graf č. 12, který popisuje vývoj obecné míry nezaměstnanosti ve Středočeském kraji za sledované období 2005-2018. V grafu jsou definovány stupně dosaženého vzdělání obyvatelstvem v kraji. Z grafu je patrné, že

nejohroženější skupinou byly osoby, které neměly vzdělání anebo měly pouze základní stupeň vzdělání. Tato skupina je charakteristická tím, že meziročně vykazovala nejvyšší obecnou míru nezaměstnanosti v kraji a také svými meziročními výkyvy. Nejkritičtější hodnota byla evidována v roce 2013, kdy hodnota nabyla 18,7 % a to bylo o 13,5 procentního bodu vyšší hodnota než průměr Středočeského kraje ve stejném roce. Při porovnání s obyvatelstvem, které dosáhlo vysokoškolského vzdělání, byl rozdíl v tom samém roce celých 16,4 procentních bodů. Díky analyzovanému období je možné usuzovat, že skupina bez vzdělání nebo se základním vzděláním nejhůře reagovala na ekonomické výkyvy. Důležitým faktorem, který by neměl být opomenut je dosažené vzdělání, které díky důkazu hrálo neméně významnou roli na trhu práce. Zároveň bylo velkým rizikem pro vznik nezaměstnanosti.

Graf 13: Průměrné rozdělení obyvatel 15 let + ve Středočeském kraji (%) dle vzdělání v letech 2005-2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

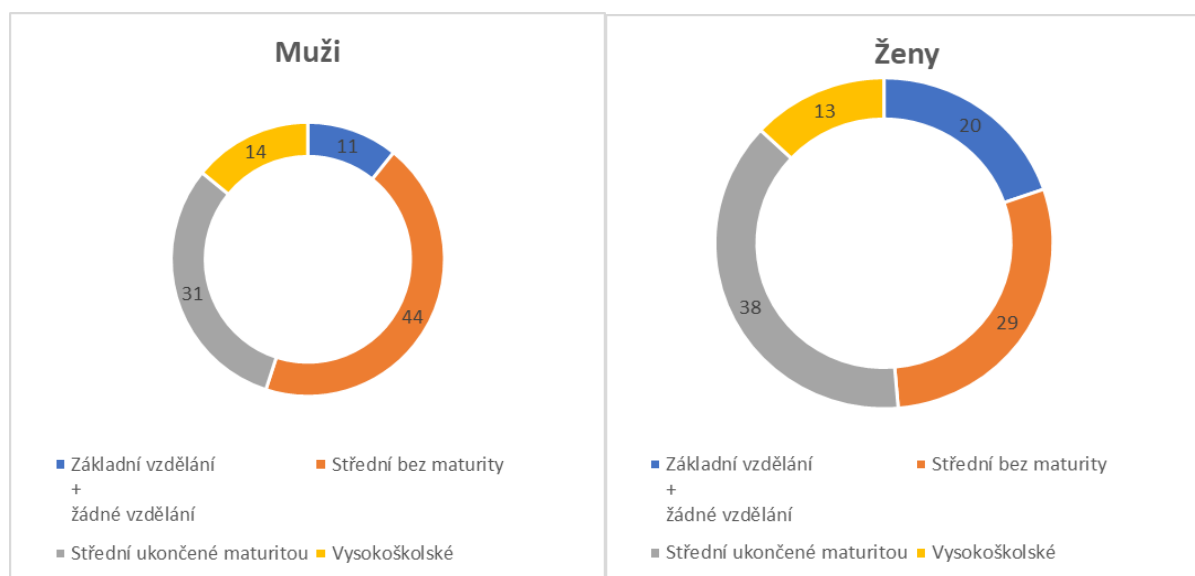
Graf č. 13 popisuje průměrné rozdělení obyvatelstva Středočeského kraje podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Z grafu je možné sledovat, že největší průměrné zastoupení měly osoby se středním vzděláním bez maturity. Nepatrně menší zastoupení pak měly osoby, které dosáhly střední vzdělání ukončeného maturitou. Nejméně byly v kraji zastoupeni osoby s vysokoškolským vzděláním, který reprezentují průměrně 14 % obyvatelstva kraje.

Graf č. 14 je rozdělen dle dosaženého vzdělání a pohlaví. U mužů je patrné, že rozdělení dle vzdělání bylo velmi podobné souhrnnému. S tím rozdílem, že byla mnohem širší

skupina obyvatel, která má střední vzdělání neukončené maturitou. U mužů se průměrný stav evidoval na 44 % obyvatel. U mužů bylo také možné pozorovat, že nejméně zastoupená vzdělanostní skupina byla se základní vzdělání a bez vzdělání. Oproti ženám byl evidován markantní rozdíl. Průměr mužů bez vzdělání nebo se základním byl 11 %, ale ženy ze stejné skupiny dosahovaly průměru 20 %.

Mezi ženami byla nejvíce zastoupena vzdělanostní skupina středoškolská zakončena maturitou. U žen bylo možné pozorovat, že velký podíl tvoří osoby, které neměly žádné vzdělání anebo pouze základní. Zastoupení vysokoškolských osob se nijak zvlášť nediferencovalo od celkového průměru a ani od mužského průměru.

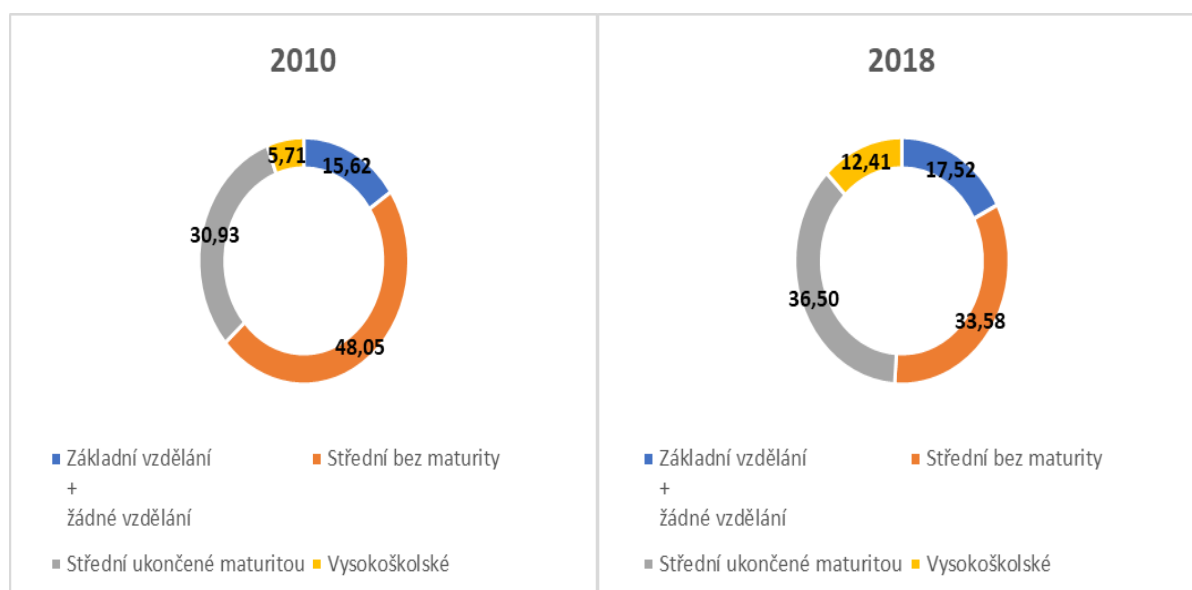
Graf 14: Průměrné rozdělení Mužů a Žen 15 let + ve Středočeském kraji (%) dle vzdělání v letech 2005-2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Veškeré meziroční porovnání na základě podílu obyvatelstva je možné pozorovat v příloze č. 19. Z provedené analýzy je patrné, že faktor vzdělání se řadí mezi podstatné, stejně jako věk a pohlaví, při potenciálním uplatnění na trhu práce.

Graf 15: Podíly nezaměstnaných osob v roce 2010 a 2018 ve Středočeském kraji s ohledem na vzdělání

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č.15 popisuje podíl nezaměstnaných s ohledem na vzdělanostní skupiny u všech obyvatel Středočeského kraje starších 15 let. Rok 2010 byl vybrán především kvůli tomu, že se ekonomika v tomto roce potýkala s dopady ekonomické krize. Z grafu je patrné, že největší část nezaměstnaných osob tvoří skupina středoškolsky vzdělaných osob bez maturity. Další rizikovou skupinou v tomto roce byly obyvatelé, kteří dosáhli středoškolského vzdělání s maturitou. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenaly osoby s vysokoškolským vzděláním. Za povšimnutí také stojí fakt, že osoby s nejnižším dosaženým vzděláním dosahovaly nižší zastoupení než osoby, které dosáhly středoškolského vzdělání. Rok 2018 byl rokem ekonomického blahobytu, kdy se obecná míra nezaměstnanosti postupně dostávala do nejlepších hodnot, které byly za celé pozorování evidovány. V tomto roce poklesl podíl nezaměstnaných se středoškolským vzděláním bez maturity. Oproti tomu se zvýšil podíl nezaměstnaných osob s vysokoškolským vzděláním.

Z příloh č. 20 a č. 21 je možné konstatovat, že za celé období podrobené analýze bylo evidováno největší zastoupení mezi nezaměstnanými zejména ze vzdělanostní skupiny středoškolské bez maturity. Podíl této skupiny se v porovnání oproti celku pohyboval v intervalu 30-40 %. Koncem roku 2018 bylo evidováno necelých 5 tisíc nezaměstnaných se středním vzděláním bez maturity.

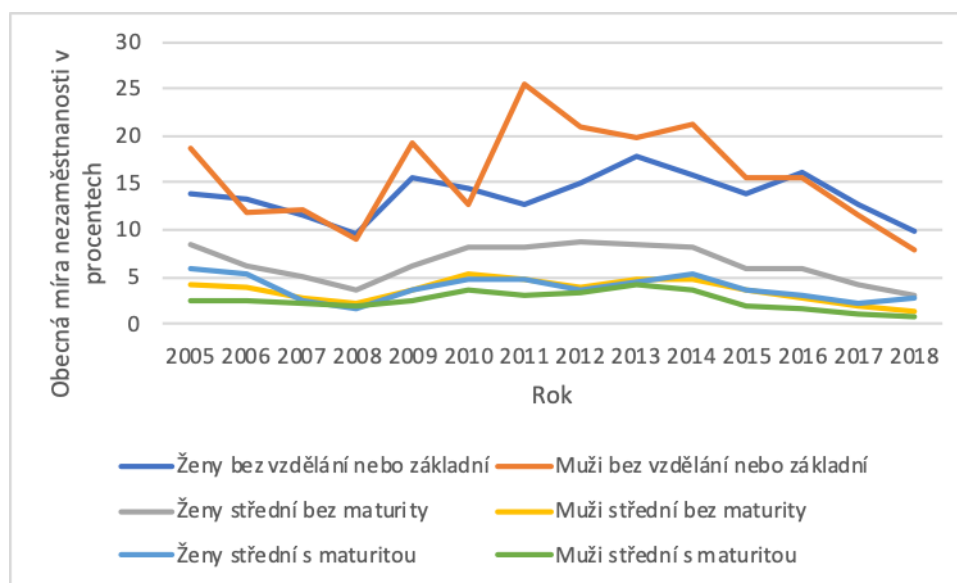
Nezaměstnaní, ze skupiny středoškolsky vzdělaných osob, které ukončili vzdělání maturitní zkouškou, vykazovali průměrný podíl 30,8 % oproti celku. Od počátku sledovaného období se jejich počet snížil o necelých 50 %. V roce 2018 bylo pouhých 5 tisíc středoškolsky vzdělaných osob nezaměstnaných. Jedná se tak o jednu z nejnižších vypočítaných hodnot.

Nezaměstnaní, ze skupiny vysokoškolsky vzdělaných osob, se v celém sledovaném období pohybovali v intervalu 0,5 – 3,9 tisíce. Nejkritičtější pak byl rok 2014, ve kterém byl evidován nejvyšší počet nezaměstnaných, vysokoškolsky vzdělaných, a to 3,9 tisíce. Nejnižší byl naopak rok 2007, kdy bylo nezaměstnaných, vysokoškolsky vzdělaných, evidováno okolo 500.

Poslední skupinou jsou osoby, které mají buď nedokončené nebo základní vzdělání. Tato skupina vykazovala nižší hodnoty než skupiny se středním vzděláním. Za sledované období byl počet nezaměstnaných osob v této vzdělanostní skupině snížen o zhruba 34 %. Nejkritičtějším rokem u této skupiny byl rok 2009, kdy bylo evidováno 6,3 tisíce nezaměstnaných osob. Nejlepším rokem, který vykazoval nejnižší hodnoty byl rok 2018, kdy nezaměstnaných osob bez nebo se základním vzděláním bylo 2,4 tisíce.

Z analyzovaného období je možno usuzovat, že nejnižší podíl nezaměstnaných osob vykazovaly právě vysokoškolsky vzdělané osoby. Poptávka po této vzdělanostní skupině byla vyšší než u ostatní a absolventi vysokých škol lépe nalézali uplatnění nežli ostatní a to zejména kvůli velké nabídce pracovním míst určených právě vysokoškolsky vzdělaným. Osoby, které dosáhly středoškolského vzdělání, pak jsou omezovaly požadavky na trhu práce a vyšší nabízené mzdy.

Graf 16: Obecná míra nezaměstnanosti Středočeského kraje rozdělena podle pohlaví a jejich vzdělání v letech 2005-2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 16 byl sestaven z příloh č. 22, 23 a 24 a jeho hlavním smyslem je přiblížit obecnou míru nezaměstnanosti jednotlivých vzdělanostních kategorií s rozdělením podle pohlaví. Do grafu nejsou zařazeny osoby vysokoškolsky vzdělané kvůli nedostatečným datům. Chybějící data by v analýze způsobila nepřesnosti a důkaz by byl neprůkazný. Sesbíraná data ohledně vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je možné sledovat v příloze č. 24.

Z grafu č. 16 je patrné, že největší obecnou míru nezaměstnanosti zastupují osoby, které byly buď bez vzdělání nebo s dokončeným základním vzděláním a to v celém sledovaném období. Pokud porovnáme pohlaví v této vzdělanostní skupině muži i ženy jsou zpočátku velmi vyrovnaní. V roce 2011 nastal zlom, který byl způsoben krizí a diference mezi jednotlivými pohlavími se začaly projevovat. Muži v období od roku 2011-2016 vykazovali vyšší míru nezaměstnanosti nežli ženy. Muži v roce 2011 vykazovali obecnou míru nezaměstnanosti 25,4 %. To bylo o 13,2 procentních bodů více než v předešlém roce. V posledním roce pozorování se obě pohlaví dostala pod 10 % hranici obecné míry nezaměstnanosti.

U vzdělanostní skupiny středoškolsky vzdělaných bez maturity, ženy dosahují vždy vyšší míry obecné nezaměstnanosti nežli muži. Nejmenší diference byla zaznamenána v roce 2008, kdy rozdíl mezi muži a ženami byl pouhých 1,5 procentního bodu. Největší diference

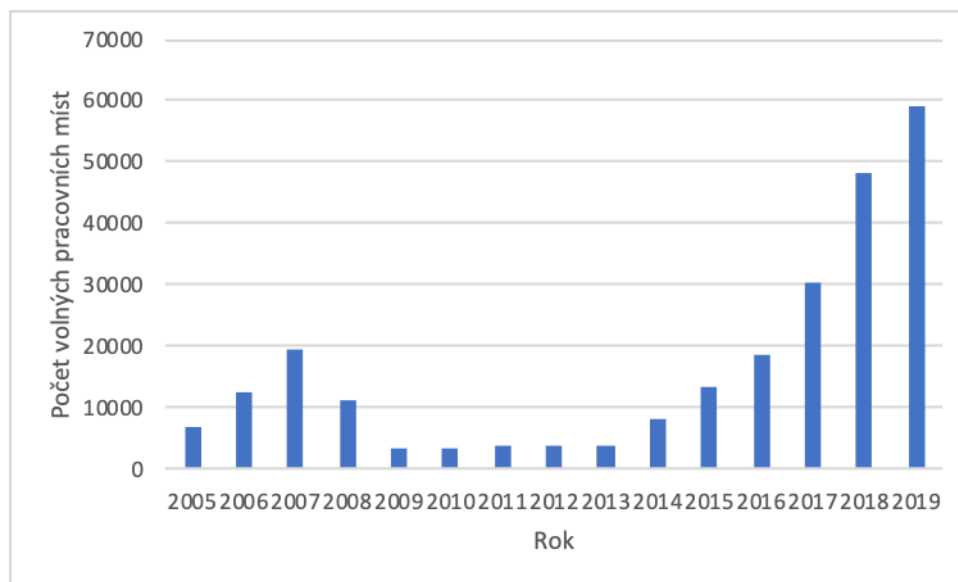
pak byla zaznamenána v roce 2012, která dosahovala 4,3 procentních bodů. V druhé části pozorování lze poukázat na klesající tendenci u obou pohlaví, která začala v roce 2013. Tento jev se dá přisuzovat vřelé ekonomické a hospodářské situaci.

Poslední komentovanou vzdělanostní skupinou je středoškolská s maturitou. Stejně jak u předchozí vzdělanostní skupiny i zde lze sledovat, že obecná míra nezaměstnanosti žen v celém sledovaném období převyšovala muže. Rok 2005 zaznamenal největší diferenci mezi pohlavími. Rozdíl dosahoval hodnoty 3,3 procentních bodů.

5.2.5 Vývoj trhu práce a poptávky po pracovních silách

Analýza vývoje trhu práce a jeho poptávky po pracovních silách byla zhotovena převážně z dat a informací získaných prostřednictvím portálu Úřadu práce pro Středočeský kraj a Ministerstva práce a sociálních věcí. Analyzované období zahrnuje roky 2005-2019, ke kterým byla dostupná data. Součástí analýzy je i vzdělanostní klasifikace jednotlivých pracovních míst, která byla za sledované období kladena ze strany zaměstnavatelů.

Graf 17: Analýza vývoje počtu volných pracovních míst v letech 2005-2019

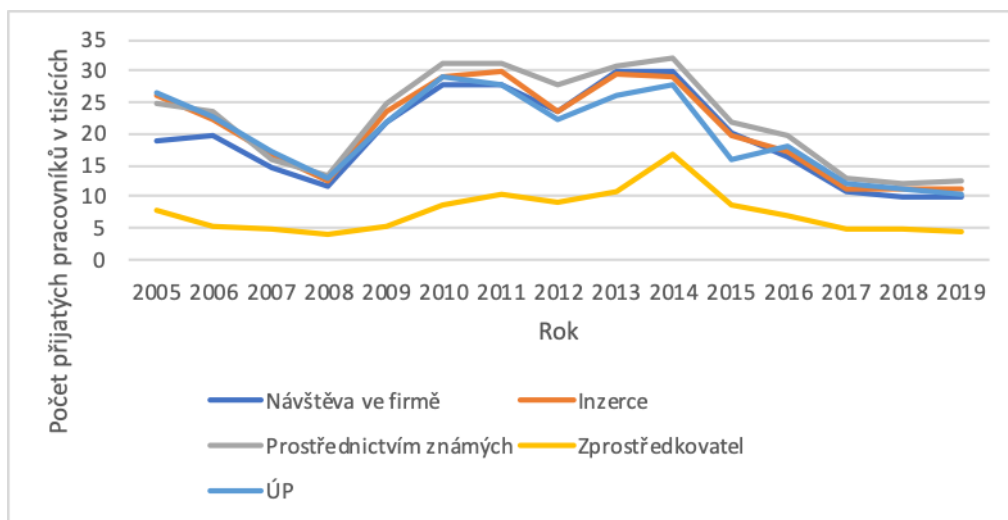
Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 17 byl sestaven z přílohy č. 26, ve které jsou zpracována data ohledně vývoje volných pracovních míst ve Středočeském kraji v letech 2005-2019. Data jsou souhrnná pro všechny okresy Středočeského kraje. Graf č.20 popisuje ekonomický a hospodářský stav kraje. Během první části pozorování bylo možné pozorovat nárůst volných pracovních míst až

do roku 2007, kdy se růstová tendence obrátila a počet volných míst začal klesat až do roku 2014. Tuto klesající tendenci je možné přisuzovat hospodářské krizi, se kterou se zaměstnavatelé a obecně celá populace potýkala až do roku 2013. Od roku 2014 začala poptávka po pracovních silách růst vysokým tempem. Volných pracovních pozic meziročně přibývalo v řádech tisíců. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2018, kdy přibylo 17 750 volných pracovních pozic. V roce 2019 byl evidován největší počet volných pracovních míst. Více jak 59 000 volných míst bylo nabízeno ihned k nastoupení.

Pro celé sledované období byl vypočten průměrný koeficient růstu, který dosáhl hodnoty 1,1637 a to reprezentuje 16,37 % meziroční nárůst. V posledních letech pozorování se hromadila volná pracovní místa, která díky velmi nízké nezaměstnanosti nemohla být obsazena.

Graf 18: Počty osob a způsob hledání pracovního uplatnění ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

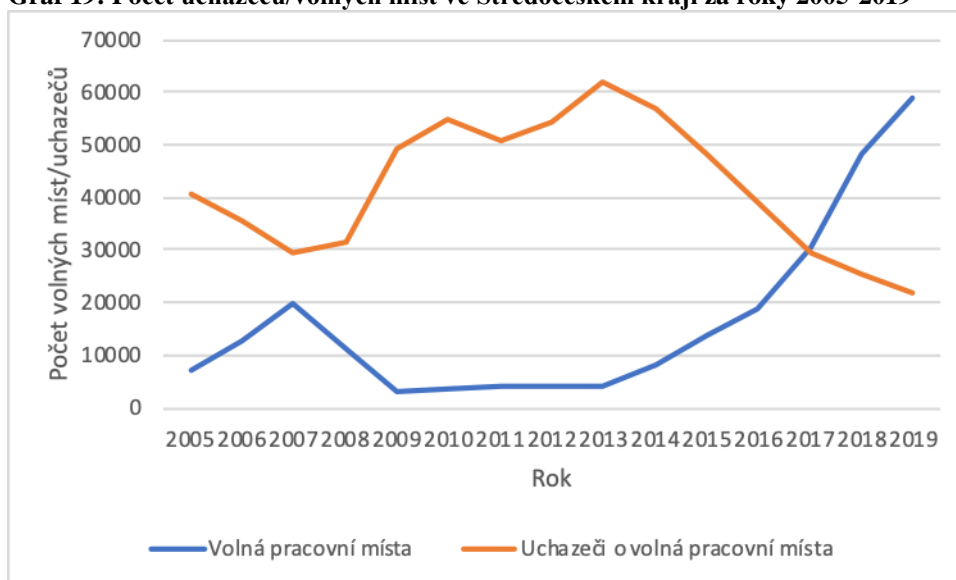
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 18 byl sestaven z přílohy č.27, která obsahuje data o hlavních kanálech, přes které byly obsazeny volné pracovní pozice v letech 2005-2019 ve Středočeském kraji. Nejméně obsazených míst bylo evidováno prostřednictvím soukromých zprostředkovatelů. Interval počtu obsazených pracovních míst se pohyboval v rozmezí 4 až 16,8 tisíce obsazených míst. V roce 2014 soukromí zprostředkovatelé obsadili nejvíce pracovních pozic a to zejména díky skutečnosti, že se ekonomika vyrovnala s následky krize a zaměstnavatelé potřebovali dobrat pracovní síly, aby mohli realizovat výrobu. Ostatní kanály se celé sledované období pohybovaly ve velmi podobné výši a jejich průběh byl téměř identický. Nejčetnějším

kanálem, pro obsazování volných pracovních pozic, se dle analýzy jevílo doporučení na základě známosti.

Obecným faktem, který plyne ze zkoumané problematiky je to, že nejvíce poptávanou skupinou byly služby, které zvládaly ovládat stroje a zařízení. Počty volných pracovních míst pro tuto skupinu v posledních letech převyšovaly 30 tisíc. Nepatrně menší zastoupení měli nekvalifikovaní pracovníci a pomocníci a taktéž nelze opomenout poptávku po řemeslnících a opravářích. Nejméně vyhledávanou profesí byly pak osoby ze zdravotnictví a pedagogové. U žen byla nejčastěji poptávána pozice servírky, účetní nebo prodavačky. Pozice ale zůstávají stále neobsazené na základě problémů s nedostatkem pracovních sil.

Graf 19: Počet uchazečů/volných míst ve Středočeském kraji za roky 2005-2019

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 19 byl sestaven z dat z příloh č. 28 a 29, které analyzují počet volných pracovních míst a uchazečů, kteří volná pracovní místa mohou obsadit. Graf č. 19 byl sestaven jako suma všech volných míst a všech uchazečů bez ohledu na vzdělání. V analyzovaném období bylo převážně více uchazečů než volných pracovních míst. Nejkritičtější rok pak byl rok 2013, kdy práce hledalo více než 61 tisíc osob, ale pracovních míst bylo k dispozici pouze 4040. To znamenalo, že na jednu pracovní pozici připadalo 15,26 osoby. V roce 2017 se nabídka pracovních sil a poptávka po ní téměř vyrovnaly. Osob, které nabízely práci bylo 29 370 a volných pracovních pozic bylo 30 321. Na konci pozorovaného období bylo dosaženo nejvyšších počtů volných pracovních míst za

sledované období a naopak nejméně nabízených pracovních sil. V roce 2019 připadlo na jednoho uchazeče 2,7 pracovního místa.

Průměrný koeficient růstu pro volná pracovní místa byl tedy 1,1637. Uchazeči o zaměstnání dosáhli průběžného klesání vydedukovaného na základě hodnoty průměrného koeficientu růstu, která byla za sledované období 0,9569, tedy pokles o 4,31 %. Průměrný pokles u uchazečů nebyl tak rapidní, jako růst u volných pracovních pozic.

V příloze č. 30 je možné pozorovat analýzu vývoje podílu uchazečů a pracovních míst ve Středočeském kraji v letech 2005-2019. Podle vypočtených průměrů za sledované období na tom byly nejlépe osoby s nižším středním vzděláním. Jejich průměrná hodnota vycházela na 1,09 osoby na pracovní místo. Dalšími skupinami s dobrými výsledky byly osoby bez vzdělání nebo se základním vzděláním, které pak dosahovaly průměrů 3,77 a 4,89 osob na 1 pracovní místo. Nejhůře se z analyzovaného období jevila skupina osob, které dosáhly nižšího středního odborného vzdělání. Hodnoty této skupiny se pohybovaly v intervalu od 0,18 do 251,2 uchazeče na 1 pracovní místo a průměrně tedy 35,37. Zajímavostí byla skupina vysokoškolsky vzdělaných osob s bakalářským titulem, ve která průměrně na jedno pracovní místo připadlo 27 osob.

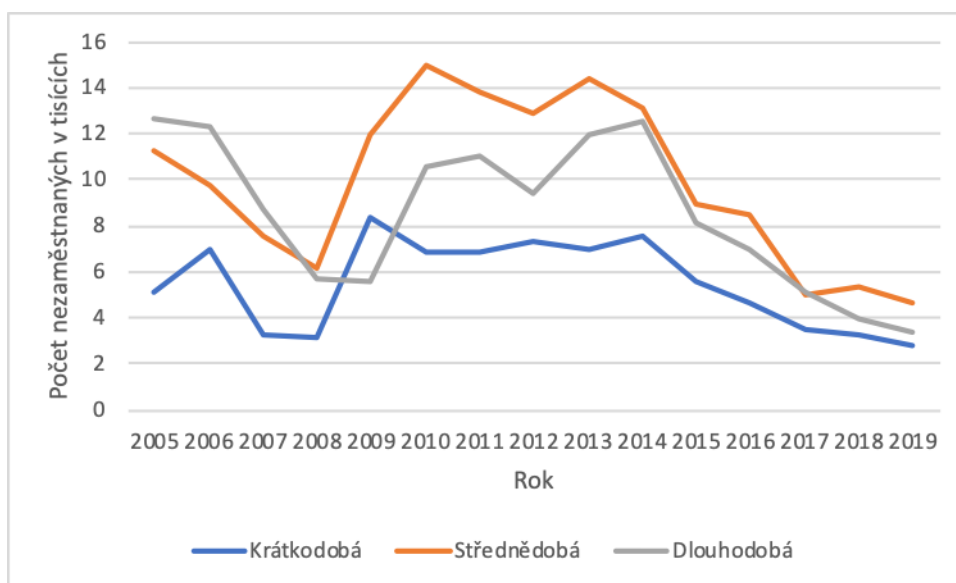
5.2.6 Analýza vývoje nezaměstnanost ve Středočeském kraji s ohledem na délku trvání

V analytické části práce byly již popsány faktory pohlaví, vzdělání a věk, které na nezaměstnanost mají patřičný vliv. Mezi tyto faktory také vstupuje délka trvání nezaměstnanosti, která má velký vliv na vstup osoby zpět na trh práce. Zejména pak kvůli technologickým a procesním změnám, které mohly nastat za dobu nezaměstnanosti. Pro potřeby této kapitoly byla sestavena příloha č. 31 a 32, které reflektují vývoj nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na pohlaví a délku trvání. Analýza délky nezaměstnanosti byla rozdělena do 3 dílčích skupin. Přesněji tedy na krátkodobou nezaměstnanost (do 3 měsíců), střednědobou nezaměstnanost (od 3 měsíců až do 1 roku) a dlouhodobou nezaměstnanost (1 rok a více).

Za celé analyzované období bylo možné pozorovat největší počet osob právě ve skupině střednědobé nezaměstnanosti. Kritické hodnoty byly pozorovány zejména v roce 2010, kdy

bylo nezaměstnaných žen zhruba 7,6 tisíc a 7,3 tisíc mužů. Pro tuto skupinu platí, že nezaměstnanost osob, které do ní spadají, byla v rozmezí 3 měsíců až 1 roku. Osoby, které se řadily do skupiny dlouhodobě nezaměstnaných, zaznamenaly nejkritičtější rok 2014. V tomto roce bylo evidováno 7,4 tisíc nezaměstnaných žen a 5,7 tisíc nezaměstnaných mužů. V posledních letech pozorování se počty osob všech nezaměstnaných skupin snižují a jejich křivky vykazují klesající tendence.

Graf 20: Vývoj nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na délku v letech 2005-2019 v tisících

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Kvůli lepší orientaci v problematice délky trvání nezaměstnanosti, byl z dat sestaven graf č. 20, který popisuje meziroční vývoj nezaměstnaných podle skupin do kterých se zasažené osoby řadily. V první části pozorování bylo evidováno nejvíce nezaměstnaných osob ve skupině dlouhodobé a to až do roku 2008, kdy se na první místo dostala skupina střednědobé nezaměstnanosti a její hodnoty do konce pozorování vykazovaly nejvyšší počty. Krátkodobá nezaměstnanost se kromě roku 2009 drží na velmi nízké hranici. Razantní nárůst roku 2009 byl u krátkodobé nezaměstnanosti zapříčiněn propouštěním zaměstnanců v důsledku dopadů hospodářské krize.

Dále byly v analytické části rozděleny skupiny dlouhodobá a střednědobá nezaměstnanost na 2 podskupiny, které lépe odrážely situaci v těchto dvou širších skupinách.

O střednědobé nezaměstnanosti pojednávají přílohy č. 33 a 34. Podskupina nezaměstnaných osob v rozmezí od 6 měsíců do 1 roku zaznamenala jako nejkritičtější rok 2010, kdy bylo evidováno zhruba 9 tisíc nezaměstnaných osob. Nejlepším rokem naopak byl rok 2017, ve kterém se v tomto rozmezí pohybovalo pouhých 2,6 tisíce osob. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán mezi roky 2009 a 2010, kdy počet evidovaných nezaměstnaných vzrostl o 3,4 tisíce obyvatel. Zajímavostí této podskupiny je, že byla tou nejrozsáhlejší v počtu osob, které se pohybují v daném rozmezí délky nezaměstnanosti.

Do druhé podskupiny střednědobé nezaměstnanosti spadaly osoby, které byly nezaměstnanými 3 až 6 měsíců. Nejkritičtější rok této podskupiny byl 2013, kdy bylo evidováno 7,1 tisíce nezaměstnaných osob. Roku 2019 bylo evidováno nejméně nezaměstnaných osob za sledované období. Největší nárůst byl evidován ve stejných letech jako u předchozí podskupiny. Mezi roky 2008-2009 vzrostl počet nezaměstnaných osob o 3,3 tisíce.

Pro rozdělení dlouhodobé nezaměstnanosti jsou sestaveny přílohy č. 35 a 36. Do první podskupiny se řadí osoby, které byly ve sledovaném období nezaměstnané déle než 2 roky. U této podskupiny byl jako nejhorší evidován rok 2014, kdy bylo více jak 6,7 tisíce osob nezaměstnaných 2 a více let. Nejlepším rokem pozorování pak byly roky 2017 a 2019, kdy bylo evidováno okolo 2 tisíc nezaměstnaných osob. Největší tempo růstu bylo evidováno mezi roky 2013 a 2014, kdy v podskupině přibyly 2 tisíce osob.

Do druhé podskupiny dlouhodobé nezaměstnanosti se řadily osoby, které byly nezaměstnané déle než 1 rok, ale méně než 2 roky. Nejkritičtějším rokem této skupiny byl rok 2013, kdy se počet nezaměstnaných v daném intervalu pohyboval kolem 7,1 tisíc osob. Rokem, který vykazoval nejnižší hodnoty pak byl rok 2019, ve kterém bylo pouze 1,9 nezaměstnaných osob v daném intervalu. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán mezi roky 2012 a 2013, kdy počet nezaměstnaných vzrostl o 1,5 tisíce osob.

Důležitým faktorem, který měl vliv na délku nezaměstnanosti, byla hospodářská a ekonomická situace kraje. Pokud se ekonomice dařilo a byla tedy na vzestupu, tak doba trvání nezaměstnanosti klesala. Tento faktor je možné regulovat pomocí státní politiky zaměstnanosti a všech nástrojů, kterých využívá.

5.3 Analýza rizikových skupin nezaměstnaných osob

Z již komentovaných analýz, které probíhaly v předchozí části práce je možné s jistotou říct, že nezaměstnanost byla ovlivněna věkem, dosaženým vzděláním, pohlavím, ale také odborností a praxí. Vzdělání osoby hrálo nemalou roli při uplatnění na trhu práce. Z výše dokázaných zjištěných lze s jistotou říct, že ohroženými skupinami byly především střednědobě nezaměstnané, osoby, které dosáhly nižšího nebo žádného vzdělání, a také osoby bez patřičné praxe v oboru. Při definování ohrožených skupin by neměly být opomenuty ženy, které se starají o své děti na úkor pracovním zkušenostem a tím pádem musí překonávat velmi vysoké bariéry při opětovném vstupu na trh práce. Poslední skupinou jsou lidé s handicapem.

Následující část práce bude zaměřena na druhy pomoci, kterou kraj poskytoval výše zmíněným rizikovým skupinám. Česká republika a její jednotlivé kraje se s těmito problémy vyrovnávají pomocí aktivní či pasivní politiky zaměstnanosti, respektive využitím jejich nástrojů. Analyzovaná data byla získána prostřednictvím krajského Úřadu práce. V první řadě byly analyzovány výdaje, vynaložené krajem na politiky zaměstnanosti. Tyto výdaje mohou reprezentovat skutečnost, jak se kraj vyrovnával s nerovnováhou na trhu práce. Z analyzovaných výdajů budou vyvozeny závěry, jak se kraji dařilo podporovat a snižovat stav osob, které spadají pod rizikové skupiny. V poslední části práce byly zanalyzovány jednotlivé rizikové skupiny a jejich vývojové tendence.

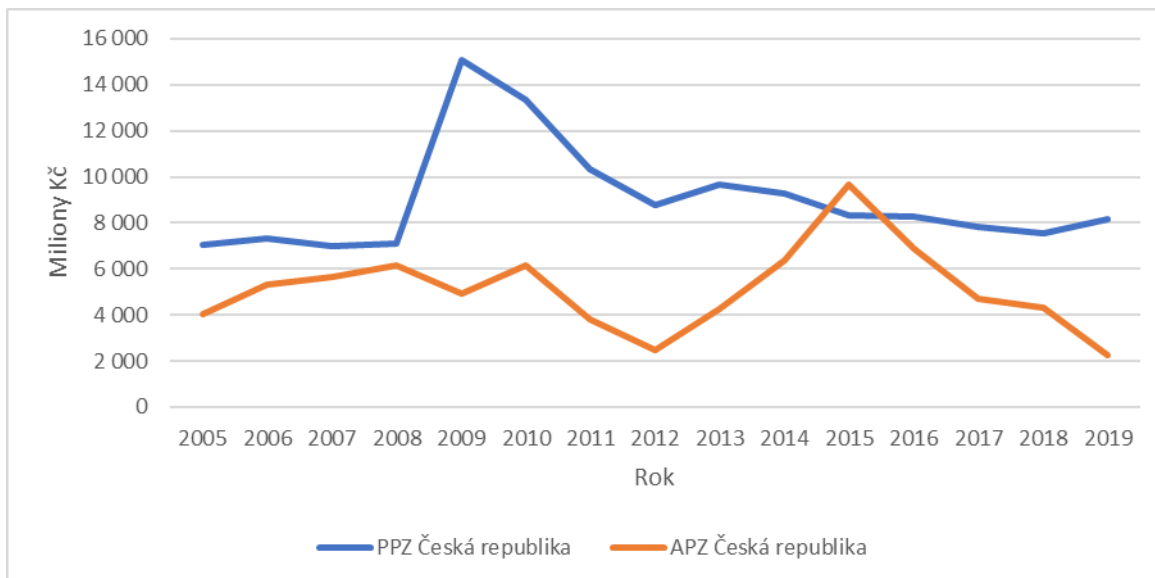
5.3.1 Analýza vývoje výdajů pro vybrané nástroje státní politiky

Jednou z velmi významných činností úřadů práce České republiky je obhospodařování aktivní politiky zaměstnanosti, která oproti pasivní politice zaměstnanosti aktivně podporuje nezaměstnané osoby a pomáhá jim s nalezením vhodného zaměstnání a opětovným nebo prvním vstupem na trh práce. Oproti tomu pasivní politika zaměstnanosti vydává sociální dávky a jiné podpory.

Hlavními oblastmi, kterými se aktivní politika zaměstnanosti ve Středočeském kraji zabývala, jsou zejména nové pracovní pozice v sektoru veřejně prospěšných prací, dále také společensky účelná místa, rekvalifikace a pracovní pozice pro osoby zdravotně postižené. Jednotlivé úřady práce jsou zodpovědné za efektivní využívání finančních zdrojů přidělených na politiky zaměstnanosti. Úřad práce klade velký důraz na mikroregiony, ve kterých je

registrována vyšší míra nezaměstnanosti. Nezaměstnaným pak tedy nabízí rekvalifikační kurzy a pomoc s hledáním nového pracovního uplatnění.

Graf 21: Výdaje za aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti v České republice v letech 2005-2019

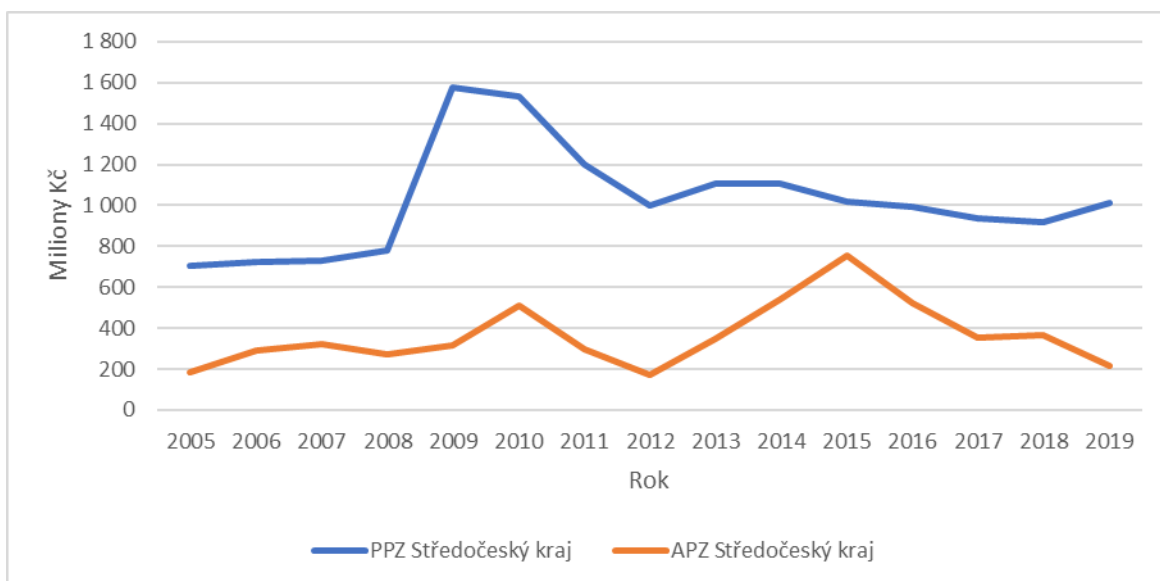

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 21 byl sestaven z přílohy č. 37 a popisuje vývoj výdajů na aktivní a pasivní politiku v celé České republice. Na základě analyzovaných dat je možné sledovat, že výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti byly téměř ve všech případech nižší než u pasivní politiky zaměstnanosti s výjimkou roku 2015, ve kterém výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti přesáhly pasivní. Pasivní politika zaměstnanosti v letech, kdy probíhala krize dosahovala největší výdajů. V roce 2009 byly evidovány výdaje na dávkách a jiných podporách v nezaměstnanosti v hodnotě necelých 15,1 miliardy Kč. Oproti předešlému roku se jednalo o nárůst o necelých 8 miliard.

Podle vypočtených koeficientů růstu, docházelo u pasivní politiky zaměstnanosti k nepatrnému kontinuálnímu růstu o 1,03 %. To reprezentuje, že se ekonomika s nastalou krizí vyrovnala. V případě aktivní politiky zaměstnanosti, byla vypočtena hodnota 0,9599 a tím pádem se výdaje průběžně snižovaly o 4,01 %.

Graf 22: Výdaje za aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 22 popisuje vývoj výdajů politik zaměstnanosti pro Středočeský kraj. Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti nikdy nepřesáhly výdaje pasivní politiky. V roce 2008 byly výdaje, které připadaly na pasivní politiku zaměstnanosti největší v celé České republice. Středočeský kraj se podílel 10,95 % na celkových výdajích. Největším podílem, který byl za sledované období kraji přidělen, byl však sledován v roce 2019 12,45 %. Podíly výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti se pohybovaly v rozmezí od 4,42 do 9,40 %.

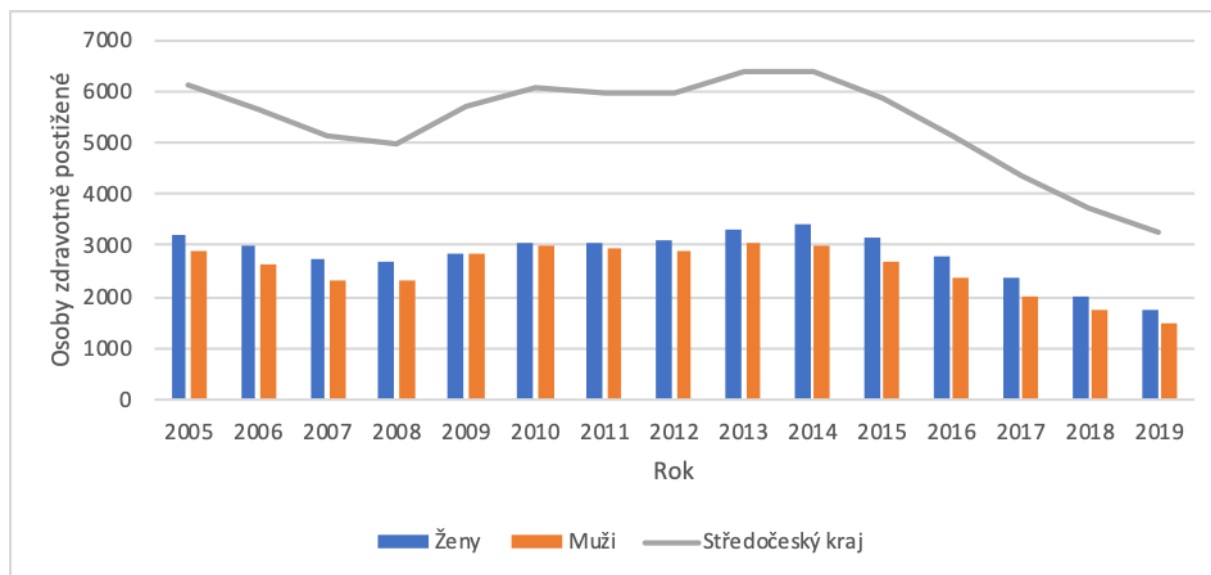
Dle vypočtených koeficientů růstu se výdaje, obou politiky průběžně zvětšovaly. Průměrný koeficient růstu pro pasivní politiku zaměstnanosti vyšel 1,026 a pro aktivní 1,010.

V příloze č. 38 jsou zpracována data z Ministerstva práce a sociálních věcí ohledně vývoje výdajů, které směřovaly na hlavní nástroje aktivní politiky. Nejvyšší výdaje za sledované období zaznamenávají veřejně prospěšné práce. Účelem těchto prací je především dodržování pracovních návyků. Jedná se zejména o úklidové služby, které jsou realizovány vždy pár hodinami denně. Dalšími v pořadí jsou společensky účelné pracovní pozice. Vznik těchto pozic je zaštiťován dohodou mezi Úřadem práce a zaměstnavatelem a jsou především obsazovány osobami, které nemohou z jistých důvodů nalézt pracovní pozici jiným způsobem. Pod tuto kategorii spadají především ženy po mateřské, čerství absolventi a osoby, které nedisponují odbornou praxí.

5.3.2 Analýza vývoje zdravotně postižených uchazečů

Mezi největší limity, které skupinu zdravotně postižených lidí omezují jsou právě jejich handicap, díky kterým nemohou získat vyšší vzdělání či odbornost, a to právě přispívá k tomu, že se velmi často dostávají do dlouhodobé nezaměstnanosti.

Graf 23: Vývoj osob zdravotně postižených ve Středočeském kraji s ohledem na pohlaví v letech 2005-2019

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 23 je vyobrazením vývoje nezaměstnaných osob se zdravotním postižením ve Středočeském kraji za roky 2005-2019. Data, ze kterých byl graf sestaven, je možné nalézt v příloze č. 39. V potaz byl brán i rozdíl mezi jednotlivými pohlavími.

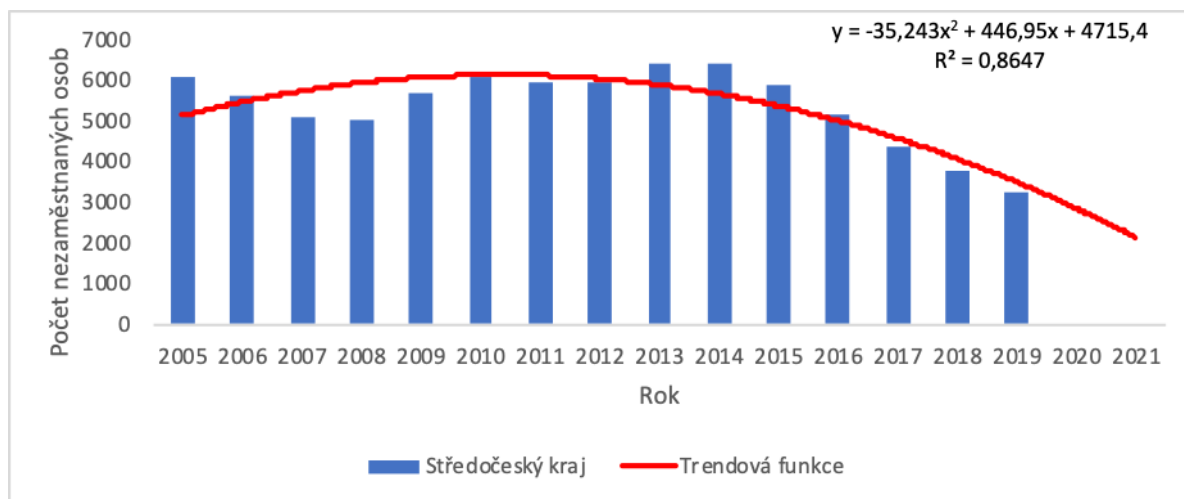
Od roku 2005 až do roku 2008 měla obě pohlaví klesající tendence s tím, že ve všech případech bylo méně nezaměstnaných invalidních mužů nežli žen. Poměr mužů oproti celku se pohyboval v intervalu od 45,94 % do 47,18 %. Oproti tomu podíl žen se pohyboval v intervalu od 52,82 % do 54,06 %. Od roku 2009 začaly počty nezaměstnaných invalidní žen i mužů postupně růst až do roku 2014, kdy se růstová tendence zastavila. Za toto období byly evidovány největší počty nezaměstnaných žen i mužů. Pro zdravotně postižené ženy byl nejkritičtější rok 2014, kdy bylo nezaměstnaných 3390. U mužů byl kritický rok 2013 a v tomto roce bylo nezaměstnaných 3059 zdravotně

handicapovaných mužů. Nejlepších hodnot obě pohlaví dosáhla v roce 2019, kdy nezaměstnaných žen bylo evidováno 1747 a mužů pak 1488.

Pro obě pohlaví byly vypočteny průměrné koeficienty růstů. U mužů byl evidován meziroční pokles za celé evidované období a hodnota, které dosahoval prům. koef. růstu byla 0,9538 a tedy pokles o 5,62 %. Ženy dosahovaly obdobného poklesu stejně jako muži. Hodnota prům. koef. růstu byla 0,9571 a tedy pokles o 5,29 %. To je důkazem, že aktivní politika zaměstnanosti fungovala a napomáhala handicapovaným osobám s úspěšným nalezením a udržením si pracovní pozice.

Osoby zdravotně postižené jsou evidovány podle stupňů invalidity. Středočeský kraj v celém svém analyzovaném období zaznamenal nejvíce uchazečů s I. stupněm invalidity. V kraji byla hojně zastoupena i skupina s II. invalidním stupněm. Pro tuto skupinu jsou Úřadem práce vytvářeny pracovní pozice a příležitosti, za které jsou pak potenciální zaměstnavatelé dotováni. Tímto nástrojem politika zaměstnanosti napomáhá s integrací osob zdravotně postižených do sociálního a pracovního prostředí.

Graf 24: Prognóza vývoje počtu nezaměstnaných osob se zdravotním postižením pro roky 2020 a 2021

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

V grafu č. 24 je znázorněna extrapolace časové řady. Jako nejvhodnější trendová funkce byla vybrána polynomičká 2. stupně:

$$y' = 4715,4 + 446,95t - 35,243t^2$$

Její index determinace $I^2 = 0,8647 \%$. Po dosazení do trendové funkce byly vypočteny hodnoty pro rok 2020 a 2021, které jsou popsány v následující tabulce č. 2.

Tabulka 2: Bodový odhad počtu osob zdravotně postižené

Rok	Bodový odhad
2020	2845
2021	2128

Zdroj: vlastní zpracování

Podle tabulky č. 2 v roce 2020 budou hodnoty stále klesat a nezaměstnaných, zdravotně postižených osob, by mělo, dle bodového odhadu, být 2845. V roce 2021 se klesající trend stále nezmění a zdravotně postižených osob znovu ubyde na 2128. Během dvou prognózovaných let se tedy počet nezaměstnaných osob se zdravotním postižením sníží o 1107.

5.3.3 Analýza vývoje žen starajících se o dítě

Ženy starající se o své děti jsou velmi ohroženou skupinou. Tato skupina má své specifické atributy, díky kterým se řadí mezi jednu z nejohroženějších. Ženy, které zůstávají doma se svými dětmi jsou často méně flexibilní a mobilní nežli muži. Ženy často odcházejí na mateřskou dovolenou hned z kraje své pracovní praxe a často se na trh práce vrací až po delší době. Většina matek se tedy raději věnuje svým dětem a patričnímu chodu domácnosti. Tím se ale staví do situace, kdy jsou závislé na finančních prostředcích od druhých osob, kterou může být buď partner nebo rodiče. Pokud taková osoba neexistuje jsou matky odkázány na sociální příspěvky, které jsou distribuovány na základě nástrojů pasivní politiky zaměstnanosti. Z těchto dávek je velmi složité poskytnout veškerou potřebnou péči potomkovi.

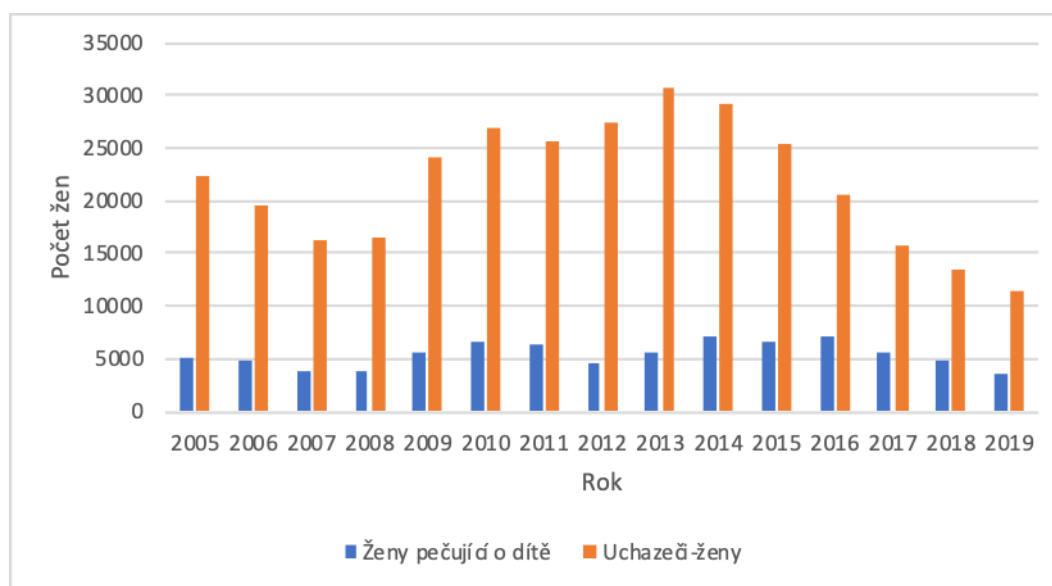
Problematický je zpětný vstup na trh práce, při kterém se ženy po mateřské dostávají do problémů s nedostatečnou praxí nebo neznalostí nových procesů. Často jsou tedy vyčleněny i ze sociálního prostředí.

Roku 2016 byl Odborem sociálních věcí zřízen program Podpora vybraných druhů sociálních služeb ve Středočeském kraji. Tento program je určen pro širší spektrum skupin. Samozřejmě, že mezi skupiny patří i osoby, které pečují o dítě. Program má za cíl naplňování

pracovníků v určených službách, ale také podporuje sociální práci s osobami, které do programu spadají.

Příloha č.40 popisuje vývoj nezaměstnaných žen, které se ucházeli o zaměstnání. Největší úbytky z této skupiny bylo možné zaznamenat v roce 2012, 2017 a 2019, kdy se počty nezaměstnaných matek meziročně snižovaly o více než 1100 osob. Tyto roky hodnotíme jako nejlepší z analyzovaného období.

Graf 25: Vývoj nezaměstnaných žen starajících se o děti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

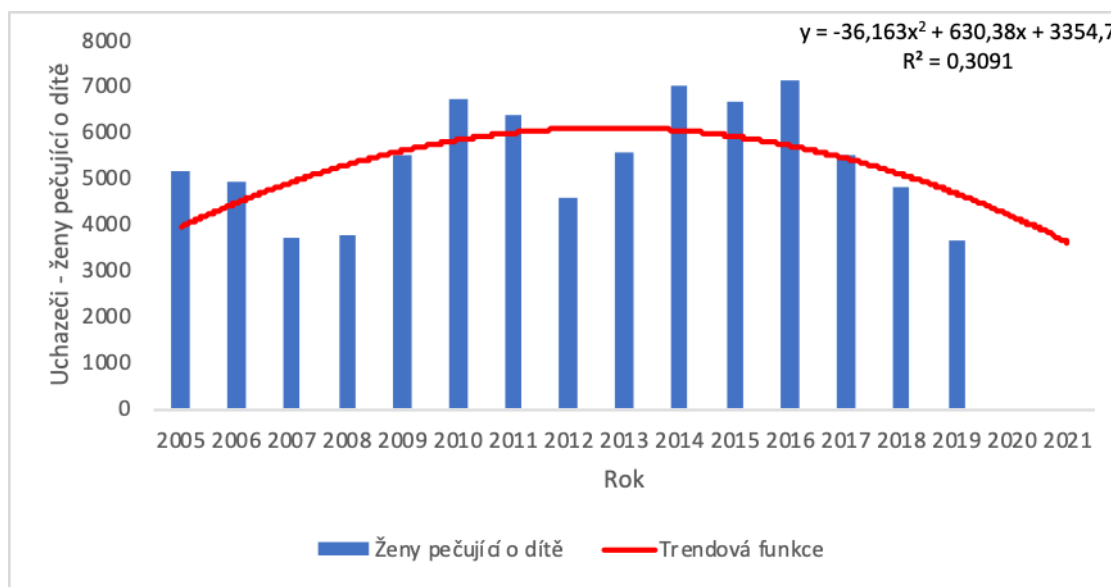

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 25 byl sestaven z přílohy č. 41, která podobně jako předchozí příloha pojednává o uchazečích ze skupiny žen, které za sledované období pečovaly o své dítě s tím rozdílem, že byl vypočten rozdíl oproti celkovému počtu uchazeček. Hodnoty, žen ve středočeském kraji byly zpočátku klesající až do roku 2008, kdy začaly rapidně stoupat. Od roku 2009 do roku 2016 hodnoty uchazeček kolísaly v intervalu od 5525 do 7128. Od roku 2017 hodnoty stále klesaly až do konce pozorování. Zajímavostí je, že hodnoty nezaměstnaných žen, které pečovaly o své dítě, stále klesaly, ale poměrově k celkovému počtu uchazeček se držely okolo třetiny. Tento fakt demonstruje, že skupina žen starajících se o své děti byla velmi ohroženou a její vstup zpátky na trh práce nebyl jednoduchý.

Pro obě skupiny žen byly vypočteny průměrné koeficienty růstu, které demonstrují, že byl zaznamenán průběžný pokles u obou skupin. Nezaměstnané ženy dosáhly vypočtené hodnoty 0,9535 a ženy, které pečovaly o své děti, 0,9757. To je důkazem, že ženy, které pečují o své děti, měly ztížené podmínky při vstupu na trh práce.

Graf 26: Prognóza vývoje uchazečů ze skupiny žen starajících se o dítě pro roky 2020 a 2021

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Pro znázornění prognózy u skupiny žen starajících se o dítě byl sestaven graf č. 29, který popisuje trendovou funkci a koeficient determinace. Trendovou funkcí, která byla vybrána jako nejvhodnější byla polynomičká 2. stupně:

$$y' = 3354,7 + 630,38t - 36,163t^2$$

Tato funkce byla vybrána navzdory svému nižším I^2 , který vycházel 0,3091. Po dosazení do trendové funkce byly vypočteny hodnoty bodového odhadu, které popisuje tabulka č. 3.

Tabulka 3: Bodový odhad pro ženy starající se o dítě

Rok	Bodový odhad
2020	4183
2021	3620

Zdroj: vlastní zpracování

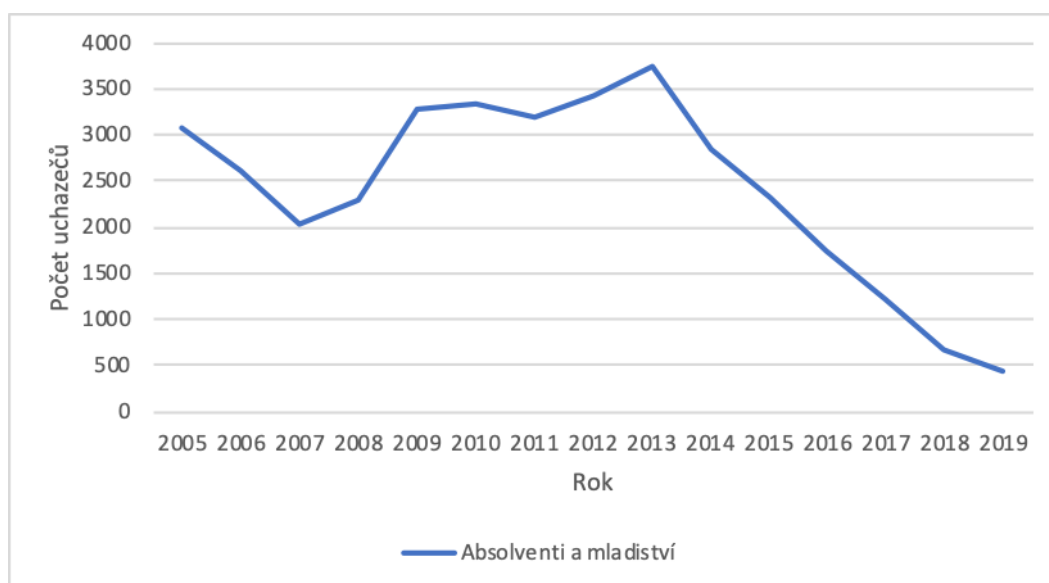
Hodnoty byly vypočteny pro rok 2020 a 2021. V roce 2020, dle bodového odhadu na základě trendové funkce, by mělo žen pečujících o dítě, které se ucházejí o práci, přibývat a to na celých 4183. To je nárůst o více než 520 osob. V roce 2021 by naopak měl počet žen klesnout téměř na stejnou hodnotu, která byla naměřena v roce 2019.

5.3.4 Analýza vývoje uchazečů ze skupiny absolventů a mladistvých

Mezi rizikové skupiny se také řadí mladistvé osoby a čerství absolventi. Tato skupina je charakteristická tím, že osoby, které do ní spadají nemají dostatečnou délku praxe a tím vzniká ohroženost skupiny na trhu práce a také riziko sociálního charakteru. Skupina mladistvých a absolventů má často problémy se vstupem na trh především kvůli zkresleným představám o výši mzdy nebo nezvyklosti na pracovní proces a morálku, která je po nich požadována. Tato skupina je úzce spjata se vznikem kriminality a konfrontací s drogami, a to především kvůli volnosti a příjmům od rodičů. Tyto faktory často mohou vést k předčasnému ukončení studia, které vede k nižším ambicím a ztrátě zájmu o zaměstnání.

První problémy mohou nastat už při první konfrontaci s trhem práce, a to hlavně v případě, kdy pracovní místa se zajímavým obsahem práce jsou věnovány především lidem, kteří mají již nasbíranou praxi z předešlého zaměstnání. Tento faktor je velmi kritickým, protože student nebo mladistvý těžko mohl absolvovat práci, ve které by získal bohatší zkušenosti. Mezi další faktory se řadí zejména nemožnost či neochota dojíždět za prací a také práce na směny. Tato skupina uchazečů o pracovní pozice je velmi sledovanou a Úřad práce se snaží podnikat takové kroky, které vedou k její největší možné regulaci. Zprostředkovává rekvalifikační a motivační kurzy a pasivně podporuje zaměstnavatele, kteří otevírají pracovní pozice a nabízejí je právě této rizikové skupině.

Graf 27: Vývoj počtu absolventů a mladistvých uchazečů ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

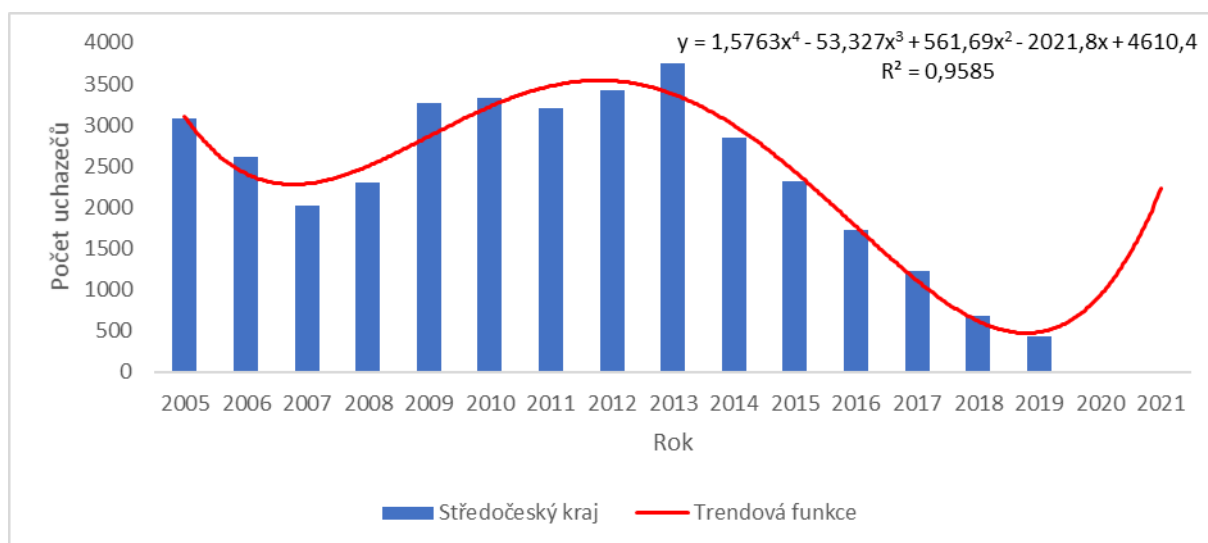
Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 27 byl sestaven z přílohy č. 42, která obsahuje data o meziročním vývoji počtu uchazečů o práci ze skupiny mladistvých a absolventů. Z sledovaných dat bylo možné pozorovat, že začátek sledovaného období až do roku 2007 zaznamenal klesající tendenci, poté rostoucí až do roku 2013, kdy nastal zvrát a počty uchazečů začaly prudce klesat a klesaly až do konce pozorovaného období. Mezi prvním a posledním rokem pozorování evidujeme znamenitou diferencí. Rozdíl mezi těmito roky byl o více než 2600 uchazečů.

Pro absolventy a mladistvé byl vypočítán průměrný koeficient růstu, který za sledované období dosahoval hodnoty 0,8684 a tedy průběžného poklesu o 13,16 %. Tato skupina zaznamenala ze všech rizikových největší pokles a dokazuje, že zaměření na její snižování pomáhá.

V příloze č. 43 je charakterizován vývoj podílu uchazečů této skupiny k celkovému počtu evidovaných uchazečů. Mladiství a absolventi se za celou dobu pozorování pohybují v intervalu od 1,99 % do 7,55 %. Největší podíl na uchazečích měla skupina v roce 2005 a nejmenší v roce 2019. Díky tomu je možné konstatovat, že v posledních letech pozorování se dařilo snižovat počty uchazečů o práci ve skupině mladistvých a absolventů. Příčinou toho byla tedy aktivní i pasivní politika a zejména také zdravá ekonomika, která velmi ovlivňovala trh práce.

Graf 28: Prognóza vývoje uchazečů ze skupiny absolventů a mladistvých pro roky 2020 a 2021

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 28 byl sestaven taktéž pro lepší představu o tom, jak se dle prognózy bude riziková skupina mladistvých a absolventů vyvíjet v následujících dvou letech. Jako trendová funkce byla zvolena funkce polynommická 4. stupně, která vykazovala nejvyšší I^2 0,9585. Výběr ostatních funkcí měl horší výsledky. Vypočtené hodnoty jsou v následující tabulce č. 4.

$$y' = 4610,4 - 2021,8x + 561,69x^2 - 53,327x^3 + 1,5763x^4$$

Tabulka 4: Bodový odhad pro mladistvé a absolventy

Rok	Bodový odhad
2020	931
2021	2227

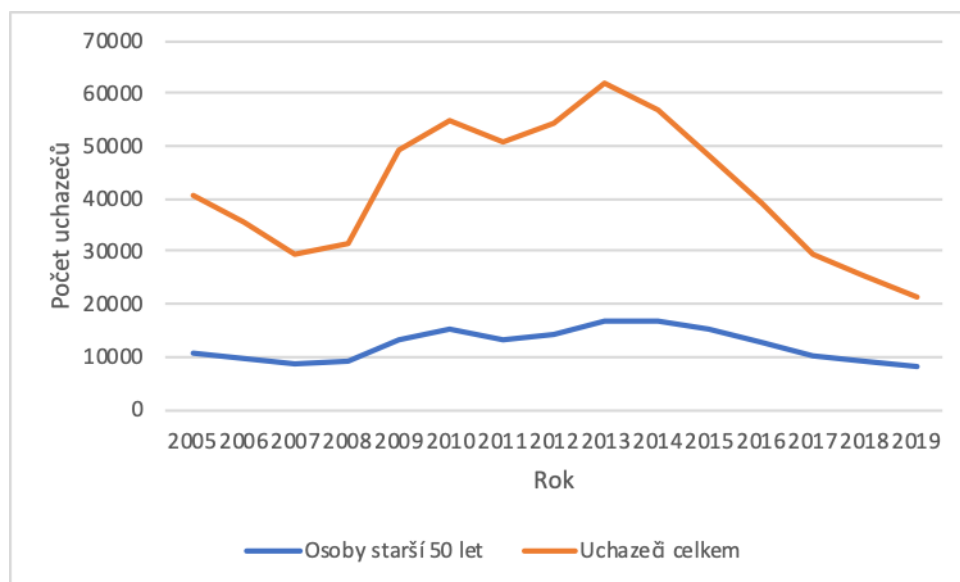
Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2020 by dle bodového odhadu měl počet mladistvých a absolventů vzrůst na hodnotu 931, což je o více jak 500 osob. V roce 2021 by se počet osob v této rizikové skupině měl na hodnotu 2227. Tato riziková skupina, jako jediná, zaznamenala markantní nárůst v prognózovaných hodnotách a to zejména kvůli vysokým hodnotám, které byly pozorovány do roku 2013.

5.3.5 Analýza vývoje uchazečů ze skupiny osob starších 50 let

Poslední rizikovou skupinou, kterou se zabývá analytická část je skupina uchazečů o práci starších 50 let. Skupina má své charakteristické rysy stejně tak, jako předchozí. Osoby spadající do této skupiny mají často velmi bohaté pracovní zkušenosti, které jsou zaměstnavateli kladně hodnoceny. Nepříznivým faktorem je ale jejich věk, který může být limitujícím při hledání nového zaměstnání. S rostoucím věkem klesá produktivita práce a také schopnost rychlé adaptability na nové systémy, procesy a jiné náležitosti, které s sebou přinášejí inovace výrobních procesů.

Graf 29: Vývoj počtu uchazečů starších 50 let ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

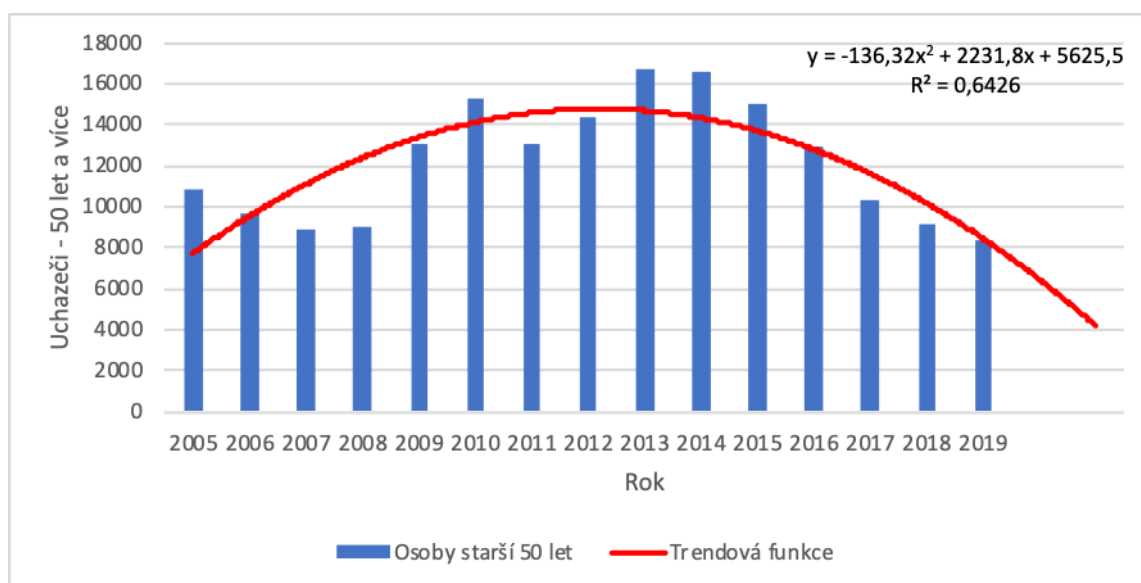

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 29 byl sestaven z přílohy č. 44, ve které byly porovnány data o celkových uchazečích o práci ve Středočeském kraji a skupina uchazečů starších 50 let. Skupina nezaměstnaných osob starších 50 let byla evidována jako nejčtenější skupinou ze všech analyzovaných. Tento fakt je možné demonstrovat na vypočtených podílech, kterých tato skupina dosahovala z celku. V příloze č. 45 jsou vypočteny podíly za celé sledované období. V posledních 3 letech se skupina osob starších 50 let podílela na celkových uchazečích o práci z více než 35 %, přitom v první části pozorování skupina zastávala hodnoty pod 30 %.

Díky vypočtenému průměrnému koeficientu růstu je možné konstatovat, že skupina zaznamenala klesající trend v celém svém období. Vypočítaná hodnota dosahovala 0,9815.

Graf 30: Prognóza vývoje uchazečů ze skupiny osob starších 50 let pro roky 2020 a 2021

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

V grafu č. 30 je zpracována poslední prognóza analytické části, která je zaměřena na rizikovou skupinu uchazečů osob starších 50 let. Trendovou funkcí byla pro tuto skupinu zvolena funkce polynomičká 2. stupně. I^2 této trendové funkce byl 0,6426 a díky tomu se stala tou nejvhodnější z testovaných. Trendová funkce vykazuje klesající tendence i v prognózovaném období. Vypočtené hodnoty popisuje následující tabulka č. 5.

$$y' = 5625,5 + 2231,8x - 136,32x^2$$

Tabulka 5: Bodový odhad pro osoby starší 50 let

Rok	Bodový odhad
2020	6436
2021	4170

Zdroj: vlastní zpracování

Odhadnutá hodnota pro rok 2020 byla 6436 a tato hodnota je o necelé 2000 osob menší než hodnota předešlého období. U prognózy pro rok 2021 došlo k dalšímu poklesu uchazečů z této rizikové skupiny a to 2266 osob.

5.4 Návrhy a doporučení

Z výsledků analytické části je patrné, že ekonomická a hospodářská situace, obecně v České republice, měla příznivý dopad na všechny analyzované rizikové skupiny. Středočeský kraj se zotavil z ekonomické krize, která se na České republice nejvíce podepsala v letech 2008-2014. Zotavení nastalo díky trhu práce, který meziročně produkuje větší počet volných pracovních míst a tím zvedá poptávku po pracovních silách, ale zotavení nastalo kvůli efektivnímu a velmi účelnému přerozdělení financí v rámci aktivní a pasivní politiky zaměstnanosti. Z analytické části Středočeský kraj působil jako jeden z méně zasažených krajů, který ne měl mnoho starostí, ale co se týká pořadí byl na 6. místě v podílu nezaměstnaných v celé České republice. Pokud Středočeský kraj analyzujeme na základě okresů, je možné konstatovat, že je nevyrovnaný. Kvalifikovaná pracovní síla se stěhuje blíže hlavnímu městu Praze, a to zejména kvůli široké nabídce pracovního uplatnění a lepším mzdovým podmínkám. Faktem je, že na tyto regiony by měl být brán patřičný dohled, a to zejména kvůli osobám, kteří mají složitější vstup na pracovní trh kvůli věku, vzdělání, zkušenostem a pohlaví. V tu chvíli musí správně fungovat proces mezi Úřadem práce a patřičnými zaměstnavateli, kteří nová pracovní místa, určená právě pro zmíněné osoby, zřídí. Řešení nacházíme právě mezi nástroji aktivní politiky zaměstnanosti. Zejména pak rekvalifikace uchazečů, vytváření společensky prospěšných prací nebo veřejně prospěšné práce.

Nevzdělané osoby nebo osoby se základním vzděláním mají velmi omezený přístup k mnoho pozicím na trhu práce. Doporučuje se jim tedy naplňovat veřejně prospěšné pracovní pozice, které ale nejsou trvalé a slouží pouze k dočasnému zapojení. V rámci těchto prací by měla přijít na řadu aktivní politika nezaměstnanosti a napomocť postiženým osobám k rekvalifikaci nebo dokončení vzdělání a lepšímu pracovnímu uplatnění.

Osoby zdravotně postižené podléhají riziku dlouhodobé nezaměstnanosti, protože pracovních pozic, které mohou být naplněny osobou s fyzickým či psychickým postižením, není příliš. Doporučením tedy je zvýšit podporu zaměstnavateli, který s postiženými pracuje a vytváří patřičné pracovní pozice, které osoby této rizikové skupiny mohou obsadit.

Nejmladší a jednou z nejrizikovější skupin jsou čerství absolventi a mladiství, kteří trpí mnohými bariérami při vstupu na trh práce. Zejména se jedná o nedostatečnou praxi a nedostatek správných pracovních návyků. U této skupiny je taky problémem zkreslená představa o výši nástupní mzdy a neochota dojíždět za prací delší vzdálenosti. Osoby v této skupině jsou v mnoha případech zaopatřeny ze strany rodiny a necítí potřebu pracovat, protože jsou částečně uspokojeni. Doporučením tedy je, aby podmínky trhu práce odpovídaly znalostem, které osoby získávají při svém vzdělání. Dále by mělo být více apelováno na zaměstnavatele, aby vytvářeli více „Trainee“ programů, které jsou specificky přizpůsobeny znalostem a zkušenostem čerstvých absolventů. Dále by také měli zaměstnavatelé otevírat více juniorských pozic, ve kterých je pro mladistvé možné získat mnoho zkušeností.

Ženy, které pečují o své dítě jsou taktéž velmi rizikovou skupinou, a to zejména kvůli dlouhodobě trvajícím pracovnímu výpadku, díky kterému jejich získané zkušenosti a kariérní růst slábnou. Po návratu na trh práce nejsou pro zaměstnavatel zajímavé zejména kvůli zmíněnému pracovnímu výpadku. Druhou nevýhodou, která tuto skupinu postihuje je následná péče o dítě do 15 let. Doporučením, jak s touto skupinou pracovat, je vytvoření pracovních pozic, které jsou časově flexibilní a odpovídají zkušenostem a znalostem matek. Dále by zaměstnavatelé mohli zprostředkovávat pracovní pozice, které by převážně mohli být splňovány prostřednictvím „Home-office“.

Poslední rizikovou skupinou jsou osoby starší 50 let. Tato skupina je charakteristická svými bohatými zkušenostmi a délkou praxe ve svém oboru. Také nejsou rizikové kvůli svým závazkům, protože péči o dítě už mají ve většině případů za sebou a mohou se tedy plně věnovat pracovnímu nasazení. Mezi rizikové skupiny se řadí ze dvou důvodů a hrozeb, které představují pro své zaměstnavatele. Prvním je možnost dlouhodobějších onemocnění a limitů spojených s věkem a druhým je potom snížená adaptabilita na nově přichozí technologie a technologické procesy, které vyžadují jakékoliv rekvalifikování nebo učení. Doporučením pro tuto skupinu je zapojovat se do veřejných programů, které jsou financovány Evropskou unií. Programy jednak vytváří veřejně a společensky prospěšné pracovní pozice, a to zejména proto aby udržela osoby aktivními. Také je možné prostřednictvím těchto programů dosáhnout vyšší odbornosti a tím i vyššího uplatnění anebo potřebné rekvalifikace pro naplnění požadavků pro svou profesi.

6 Závěr

Diplomová práce byla zaměřena na analýzu vývoje nezaměstnanosti Středočeského kraje a také rizikových skupin. Je nutné podotknout, že Středočeský kraj byl díky své poloze jedním z nejméně zasažených problematikou nezaměstnanosti. I přesto, že je míra nezaměstnanosti na relativně nízké úrovni je nutné dbát na správné a důsledné dodržování a zdokonalování politiky zaměstnanosti, zejména pak té aktivní části. Vývoj ekonomické situace bývá velmi často cyklickým, a proto je nutné předpokládat, že i za ekonomického blahobytu, který je možný pozorovat právě v této době, nastane obdobná krize, která nastala v letech 2008-2009, jen není zřejmé, kdy a v jaké míře zasáhne Českou republiku. Nejvhodnějším časem pro přípravu na pokles nabídky práce na pracovním trhu je právě doba, za kterou se ekonomice daří a je evidován ekonomický růst.

Při shrnutí provedené analýzy vybraných ukazatelů reprezentujících nezaměstnanost lze konstatovat, že ve Středočeském kraji evidujeme třetí nejnižší průměrný podíl nezaměstnaných osob. Za sledované období docházelo ke značnému kolísání ukazatele. Hodnoty se pohybovaly v intervalu od 2,44 do 6,92 %. Příčinou tohoto kolísání bylo především vyrovnávání světové i domácí ekonomiky s nastalou krizí. Důsledky ekonomické krize je možné pozorovat mezi roky 2009-2014, kdy se interval podílu nezaměstnaných osob pohyboval od 5,51 do 6,92 %. Nejnižší hodnota 2,44 % byla evidována v posledním roce pozorování. Při porovnání jednotlivých pohlaví bylo evidováno podobné kolísání, které odpovídalo ekonomické situaci kraje. Mezi pohlavími nebyly evidovány markantní difference, díky kterým by bylo možné konstatovat, že jedno nebo druhé pohlaví bylo dlouhodobě výrazně lepším. Průměrný podíl nezaměstnaných osob u žen dosahoval hodnoty 5 % a u mužů 4,6 %. Z pohledu vypočtených koeficientů růstu pro obě pohlaví, nelze jednoznačně určit, že by jedno z pohlaví klesalo rychleji nežli druhé. Průměrný koeficient růstu u mužů byl 0,9574 a u žen 0,9564.

Na základě výsledků analýzy nezaměstnaných osob dle vzdělání můžeme konstatovat, že nejohroženější skupinou jsou osoby bez vzdělání anebo s dokončeným základním vzděláním. Tato skupina v průběhu celého pozorování dosahovala nejvyšší obecné míry nezaměstnanosti. Hodnoty této skupiny se pohybovaly v intervalu od 8,9 do 18,7 %. Dále byla tato skupina analyzována na základě pohlaví. Díky vypočteným koeficientům růstu víme, že za celé

období docházelo u obou pohlaví k poklesu. U žen byla vypočtena hodnota 0,9748 a u mužů 0,9350 to naznačuje, že obecná míra nezaměstnanosti klesala dynamičtěji u mužů nežli u žen. V posledních třech letech pozorování obě skupiny snížily své hodnoty téměř o 50 %. Prioritou u těchto ohrožených skupin je dbát patřičnému vzdělávání a rekvalifikování z důvodu toho, že pracovní pozice, kterou vykonávají nemusí být nadále potřebná. Osoby by měly být vedeny již od raného věku ke vzdělávání a patřičnému získávání zkušeností, vědomostí a znalostí, kterými by měly vystupovat na trhu práce a flexibilně reagovat na pružnou poptávku a nabídku. Každý jedinec by měl zodpovědně přistupovat ke vzdělání a vybudovat v sobě kladný vztah k získávání nových informací, zkušeností a dovedností. To je jediný způsob, jak jedinec dokáže obstát v novém dynamickém prostředí.

Osoby zdravotně postižené jsou velmi specifickou skupinou, a to především díky jejich zdravotnímu postižení, které může být jak fyzického charakteru, tak psychického. Tato skupina trpí především nemožností získat vyšší vzdělání, a to má patřičný vliv na získání pracovních pozic. Na zdravotně postižené je často nahlíženo jako na nežádané zboží, a to přispívá k dlouhodobé nezaměstnanosti těchto osob. Počet nezaměstnaných osob se zdravotním postižením v průběhu sledovaného období klesal. To bylo dokázáno vypočteným průměrným koeficientem růstu, jehož hodnoty vykazovaly průběžný pokles jak u žen, tak u mužů. Ženy dosáhly hodnoty 0,9571 a muži 0,9538. V posledních letech sledování, kdy ekonomika vykazovala růst, nezaměstnané osoby takto postižené byly na poklesu. O snižování takto nezaměstnaných zdravotně postižených osob se stará zejména aktivní politika zaměstnanosti, která formou příspěvků podporuje zaměstnavatele, kteří vytvářejí místa pro tyto osoby.

Dalším faktorem na základě kterého byla provedena analýza, byl věk nezaměstnaných osob. Dle provedené analýzy bylo zjištěno, že jednou z nejohroženější skupin byly osoby ve věku od 15 do 29 let, u kterých byla evidována největší míra nezaměstnanosti. Absolventi a mladiství zaznamenaly za sledované období největšího poklesu ze všech rizikových skupin, které byly v práci analyzovány. To je dokázáno vypočteným průměrným koeficientem růstu, který u této skupiny dosahoval hodnoty 0,8684 a to reprezentuje průběžný pokles o 13,16 %. Patřičný vliv aktivní politiky zaměstnanosti a důkladného dohledu na tuto skupinu bylo možné pozorovat i na hodnotách jednotek osob. V době krize bylo nezaměstnaných

absolventů a mladistvých osob evidováno přes 3700 a v posledním roce pozorování počet klesnul na 427 nezaměstnaných osob této skupiny.

Po důkladnější analýze, která byla provedena na základě pohlaví, bylo zjištěno, že ohroženými byly zejména o ženy, které pečovaly o dítě. Mateřství mladých žen velmi znevýhodňuje pozice žen při vstupu na trh práce. Ženy často musí brát zřetel na své děti i v pozdějším věku a tomuto faktu přizpůsobují své pracovní návyky. Často tedy pracují formou zkrácených úvazků, aby mohly dostát svých mateřských závazků. Tato forma zaměstnání není velmi upřednostňována zaměstnavateli. Průměrně za celé sledované období bylo evidováno 5,4 tisíce nezaměstnaných žen, které pečují o dítě. V posledním roce pozorování bylo evidováno necelých 3,7 tisíce žen. Průměrný koeficient růstu u této skupiny taktéž vykazoval meziroční pokles. Hodnota dosahovala 0,9757. Při porovnání s nezaměstnanými ženami obecně se jedná o něco pomalejší pokles, a právě to bylo důkazem, že se jedná o rizikovou skupinu.

Poslední analyzovanou skupinou byly nezaměstnané osoby starší 50 let. V této rizikové skupině evidujeme nejvíce nezaměstnaných osob za celé sledované období ze všech analyzovaných rizikových skupin. V době krize tato skupina evidovalo více než 25 % celkového počtu uchazečů a na konci sledovaného období dokonce necelých 40 %. I přesto, že počty osob, které se v této skupině nacházely vykazovaly, dle průměrného koeficientu růstu, pokles, se jednalo o markantní část všech nezaměstnaných. U osob spadajících do této skupiny byla velkým problémem adaptabilita na nové technologie a pracovní postupy, které byly velmi často zařazovány do běžného pracovního procesu. Osoby starší 50 let nejsou ve většině případů schopni tak pružně reagovat, jako osoby mladší i přesto, že mají mnohem více zkušeností.

Pro všechny rizikové skupiny byly sestaveny trendové funkce a následná prognóza vývoje počtu osob v následujících dvou letech. Všechny analyzované rizikové skupiny mají v následujících dvou letech poklesnout až na mladistvé a čerstvé absolventy. Nezaměstnané osoby zdravotně postižené by během dvou nadcházejících let měly poklesnout na hodnotu 2128 osob, což je pokles o 1107 osob oproti poslednímu roku pozorování. Nezaměstnané ženy, pečující o své děti, by měly poklesnout na hodnotu 3620 nezaměstnaných osob. Oproti tomu mladiství a čerství absolventi by během dvou následujících let měli vzrůst na hodnotu

2227, což je nárůst o 1800 nezaměstnaných osob. Osoby starší 50 let klesnou během následujících dvou let téměř o polovinu oproti poslednímu sledovanému roku.

Nezaměstnanost je charakteristickým znakem moderní doby, která oplývá technologickým progresem. Během následujících let je velmi pravděpodobné, že díky těmto změnám bude nezaměstnanost velmi palčivým tématem, který bude muset být vyřešen. Mnoho pracovních pozic, které jsou dneska přiděleny na manuální práci, budou zautomatizovány a osoby, které tuto pozice obsluhovaly, budou postupně propouštěny. Těmito obory jsou především halová výroba, která prochází velkou automatizací a robotizací, dále pracovní pozice, které se dají nahradit prostřednictvím počítačových programů.

Je potřebné dále pracovat na efektivním využívání zdrojů, které jsou přidělovány na příslušné rekvalifikace osob, které přišly o zaměstnání a nemohou nalézt pracovní pozici ve svém oboru. Problémem rekvalifikace pak je, že nabízí buď obecně motivační kurzy, které vedou pouze k tomu, aby nezaměstnaná osoba našla obecně práci nebo rekvalifikaci na obory, které jsou vyčerpané a přeplněné. Cílem rekvalifikace by měla být pružná reakce na poptávku po pracovních silách a také kurzy, které nezaměstnanou osobu dokáží posunout i v jeho průběžné specializaci. Tento progres by měl být testován a na základě výsledků přiděleny další dotace. Příkladem toho by mohly být kurzy pro starší osoby, které nejsou zdatné s výpočetní technikou, ale k vykonávání manažerské pozice ji potřebují. Tyto osoby, byť mají značné zkušenosti a dostatečně dobrou znalost oboru, ve kterém celý život pracují, jsou postaveny na druhou kolej a vyměněny za mladší jedince.

Dále by se mělo dbát také na to, aby zaměstnavatelé, kteří vytvářejí dotované pracovní pozice pro zdravotně postižené osoby, nezneužívali této šance, jako levné pracovní síly, ale přispívali k rozvoji této osoby. Častým znakem tohoto zneužívání bývá to, že po ukončení dotací zaměstnavatel často pozici pro zdravotně postiženou osobu ruší.

7 Seznam použitých zdrojů

HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6

DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Management lidských zdrojů*. Praha: C.H. Beck, 2007. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-893-4.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 3., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-08-3.

ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. Psyché (Grada). ISBN 80-247-9006-8.

SAMUELSON, Paul Anthony, NORDHAUS, William D. *Ekonomie*. Vyd. 2. Praha: Svoboda, 1995, xl, 1011 s. ISBN 80-205-0494x

RIEVAJOVÁ, Eva. *Teória a politika zamestnanosti*. Bratislava: Ekonóm, 2001. ISBN 80-225-1466-7.

SOJKA, Milan. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-032-2.

ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9.

ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.

BROŽOVÁ, Dagmar, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Společenské souvislosti trhu práce*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-864-2916-4.

RIEVAJOVÁ, E. A KOL. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm 2009. ISBN 97880-225-2878-8.

SIROVÁTKA, Tomáš a Jaroslava DURDISOVÁ. *Politika pracovního trhu*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 1995. ISBN 80-210-1251-X.

KREBS, Vojtěch a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika*. Praha: Codex Bohemia, 1997-. ISBN 978-80-7357-585-4.

WILDMANNOVÁ, Mirka a Jaroslava DURDISOVÁ. *Sociální politika: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2005. ISBN 80-210-3657-5.

WINKLER, J., WILDMANNOVÁ, M. *Evropské pracovní trhy a průmyslové vztahy*. Praha: Computer Press, 1999. 50 s

KOLIBOVÁ, Helena a Alina KUBICOVÁ. *Trh práce a politika zaměstnanosti: distanční studijní opora*. Karviná: Slezská univerzita v Opava, Obchodní podnikatelská fakulta v Karviné, 2005. ISBN 80-724-8321-8.

Česko. Zákon č. 435 ze dne 23.července 2004 o zaměstnanosti. In: Sbíрка zákonů České republiky. Část 2.

KOTÍKOVÁ, J.: *Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání z pohledu úřadu práce*. In SIROVÁTKA, T., MAREŠ, P. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. Brno: Vydavatelství MU Brno, 2003. ISBN 80-210-3048-8.

Internetové zdroje

Ministerstvo vnitra ČR: *Správa na úseku zaměstnanosti* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/sprava-na-useku-zamestnanosti.aspx>

Český statistický úřad: *Statistická ročenka Středočeského kraje* [online]. [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/c3004264db>

Český statistický úřad: *Sociální vývoj* [online]. [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/61312128/3301261802.pdf/3cde2cf5-2ad0-4087-9515-e7023b770ec9?version>

Český statistický úřad.: *Charakteristika kraje* [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_kraje

Český statistický úřad.: *Ekonomické subjekty ve Středočeském kraji v roce 2019* [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/ekonomicke-subjekty-ve-stredoceskem-kraji-v-roce-2019>

Integrovaný portál MPSV.: *Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020* [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/848077/strategiepz2020.pdf/a666485c-355f-3d35-4fe7-0692661e271a>

Ministerstvo práce a sociálních věcí.: *Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti* [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/vydaje-na-statni-politiku-zamestnanosti>

Koopolis.: *Osoby se zdravotním postižením a další profesní vzdělávání* [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://koopolis.cz/file/home/download/1020?key=1a5edcab4b>.

Středočeský kraj.: *Podpora vybraných druhů soc. služeb* [online]. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/projekt-opz-podpora-vybranych-druhu-soc.-sluzeb>

8 Přílohy

Příloha 1: Vývoj počtu obyvatel Středočeského kraje za roky 2005–2019	88
Příloha 2: Struktura obyvatelstva Středočeského kraje dle věku v letech 2005-2018	88
Příloha 3: Podíl nezaměstnaných osob České republiky s rozdělením na kraje	89
Příloha 4: Průměrné hodnoty PNO v krajích České republiky v letech 2005-2019 (%).....	90
Příloha 5: Vývoj nezaměstnaných osob v okresech Středočeského kraje v letech 2005-2018	91
Příloha 6: Analýza ekonomicky aktivních obyvatel ve Středočeském kraji za roky 2005-2018	92
Příloha 7: Analýza podílu nezaměstnaných žen v letech 2005-2018.....	92
Příloha 8: Analýza podílu nezaměstnaných mužů v letech 2005-2018.....	93
Příloha 9: Analýza obecné míry nezaměstnanosti – porovnání České republiky a Středočeského kraje v letech 2005-2019.....	93
Příloha 10: Věkové rozdělení obyvatel Středočeského kraje v letech 2005-2018 (v tis.).....	94
Příloha 11: Obecná míra nezaměstnanosti Středočeského kraje a jeho věkových skupin obyvatelstva v letech 2005-2018.....	95
Příloha 12: Počet nezaměstnaných žen ve věku od 15-29 let v letech 2005-2018.....	96
Příloha 13: Počet nezaměstnaných žen ve věku od 30-44 let v letech 2005-2018.....	96
Příloha 14: Počet nezaměstnaných žen ve věku od 45-59 let v letech 2005-2018.....	97
Příloha 15: Počet nezaměstnaných mužů ve věku od 15-29 let v letech 2005-2018	97
Příloha 16: Počet nezaměstnaných mužů ve věku od 30-44 let v letech 2005-2018	98
Příloha 17: Počet nezaměstnaných mužů ve věku od 45-59let v letech 2005-2018	98
Příloha 18: Vývoj obecné míry nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na vzdělání v letech 2005-2018	99
Příloha 19: Průměrné rozdělení obyvatel 15 let + ve Středočeském kraji (%) dle vzdělání v letech 2005-2018	100
Příloha 20: Počet osob bez práce ve Středočeském kraji podle dosaženého vzdělání v letech 2005-2018.....	101
Příloha 21: Relativní rozdělení počtu nezaměstnaných obyvatel ve Středočeském kraji podle dosaženého vzdělání v letech 2005-2018	101
Příloha 22: Obecná míra nezaměstnanosti osob bez vzdělání nebo se základním v letech 2005- 2019.....	102

Příloha 23: Obecná míra nezaměstnanosti osob se středoškolským vzděláním bez maturity v letech 2005-2019	102
Příloha 24: Obecná míra nezaměstnanosti osob se středoškolským vzděláním s maturitou v letech 2005-2019	103
Příloha 25: Obecná míra nezaměstnanosti osob s vysokoškolským vzděláním s maturitou v letech 2005-2019	103
Příloha 26: Volná pracovní místa ve Středočeském kraji v letech 2005-2019	104
Příloha 27: Způsob hledání nového pracovního místa ve Středočeském kraji v tisících za roky 2005-2019.....	104
Příloha 28: Vývoj volných pracovních míst s ohledem na vzdělání ve Středočeském kraji v letech 200-2019	105
Příloha 29: Vývoj uchazečů o volná pracovní místa s ohledem na vzdělání ve Středočeském kraji v letech 200-2019.....	106
Příloha 30: Analýza vývoje podílu uchazečů a volných pracovních míst ve Středočeském kraji v letech 2005-2019	107
Příloha 31: Analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na délku v letech 2005-2019 (tisíce)	108
Příloha 32: Analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na délku v letech 2005-2019 (tisíce)	108
Příloha 33: Nezaměstnanost střednědobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 6 měsíců, ale méně než 1 rok)	109
Příloha 34: Nezaměstnanost střednědobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 3 měsíců, ale méně než 6 měsíců)	109
Příloha 35: Nezaměstnanost dlouhodobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 2 roky)	110
Příloha 36: Nezaměstnanost dlouhodobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 1 rok, ale méně než 2 roky)	110
Příloha 37: Vývoj aktivní a pasivní politiky zaměstnanosti v letech 2005-2019.....	111
Příloha 38: Výdaje podle nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019	111
Příloha 39: Osoby zdravotně postižené ve Středočeském kraji s ohledem na pohlaví v letech 2005-2019.....	112
Příloha 40: Ženy pečující o své děti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019.....	112

Příloha 41: Ženy pečující o své děti v porovnání s celkovým počtem uchazečů ve Středočeském kraji v letech 2005-2019	113
Příloha 42: Absolventi a mladistvý ve Středočeském kraji v letech 2005-2019.....	113
Příloha 43: Absolventi a mladistvý ve Středočeském kraji a jejich porovnání s celkovými uchazeči v letech 2005-2019	114
Příloha 44: Osoby starší 50 let ucházející se o práci ve Středočeském kraji v letech 2005-2019	114
Příloha 45: Osoby starší 50 let ve Středočeském kraji a jejich porovnání s celkovými uchazeči v letech 2005-2019	115

Příloha 1: Vývoj počtu obyvatel Středočeského kraje za roky 2005–2019

Rok	Počet obyvatel Středočeského kraje	I. Absolutní diference	Koeficient růstu	Bazický index
2005	1 158 108	X	X	X
2006	1 175 254	17 146	1,0148	1,0148
2007	1 201 827	26 573	1,0226	1,0378
2008	1 230 691	28 864	1,0240	1,0627
2009	1 247 533	16 842	1,0137	1,0772
2010	1 264 978	17 445	1,0140	1,0923
2011	1 279 345	14 367	1,0114	1,1047
2012	1 291 816	12 471	1,0097	1,1155
2013	1 302 336	10 520	1,0081	1,1245
2014	1 315 299	12 963	1,0100	1,1357
2015	1 326 876	11 577	1,0088	1,1457
2016	1 338 982	12 106	1,0091	1,1562
2017	1 352 795	13 813	1,0103	1,1681
2018	1 369 332	16 537	1,0122	1,1824
2019	1 385 141	15 809	1,0115	1,1960

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 2: Struktura obyvatelstva Středočeského kraje dle věku v letech 2005-2018

Rok	Počet obyvatel rozdělen podle věku		
	0-14 let	15-64	65 a více
2005	173 032	821 502	163 574
2006	174 074	834 952	166 228
2007	178 189	853 824	169 814
2008	183 490	871 832	175 369
2009	189 643	877 036	180 854
2010	196 707	881 823	186 448
2011	203 393	880 832	195 120
2012	209 357	878 467	203 992
2013	214 652	875 654	212 030
2014	220 787	874 701	219 811
2015	226 204	873 382	227 290
2016	231 504	872 510	234 968
2017	236 704	873 540	242 551
2018	241 941	878 132	249 259

Příloha 3: Podíl nezaměstnaných osob České republiky s rozdělením na kraje

PNO	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hlavní město Praha	2,64	2,29	1,8	1,82	3,24	3,61	3,59	4,16	5,14	5,03	4,2	3,35	2,34	1,93	1,90
Středočeský	4,69	4,01	3,22	3,43	5,51	6,09	5,62	6,13	6,9	6,36	5,41	4,31	3,17	2,64	2,44
Jihočeský	4,92	4,19	3,35	3,65	5,92	6,39	5,81	6,38	7,1	6,2	5,07	4,28	3,09	2,38	2,31
Plzeňský	4,94	4,3	3,41	3,98	6,5	6,64	5,75	5,94	6,45	5,7	4,62	3,56	2,55	2,12	2,33
Karlovarský	7,92	7,07	5,58	5,82	8,66	8,94	7,98	8,51	9,33	8,21	7,06	5,45	3,47	2,93	2,74
Ústecký	11,3	10,2	7,88	7,32	9,87	10,2	9,79	10,5	11,5	10,7	8,91	7,79	5,39	4,50	3,90
Liberecký	5,74	5,18	4,35	5,03	8,29	8,06	7,34	7,75	8,46	7,72	6,36	5,17	3,76	3,18	2,95
Královéhradecký	5,41	4,73	3,52	3,62	5,96	6,28	5,68	6,55	7,31	6,36	4,96	3,76	2,72	2,31	2,38
Pardubický	6,1	5,15	4,01	4,5	7,32	7,45	6,5	7,03	7,45	6,22	5,14	4,04	2,83	2,19	2,20
Vysočina	6,02	5,23	4,21	4,72	7,72	8,1	7,16	7,63	8,05	7,35	6,22	5,17	3,8	3,02	2,70
Jihomoravský	7,52	6,49	5,15	5,08	8,05	8,45	7,61	8,15	8,94	8,25	7,01	6,11	4,6	3,86	3,48
Olomoucký	7,53	6,44	4,81	4,89	8,86	9,08	8,33	8,93	9,79	8,82	7,01	5,94	4,35	3,37	2,94
Zlínský	6,55	5,63	4,43	4,53	7,98	7,91	7	7,82	8,34	7,36	5,98	4,92	3,43	2,61	2,43
Moravskoslezský	10,2	8,98	6,87	6,08	8,88	9,04	8,31	9,18	10,5	9,8	8,56	7,45	5,77	4,65	4,44
Průměr	6,59	5,75	4,49	4,51	7,12	7,40	6,77	7,37	8,17	7,46	6,24	5,19	3,77	3,07	2,87

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracová

Příloha 4: Průměrné hodnoty PNO v krajích České republiky v letech 2005-2019 (%)

Kraj	Průměrný PNO	Pořadí
Hlavní město Praha	3,14	1.
Středočeský	4,66	3.
Jihočeský	4,74	4.
Plzeňský	4,59	2.
Karlovarský	6,64	11.
Ústecký	8,65	14.
Liberecký	5,96	9.
Královéhradecký	4,77	5.
Pardubický	5,21	6.
Vysočina	5,81	8.
Jihomoravský	6,58	10.
Olomoucký	6,74	12.
Zlínský	5,79	7.
Moravskoslezský	7,91	13.

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 5: Vývoj nezaměstnaných osob v okresech Středočeského kraje v letech 2005-2018

PNO (%)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Benešov	3,4	3,1	2,5	2,1	3,3	4,2	4,3	4,4	5,3	4,8	3,8	3,0	2,2	1,6
Beroun	3,7	3,3	2,9	2,5	4,4	5,6	5,3	5,4	6,5	6,5	5,4	4,5	3,3	2,6
Kladno	6,7	6,1	5,1	4,2	5,8	6,9	7,1	7,2	8,1	8,5	7,5	6,5	5,3	4,0
Kolín	6,0	5,3	4,5	4,0	5,8	7,2	7,6	7,6	8,6	8,7	7,5	6,3	4,7	3,8
Kutná Hora	7,1	6,3	5,1	4,0	6,1	6,9	6,9	7,6	8,2	8,1	6,5	5,8	4,5	3,3
Mělník	6,0	5,5	4,4	3,9	5,3	6,6	6,5	6,6	7,6	8,1	7,3	6,1	4,6	3,5
Mladá Boleslav	3,2	2,9	2,3	2,0	3,6	4,5	4,2	4,1	4,6	4,5	3,9	3,1	2,4	2,0
Nymburk	5,9	5,7	4,8	4,3	6,2	7,1	7,4	7,2	8,0	8,0	7,2	5,9	4,7	3,8
Praha-východ	2,3	1,6	1,5	1,3	2,2	3,0	2,9	2,9	3,4	3,5	2,9	2,2	1,5	1,2
Praha-západ	1,9	1,7	1,3	1,3	2,3	3,2	3,1	3,3	4,0	4,5	4,1	3,4	2,3	1,7
Příbram	5,9	5,4	4,5	4,1	6,1	7,6	7,5	7,4	8,6	9,0	8,0	6,7	4,9	3,7
Rakovník	5,0	4,8	4,0	3,4	5,2	6,4	6,3	7,0	7,6	7,5	6,2	5,1	3,9	3,0
Středočeský kraj	4,7	4,0	3,2	3,4	5,5	6,1	5,6	6,1	6,9	6,4	5,4	4,3	3,2	2,6

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 6: Analýza ekonomicky aktivních obyvatel ve Středočeském kraji za roky 2005-2018

t	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (15-64)			Podíl nezaměstnaných osob (%)	
	celkem	muži	ženy	ženy	muži
2005	821 502	414 321	407 181	5,12	4,26
2006	834 952	421 744	413 208	4,44	3,58
2007	853 824	432 367	421 457	3,6	2,85
2008	871 832	443 101	428 731	3,68	3,2
2009	877 036	445 095	431 941	5,46	5,55
2010	881 823	447 020	434 803	6,05	6,14
2011	880 832	446 744	434 088	5,77	5,48
2012	878 467	445 135	433 332	6,24	6,02
2013	875 654	443 493	432 141	6,97	6,83
2014	874 701	443 102	431 599	6,62	6,1
2015	873 382	442 368	431 014	5,76	5,06
2016	872 510	442 097	430 413	4,63	3,99
2017	873 540	443 025	430 515	3,43	2,93
2018	878 132	445 965	430 167	2,87	2,42

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 7: Analýza podílu nezaměstnaných žen v letech 2005-2018

t	Podíl nezaměstnaných žen	První absolutní diference	koeficient růstu	bazický index 2005
2005	5,12	x	x	1
2006	4,44	-0,68	0,8672	0,8672
2007	3,6	-0,84	0,8108	0,7031
2008	3,68	0,08	1,0222	0,7188
2009	5,46	1,78	1,4837	1,0664
2010	6,05	0,59	1,1081	1,1816
2011	5,77	-0,28	0,9537	1,127
2012	6,24	0,47	1,0815	1,2188
2013	6,97	0,73	1,117	1,3611
2014	6,62	-0,35	0,9498	1,293
2015	5,76	-0,86	0,8701	1,125
2016	4,63	-1,13	0,8038	0,9043
2017	3,43	-1,2	0,7408	0,6699
2018	2,87	-0,56	0,8367	0,5605

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 8: Analýza podílu nezaměstnaných mužů v letech 2005-2018

t	Podíl nezaměstnaných mužů	První absolutní diference	Koeficient růstu	bazický index 2005
2005	4,26	x	x	1
2006	3,58	-0,68	0,8404	0,8404
2007	2,85	-0,73	0,7961	0,669
2008	3,2	0,35	1,1228	0,7512
2009	5,55	2,35	1,7344	1,3028
2010	6,14	0,59	1,1063	1,4413
2011	5,48	-0,66	0,8925	1,2864
2012	6,02	0,54	1,0985	1,4131
2013	6,83	0,81	1,1346	1,6033
2014	6,1	-0,73	0,8931	1,4319
2015	5,06	-1,04	0,8295	1,1878
2016	3,99	-1,07	0,7885	0,9366
2017	2,93	-1,06	0,7343	0,6878
2018	2,42	-0,51	0,8259	0,5681

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 9: Analýza obecné míry nezaměstnanosti – porovnání České republiky a Středočeského kraje v letech 2005-2019

t	Česká republika – Obecná míra nezaměstnanosti	Středočeský kraj – Obecná míra nezaměstnanosti
2005	7,9	5,2
2006	7,1	4,5
2007	5,3	3,4
2008	4,4	2,6
2009	6,7	4,4
2010	7,3	5,2
2011	6,7	5,1
2012	7	4,6
2013	7	5,2
2014	6,1	5,1
2015	5	3,5
2016	4	3,1
2017	2,9	2,1
2018	2,2	2
2019	2,1	1,4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 10: Věkové rozdělení obyvatel Středočeského kraje v letech 2005-2018 (v tis.)

Skupiny obyvatel / t	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nezaměstnaní	30,4	26,9	20,4	16	27,8	33,3	32,6	30,3	34,4	34,3	23,2	20,9	14,5	13,7
15-29 let	10,3	8,2	6,2	5,5	11,8	12,3	10,5	9,7	10,6	10	7,3	6,2	4,2	3,9
30-44 let	11,2	9,5	6,9	5,3	8,9	10,7	11,2	9,4	11,9	13,2	9,4	8,5	6,2	5,3
45-59 let	8,6	8,6	6,7	4,7	5,9	9,6	10,1	10	10,8	9,4	5,9	5,3	3,5	4,2
60 a více	-	0,5	0,6	-	1,2	0,8	0,7	1,1	1,1	1,6	0,6	1	0,6	-
Zaměstnaní	550,6	565,7	581,4	599,4	601,4	602,2	610,4	623,7	626,2	633,5	649,2	652	666,6	680
15-29 let	120,6	116,2	119,7	118,7	114,8	109	104,5	101,4	99,3	98,5	101,6	96,9	98,7	97,9
30-44 let	209,1	224,1	232,2	245,2	254,1	258,6	266,7	275,8	274,4	275,2	278,6	279,6	284,2	285,8
45-59 let	199,4	200,6	201,3	204,5	202,8	200,1	203,2	208,5	211,7	214,9	221,6	224,3	229,8	239,4
60 a více	21,4	24,7	28,1	31,1	29,8	34,5	36,1	38	40,7	44,9	47,4	51,1	53,9	56,9
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	580,9	592,6	601,7	615,4	629,2	635,5	643	653,9	660,6	667,7	672,5	673	681,1	693,7
15-29 let	130,9	124,4	125,9	124,2	126,6	121,3	115	111,1	109,9	108,5	108,9	103,1	102,9	101,8
30-44 let	220,3	233,6	239,2	250,5	263	269,2	277,9	285,1	286,3	288,5	288	288,1	290,4	291,1
45-59 let	208,1	209,3	208	209,2	208,7	209,7	213,3	218,6	222,6	224,3	277,5	229,6	233,4	243,6
60 a více	21,6	25,3	28,7	31,5	35,3	35,3	36,8	39,1	41,8	46,5	48,1	52,1	54,5	57,3

Zdroj: ČSÚ, Vlastní zpracování

Příloha 11: Obecná míra nezaměstnanosti Středočeského kraje a jeho věkových skupin obyvatelstva v letech 2005-2018

Skupiny obyvatel / t	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Středočeský kraj	5,2	4,5	3,4	2,6	4,4	5,2	5,1	4,6	5,2	5,1	3,5	3,1	2,1	2
obyv. 15 až 29 let	7,9	6,6	4,9	4,5	9,3	10,2	9,1	8,7	9,6	9,2	6,7	6	4,1	3,8
obyv. 30 až 44 let	5,1	4,1	2,9	2,1	3,4	4	4	3,3	4,2	4,6	3,3	2,9	2,1	1,8
obyv. 45 až 59 let	4,1	4,1	3,2	2,3	2,8	4,6	4,8	4,6	4,9	4,2	2,6	2,3	1,5	1,7
obyv. 60 a více let	x	2	2	x	3,8	2,1	2	2,9	2,6	3,4	1,3	1,9	1,1	x

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 12: Počet nezaměstnaných žen ve věku od 15-29 let v letech 2005-2018

Počet nezaměstnaných Ženy 15-29 let (tis.)		První absolutní diference	Obecná míra nezaměstnanosti (%) Ženy 15-29 let	První absolutní diference	Koeficient růstu
2005	4,3	x	8,1	x	X
2006	3,3	-1	6,7	-1,4	0,8196
2007	2,5	-0,8	4,9	-1,8	0,731
2008	1,5	-1	3	-1,9	0,6222
2009	4,6	3,1	9	6	2,9557
2010	6	1,4	12,5	3,5	1,9658
2011	4,5	-1,5	9,8	-2,7	0,7871
2012	5	0,5	10,7	0,9	1,0881
2013	4,4	-0,6	9,8	-0,9	0,9185
2014	4,4	0	9,9	0,1	1,0052
2015	3,3	-1,1	7,3	-2,6	0,7412
2016	3,6	0,3	8,5	1,2	1,1653
2017	2	-1,6	4,7	-3,8	0,5524
2018	2	0	4,5	-0,2	0,9469

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 13: Počet nezaměstnaných žen ve věku od 30-44 let v letech 2005-2018

Počet nezaměstnaných Ženy 30-44 let (tis.)		První absolutní diference	Obecná míra nezaměstnanosti (%) Ženy 30-44 let	První absolutní diference	Koeficient růstu
2005	8,3	x	8,5	x	x
2006	6,6	-1,7	6,4	-2,1	0,753
2007	4,2	-2,4	4,1	-2,3	0,641
2008	3,6	-0,6	3,3	-0,8	0,805
2009	5,3	1,7	4,8	1,5	1,455
2010	6,9	1,6	6	1,2	1,250
2011	7,8	0,9	6,5	0,5	1,083
2012	5,8	-2	4,7	-1,8	0,723
2013	6,7	0,9	5,4	0,7	1,149
2014	8,4	1,7	6,7	1,3	1,241
2015	6	-2,4	4,8	-1,9	0,716
2016	4,8	-1,2	3,7	-1,1	0,771
2017	3,6	-1,2	2,8	-0,9	0,757
2018	3,2	-0,4	2,5	-0,3	0,893

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 14: Počet nezaměstnaných žen ve věku od 45-59 let v letech 2005-2018

Počet nezaměstnaných Ženy 45-59 let (tis.)		První absolutní diference	Obecná míra nezaměstnanosti (%) Ženy 45-59 let	První absolutní diference	Koeficient růstu
2005	4,9	x	5,1	x	x
2006	5,3	0,4	5,5	0,4	1,078
2007	3,4	-1,9	3,6	-1,9	0,655
2008	2,7	-0,7	2,8	-0,8	0,778
2009	3,7	1	3,9	1,1	1,393
2010	4,1	0,4	4,2	0,3	1,077
2011	4,3	0,2	4,3	0,1	1,024
2012	5,5	1,2	5,3	1	1,233
2013	6,1	0,6	5,7	0,4	1,075
2014	4,8	-1,3	4,5	-1,2	0,789
2015	2,9	-1,9	2,7	-1,8	0,600
2016	3,3	0,4	3	0,3	1,111
2017	2,6	-0,7	2,3	-0,7	0,767
2018	3,1	0,5	2,7	0,4	1,174

Zdroj:

ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 15: Počet nezaměstnaných mužů ve věku od 15-29 let v letech 2005-2018

Počet nezaměstnaných Muži 15-29 let (tis.)		První absolutní diference	Obecná míra nezaměstnanosti (%) Muži 15-29 let	První absolutní diference	Koeficient růstu
2005	6	x	7,7	x	x
2006	4,9	-1,1	6,6	-1,1	0,857
2007	3,7	-1,2	5	-1,6	0,758
2008	4	0,3	5,4	0,4	1,080
2009	7,2	3,2	9,6	4,2	1,778
2010	6,3	-0,9	8,6	-1	0,896
2011	6,1	-0,2	8,7	0,1	1,012
2012	4,7	-1,4	7,3	-1,4	0,839
2013	6,2	1,5	9,5	2,2	1,301
2014	5,6	-0,6	8,8	-0,7	0,926
2015	3,9	-1,7	6,2	-2,6	0,705
2016	2,6	-1,3	4,2	-2	0,677
2017	2,2	-0,4	3,7	-0,5	0,881
2018	1,9	-0,3	3,3	-0,4	0,892

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 16: Počet nezaměstnaných mužů ve věku od 30-44 let v letech 2005-2018

Počet nezaměstnaných Muži 30-44 let (tis.)		První absolutní diference	Obecná míra nezaměstnanosti (%) Muži 30-44 let	První absolutní diference	Koeficient růstu
2005	2,9	x	2,4	x	x
2006	2,9	0	2,2	-0,2	0,917
2007	2,7	-0,2	2	-0,2	0,909
2008	1,8	-0,9	1,3	-0,7	0,650
2009	3,6	1,8	2,4	1,1	1,846
2010	3,8	0,2	2,4	0	1,000
2011	3,5	-0,3	2,2	-0,2	0,917
2012	3,6	0,1	2,2	0	1,000
2013	5,3	1,7	3,2	1	1,455
2014	4,9	-0,4	3	-0,2	0,938
2015	3,4	-1,5	2,1	-0,9	0,700
2016	3,7	0,3	2,3	0,2	1,095
2017	2,6	-1,1	1,6	-0,7	0,696
2018	2	-0,6	1,2	-0,4	0,750

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 17: Počet nezaměstnaných mužů ve věku od 45-59let v letech 2005-2018

Počet nezaměstnaných Muži 45-59 let (tis.)		První absolutní diference	Obecná míra nezaměstnanosti (%) Muži 45-59 let	První absolutní diference	Koeficient růstu
2005	3,7	x	3,3	x	x
2006	3,4	-0,3	3	-0,3	0,909
2007	3,3	-0,1	2,9	-0,1	0,967
2008	2	-1,3	1,7	-1,2	0,586
2009	2,2	0,2	1,9	0,2	1,118
2010	5,5	3,3	4,9	3	2,579
2011	5,9	0,4	5,2	0,3	1,061
2012	4,6	-1,3	4	-1,2	0,769
2013	4,8	0,2	4,1	0,1	1,025
2014	4,6	-0,2	3,9	-0,2	0,951
2015	3	-1,6	2,5	-1,4	0,641
2016	2	-1	1,7	-0,8	0,680
2017	1	-1	0,8	-0,9	0,471
2018	1,1	0,1	0,9	0,1	1,125

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 18: Vývoj obecné míry nezaměstnanosti Středočeského kraje s ohledem na vzdělání v letech 2005-2018

t	Obecná míra nezaměstnanosti – Středočeský kraj	Základní vzdělání + žádné vzdělání	Střední bez maturity	Střední s maturitou	Vysokoškolské
2005	5,2	15,6	5,6	4,2	-
2006	4,5	12,7	4,6	3,9	-
2007	3,4	11,8	3,6	2,3	0,8
2008	2,6	9,4	2,7	1,8	1,2
2009	4,4	17,3	4,5	3,2	2,4
2010	5,2	13,7	6,3	4,2	1,9
2011	5,1	17,7	6	4	1,7
2012	4,6	17,5	5,5	3,5	2
2013	5,2	18,7	5,9	4,4	2,3
2014	5,1	18,3	5,9	4,5	2,6
2015	3,5	14,6	4,4	2,8	1,5
2016	3,1	15,8	3,8	2,4	1
2017	2,1	12,3	2,7	1,6	0,5
2018	2	8,9	2	1,9	1

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 19: Průměrné rozdělení obyvatel 15 let + ve Středočeském kraji (%) dle vzdělání v letech 2005-2018

Rozdělení osob Vzdělání (%)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osoby 15 let +	976,2	990,4	1009,5	1032,9	1055,1	1063,8	1072,4	1082,4	1088,1	1093,6	1100,1	1100,2	1108	1117,1
Základní vzdělání + žádné vzdělání	19,7	18,9	18,7	18,3	16,6	15,8	14,6	14,2	13,6	13,2	12,8	13,3	12,7	13
Střední bez maturity	40,3	39,2	38,6	37,6	38	37,4	36,3	34,9	35,2	34,3	35,2	35,5	34,2	32,8
Střední ukončené maturitou	31,8	33,5	34	34	34,5	34,8	35,6	35,8	35,2	35,4	34,9	34,4	35,9	36
Vysokoškolské	8,1	8,4	8,8	10,1	10,9	12	13,5	15,1	16	17,1	17,1	16,9	17,1	18,2
Muži 15 let +	473,8	481,8	492,4	505,6	518,6	522	525,5	531	533,5	535,9	539,2	539,1	542,4	547,3
Základní vzdělání + žádné vzdělání	13,5	12,6	13	12,6	12,1	11,4	10,2	10,4	10	9,3	8,9	8,7	9,2	9,2
Střední bez maturity	48,2	47,7	47,2	46,5	46,1	44,7	43,5	42	42,4	41,7	43,4	43,7	40,8	40,2
Střední ukončené maturitou	28,7	30	30,1	29,9	30,3	31,4	32,1	32,3	31,5	31,4	30,5	29,8	32,3	32,5
Vysokoškolské	9,5	9,7	9,7	11,1	11,6	12,5	14,2	15,4	16,1	17,6	17,2	16,9	17,7	18
Ženy 15 let +	502,4	508,6	517,1	527,3	536,6	541,8	546,8	551,4	554,5	557,7	561	562,1	565,5	598,8
Základní vzdělání + žádné vzdělání	25,5	24,9	24	23,9	20,9	20	18,8	17,8	17,1	17	16,6	16,7	16	16,7
Střední bez maturity	32,8	31,1	30,4	29	30,3	30,4	29,4	28,1	28,3	27,1	27,2	27,6	28	25,6
Střední ukončené maturitou	34,8	36,8	37,7	37,9	38,5	38	38,9	39,3	38,8	39,3	39	38,8	39,4	39,3
Vysokoškolské	6,8	7,2	7,9	9,2	10,3	11,6	12,9	14,8	15,8	16,6	17,1	17	16,6	18,4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 20: Počet osob bez práce ve Středočeském kraji podle dosaženého vzdělání v letech 2005-2018

Osoby bez práce Středočeský kraj	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Osoby 15 let + (tis.)	30,4	26,9	20,4	16	27,8	33,3	32,6	30,3	34,4	34,3	23,2	20,9	14,5	13,7
Základní vzdělání + žádné vzdělání	6,3	5,9	5,1	3,9	6,3	5,2	6	5,6	5,9	4,8	3,1	4,1	3,1	2,4
Střední bez maturity	14,5	11,8	9,2	6,8	11,6	16	14,8	12,9	14,3	13,8	10,6	9,2	6,3	4,6
Střední ukončené maturitou	9,2	8,8	5,5	4,3	7,7	10,3	10	9,2	11,2	11,7	7,3	6,2	4,5	5
Vysokoškolské	-	-	0,5	0,9	2,1	1,9	1,9	2,6	3,1	3,9	2,3	1,5	0,7	1,7

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 21: Relativní rozdělení počtu nezaměstnaných obyvatel ve Středočeském kraji podle dosaženého vzdělání v letech 2005-2018

Rozdělení Nezaměstnaní (%)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Základní vzdělání + žádné vzdělání	20,72	21,93	25,00	24,38	22,66	15,62	18,40	18,48	17,15	13,99	13,36	19,62	21,38	17,52
Střední bez maturity	47,70	43,87	45,10	42,50	41,73	48,05	45,40	42,57	41,57	40,23	45,69	44,02	43,45	33,58
Střední ukončené maturitou	30,26	32,71	26,96	26,88	27,70	30,93	30,67	30,36	32,56	34,11	31,47	29,67	31,03	36,50
Vysokoškolské	-	-	2,45	5,63	7,55	5,71	5,83	8,58	9,01	11,37	9,91	7,18	4,83	12,41

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 22: Obecná míra nezaměstnanosti osob bez vzdělání nebo se základním v letech 2005-2019

Obecná míra nezaměstnanosti Vzdělání (%)	Základní vzdělání + Bez vzdělání		I. Absolutní dif.		Kof. Růstu		Bazický index 2005	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
2005	13,8	18,7	-	-	-	-	1	1
2006	13,2	11,9	-0,6	-6,8	0,9565	0,6364	0,9565	0,6364
2007	11,5	12,1	-1,7	0,2	0,8712	1,0168	0,8333	0,6471
2008	9,7	9,1	-1,8	-3	0,8435	0,7521	0,7029	0,4866
2009	15,6	19,3	5,9	10,2	1,6082	2,1209	1,1304	1,0321
2010	14,5	12,6	-1,1	-6,7	0,9295	0,6528	1,0507	0,6738
2011	12,6	25,4	-1,9	12,8	0,8690	2,0159	0,9130	1,3583
2012	15,1	20,8	2,5	-4,6	1,1984	0,8189	1,0942	1,1123
2013	17,8	19,8	2,7	-1	1,1788	0,9519	1,2899	1,0588
2014	15,8	21,3	-2	1,5	0,8876	1,0758	1,1449	1,1390
2015	13,8	15,6	-2	-5,7	0,8734	0,7324	1,0000	0,8342
2016	16	15,6	2,2	0,0	1,1594	1,0000	1,1594	0,8342
2017	12,7	11,7	-3,3	-3,9	0,7938	0,7500	0,9203	0,6257
2018	9,9	7,8	-2,8	-3,9	0,7795	0,6667	0,7174	0,4171

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 23: Obecná míra nezaměstnanosti osob se středoškolským vzděláním bez maturity v letech 2005-2019

Obecná míra nezaměstnanosti Vzdělání (%)	Střední bez maturity		I. Absolutní dif.		Kof. Růstu		Bazický index 2005	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
2005	8,4	4,1	-	-	-	-	0,608696	0,219251
2006	6,1	3,8	-2,3	-0,3	0,7262	0,9268	0,4420	0,2032
2007	5,1	2,9	-1	-0,9	0,8361	0,7632	0,3696	0,1551
2008	3,7	2,2	-1,4	-0,7	0,7255	0,7586	0,2681	0,1176
2009	6,2	3,6	2,5	1,4	1,6757	1,6364	0,4493	0,1925
2010	8,3	5,3	2,1	1,7	1,3387	1,4722	0,6014	0,2834
2011	8,3	4,7	0	-0,6	1,0000	0,8868	0,6014	0,2513
2012	8,7	3,9	0,4	-0,8	1,0482	0,8298	0,6304	0,2086
2013	8,4	4,7	-0,3	0,8	0,9655	1,2051	0,6087	0,2513
2014	8,1	4,9	-0,3	0,2	0,9643	1,0426	0,5870	0,2620
2015	5,9	3,7	-2,2	-1,2	0,7284	0,7551	0,4275	0,1979
2016	5,8	2,7	-0,1	-1,0	0,9831	0,7297	0,4203	0,1444
2017	4,1	2	-1,7	-0,7	0,7069	0,7407	0,2971	0,1070
2018	3,2	1,4	-0,9	-0,6	0,7805	0,7000	0,2319	0,0749

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 24: Obecná míra nezaměstnanosti osob se středoškolským vzděláním s maturitou v letech 2005-2019

Obecná míra nezaměstnanosti Vzdělání (%)	Střední ukončené maturitou		I. Absolutní dif.		Koef. Růstu		Bazický index 2005	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
2005	5,8	2,5	-	-	-	-	0,42029	0,13369
2006	5,3	2,4	-0,5	-0,1	0,9138	0,9600	0,3841	0,1283
2007	2,5	2,1	-2,8	-0,3	0,4717	0,8750	0,1812	0,1123
2008	1,7	1,9	-0,8	-0,2	0,6800	0,9048	0,1232	0,1016
2009	3,7	2,6	2	0,7	2,1765	1,3684	0,2681	0,1390
2010	4,8	3,5	1,1	0,9	1,2973	1,3462	0,3478	0,1872
2011	4,9	3,1	0,1	-0,4	1,0208	0,8857	0,3551	0,1658
2012	3,7	3,4	-1,2	0,3	0,7551	1,0968	0,2681	0,1818
2013	4,6	4,2	0,9	0,8	1,2432	1,2353	0,3333	0,2246
2014	5,3	3,7	0,7	-0,5	1,1522	0,8810	0,3841	0,1979
2015	3,5	2	-1,8	-1,7	0,6604	0,5405	0,2536	0,1070
2016	3,1	1,6	-0,4	-0,4	0,8857	0,8000	0,2246	0,0856
2017	2,1	1,2	-1	-0,4	0,6774	0,7500	0,1522	0,0642
2018	2,7	0,9	0,6	-0,3	1,2857	0,7500	0,1957	0,0481

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 25: Obecná míra nezaměstnanosti osob s vysokoškolským vzděláním s maturitou v letech 2005-2019

Obecná míra nezaměstnanosti Vzdělání (%)	Vysokoškolské		I. Absolutní dif.		Koef. Růstu		Bazický index 2005	
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	2	2,6	-	-	-	-	0,1449	0,1390
2010	2,6	1,4	0,6	-1,2	1,3000	0,5385	0,1884	0,0749
2011	2,2	1,3	-0,4	-0,1	0,8462	0,9286	0,1594	0,0695
2012	3,3	0,9	1,1	-0,4	1,5000	0,6923	0,2391	0,0481
2013	2,4	2,2	-0,9	1,3	0,7273	2,4444	0,1739	0,1176
2014	3,5	1,9	1,1	-0,3	1,4583	0,8636	0,2536	0,1016
2015	2	1,2	-1,5	-0,7	0,5714	0,6316	0,1449	0,0642
2016	1,2	0,8	-0,8	-0,4	0,6000	0,6667	0,0870	0,0428
2017	-	-	-	-	-	-	-	-
2018	1	1	-	-	-	-	0,0725	0,0535

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 26: Volná pracovní místa ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

t	Volná pracovní místa	I. Absol. Diference	Koef. Růstu	Bazický index 2005
2005	7064	-	-	-
2006	12478	5414	1,7664	1,7664
2007	19691	7213	1,5781	2,7875
2008	11399	-8292	0,5789	1,6137
2009	3296	-8103	0,2891	0,4666
2010	3599	303	1,0919	0,5095
2011	4054	455	1,1264	0,5739
2012	4044	-10	0,9975	0,5725
2013	4040	-4	0,9990	0,5719
2014	8215	4175	2,0334	1,1629
2015	13551	5336	1,6495	1,9183
2016	18650	5099	1,3763	2,6401
2017	30321	11671	1,6258	4,2923
2018	48071	17750	1,5854	6,8051
2019	59040	10969	1,2282	8,357870895

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 27: Způsob hledání nového pracovního místa ve Středočeském kraji v tisících za roky 2005-2019

t	Návštěva ve firmě	Inzerce	Prostřednictvím známých	Zprostředkovatel	ÚP
2005	19,1	26,3	24,7	7,8	26,5
2006	19,7	22,1	23,4	5,2	22,9
2007	14,8	16,9	16	5	17,1
2008	11,7	12,6	13,3	4	12,8
2009	22	23,6	24,7	5,5	21,8
2010	28	29,1	31	8,7	29
2011	27,8	29,8	31,2	10,3	27,8
2012	23,5	23,4	27,7	9,3	22,4
2013	29,8	29,4	30,7	11	26,3
2014	30,1	29	31,9	16,8	27,6
2015	20,1	19,7	21,7	8,6	15,8
2016	16,3	17,4	19,7	7,1	17,9
2017	10,7	11,4	13	5,1	12,1
2018	10,1	11,2	12,2	4,8	11,2
2019	9,9	11,1	12,6	4,4	10,6

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 28: Vývoj volných pracovních míst s ohledem na vzdělání ve Středočeském kraji v letech 200-2019

Volná pracovní místa	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Žádné vzdělání nebo neúplné základní	147	553	1069	689	91	87	368	58	9	515	223	328	907	1080	1869
Základní	2571	4848	9032	5085	1338	1333	1068	1238	1375	3268	6712	10530	19024	34993	44795
Nižší střední	5	27	61	49	19	32	47	39	53	180	235	209	231	470	442
Nižší střední + odborné	14	61	116	188	23	5	18	37	23	57	511	1004	1480	2160	2513
Střední odborné + výuční list	3251	5147	7066	3710	892	1150	1456	1512	1438	2667	3676	3925	4793	5329	5 185
Střední a střední odborné bez výuč. Listu	60	44	107	87	36	43	33	39	28	29	199	138	506	423	383
ÚSV	52	106	231	134	86	68	121	149	141	146	218	277	562	637	729
ÚSO (vyučení s maturitou)	140	300	343	232	127	157	224	192	214	257	335	470	570	558	584
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	570	1008	1269	887	417	454	419	480	540	682	795	917	1108	1074	1 071
Vyšší odborné	17	20	64	54	24	26	33	37	19	67	94	149	146	164	169
Bakalářské	1	13	22	21	8	15	19	24	12	38	66	116	194	186	277
Vysokoškolské	221	346	297	263	235	228	251	234	184	299	483	587	794	990	1 011
Doktorské (vědecká výchova)	15	5	14	0	0	1	1	5	4	10	4	0	6	7	8
Suma	7064	12478	19691	11399	3296	3599	4058	4044	4040	8215	13551	18650	30321	48071	59036

Příloha 29: Vývoj uchazečů o volná pracovní místa s ohledem na vzdělání ve Středočeském kraji v letech 200-2019

Uchazeči o volná pracovní místa	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Žádné vzdělání nebo neúplně základní	530	453	304	288	292	330	312	295	282	334	339	324	312	285	6395
Základní	12378	10803	8690	8742	12436	13641	13270	14505	16248	14731	12756	10751	8374	7023	
Nižší střední	34	28	15	24	36	35	32	81	79	32	22	25	16	8	10
Nižší střední + odborné	955	747	584	657	1152	1256	1168	735	683	1256	1023	849	654	563	464
Střední odborné + výuční list	16027	13758	11433	12267	20009	22118	19633	21739	24584	21445	17703	14094	10399	8702	7 215
Střední a střední odborné bez výuč. Listu	516	436	313	326	425	470	429	349	348	443	340	258	195	174	143
ÚSV	1260	1133	903	914	1432	1568	1478	1233	1436	1698	1463	1181	893	719	714
ÚSO (vyučení s maturitou)	1489	1423	1177	1369	2496	2785	2487	1893	1926	2517	2055	1720	1254	1093	1052
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	6053	5382	4617	5027	8269	9388	8670	10077	11860	10030	8550	6701	4868	4449	4 129
Vyšší odborné	287	225	202	237	328	427	430	538	583	586	521	413	334	283	260
Bakalářské	141	123	127	173	359	478	538	631	780	826	782	577	474	400	287
Vysokoškolské	1054	956	877	1168	1854	2157	2086	2296	2760	2680	2450	2011	1544	1495	1 321
Doktorské (vědecká výchova)	27	31	31	28	56	63	61	79	112	96	98	62	53	44	24
Suma	40751	35498	29273	31220	49144	54716	50594	54451	61681	56674	48102	38966	29370	25238	22014

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 30: Analýza vývoje podílu uchazečů a volných pracovních míst ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

Uchazeči o 1 volné místo v kategorii	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Žádné vzdělání nebo neúplné základní	3,61	0,82	0,28	0,42	3,21	3,79	0,85	5,09	31,33	0,65	1,52	0,99	0,34	0,26	3,42
Základní	4,81	2,23	0,96	1,72	9,29	10,23	12,43	11,72	11,82	4,51	1,90	1,02	0,44	0,20	0,00
Nižší střední	6,80	1,04	0,25	0,49	1,89	1,09	0,68	2,08	1,49	0,18	0,09	0,12	0,07	0,02	0,02
Nižší střední + odborné	68,21	12,25	5,03	3,49	50,09	251,20	64,89	19,86	29,70	22,04	2,00	0,85	0,44	0,26	0,18
Střední odborné + výuční list	4,93	2,67	1,62	3,31	22,43	19,23	13,48	14,38	17,10	8,04	4,82	3,59	2,17	1,63	1,39
Střední a střední odborné bez výuč. Listu	8,60	9,91	2,93	3,75	11,81	10,93	13,00	8,95	12,43	15,28	1,71	1,87	0,39	0,41	0,37
ÚSV	24,23	10,69	3,91	6,82	16,65	23,06	12,21	8,28	10,18	11,63	6,71	4,26	1,59	1,13	0,98
ÚSO (vyučení s maturitou)	10,64	4,74	3,43	5,90	19,65	17,74	11,10	9,86	9,00	9,79	6,13	3,66	2,20	1,96	1,80
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	10,62	5,34	3,64	5,67	19,83	20,68	20,69	20,99	21,96	14,71	10,75	7,31	4,39	4,14	3,86
Vyšší odborné	16,88	11,25	3,16	4,39	13,67	16,42	13,03	14,54	30,68	8,75	5,54	2,77	2,29	1,73	1,54
Bakalářské	141,00	9,46	5,77	8,24	44,88	31,87	28,32	26,29	65,00	21,74	11,85	4,97	2,44	2,15	1,04
Vysokoškolské	4,77	2,76	2,95	4,44	7,89	9,46	8,31	9,81	15,00	8,96	5,07	3,43	1,94	1,51	1,31
Doktorské (vědecká výchova)	1,80	6,20	2,21	28,00	56,00	63,00	61,00	15,80	28,00	9,60	24,50	62,00	8,83	6,29	3,00

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 31: Analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na délku v letech 2005-2019 (tisíce)

Ženy			
t	Krátkodobá	Střednědobá	Dlouhodobá
2005	2,6	6	8
2006	2	5,6	7
2007	1,6	3,7	4,7
2008	1,4	2,5	3,4
2009	4,1	6	2,7
2010	3,2	7,6	5,8
2011	3,3	7,3	5,5
2012	4	7	5,1
2013	3,5	6,8	6,4
2014	3,7	7,4	6,3
2015	3,2	4,5	4,4
2016	2,7	4,5	4,2
2017	2,2	2,6	2,9
2018	1,8	3,8	2,1
2019	1,6	3,5	2

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 32: Analýza vývoje nezaměstnanosti ve Středočeském kraji s ohledem na délku v letech 2005-2019 (tisíce)

Muži			
t	Krátkodobá	Střednědobá	Dlouhodobá
2005	2,5	5,2	4,6
2006	5	4,1	5,3
2007	1,7	3,8	4
2008	1,7	3,6	2,3
2009	4,3	5,9	2,9
2010	3,6	7,3	4,7
2011	3,5	6,5	5,5
2012	3,3	5,9	4,3
2013	3,5	7,6	5,5
2014	3,8	5,7	6,2
2015	2,4	4,4	3,7
2016	1,9	4	2,8
2017	1,3	2,4	2,2
2018	1,4	1,5	1,8
2019	1,2	1,1	1,4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 33: Nezaměstnanost střednědobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 6 měsíců, ale méně než 1 rok)

Nezaměstnanost Střednědobá (tisíce)			
t	Více jak 6 měsíců, ale méně než 1 rok	I. Absol. Diference	Koef. Růstu
2005	6,6	-	-
2006	6,2	-0,4	0,94
2007	4,3	-1,9	0,69
2008	3,2	-1,1	0,74
2009	5,6	2,4	1,75
2010	9	3,4	1,61
2011	8	-1	0,89
2012	7,2	-0,8	0,90
2013	7,4	0,2	1,03
2014	8,2	0,8	1,11
2015	5,1	-3,1	0,62
2016	4,6	-0,5	0,90
2017	2,6	-2	0,57
2018	3,1	0,5	1,19
2019	2,8	-0,3	0,90

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 34: Nezaměstnanost střednědobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 3 měsíců, ale méně než 6 měsíců)

Nezaměstnanost Střednědobá (tisíce)			
t	Více jak 3 měsíce, ale méně než 6 měsíců	I. Absol. Diference	Koef. Růstu
2005	4,5	-	-
2006	3,6	-0,9	0,80
2007	3,2	-0,4	0,89
2008	3	-0,2	0,94
2009	6,3	3,3	2,10
2010	5,9	-0,4	0,94
2011	5,7	-0,2	0,97
2012	5,6	-0,1	0,98
2013	7,1	1,5	1,27
2014	4,9	-2,2	0,69
2015	3,8	-1,1	0,78
2016	3,9	0,1	1,03
2017	2,3	-1,6	0,59
2018	2,2	-0,1	0,96
2019	1,9	-0,3	0,86

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 35: Nezaměstnanost dlouhodobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 2 roky)

Nezaměstnanost Dlouhodobá (tisíce)			
t	Více jak 2 roky	I. Absol. Diference	Koef. Růstu
2005	6,7	-	-
2006	6,3	-0,4	0,94
2007	4,7	-1,6	0,75
2008	2,7	-2	0,57
2009	3	0,3	1,11
2010	3,6	0,6	1,20
2011	4,3	0,7	1,19
2012	4,2	-0,1	0,98
2013	4,7	0,5	1,12
2014	6,7	2	1,43
2015	3,5	-3,2	0,52
2016	2,9	-0,6	0,83
2017	2	-0,9	0,69
2018	2,2	0,2	1,10
2019	2	-0,2	0,91

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 36: Nezaměstnanost dlouhodobá v letech 2005-2019 v tisících (více jak 1 rok, ale méně než 2 roky)

Nezaměstnanost Dlouhodobá (tisíce)			
t	Více jak 1 rok a méně než 2 roky	I. Absol. Diference	Koef. Růstu
2005	5,9	-	-
2006	6	0,1	1,02
2007	4	-2	0,67
2008	3	-1	0,75
2009	2,7	-0,3	0,90
2010	7	4,3	2,59
2011	6,7	-0,3	0,96
2012	5,1	-1,6	0,76
2013	7,2	2,1	1,41
2014	5,8	-1,4	0,81
2015	4,7	-1,1	0,81
2016	4	-0,7	0,85
2017	3,1	-0,9	0,78
2018	1,7	-1,4	0,55
2019	1,6	-0,1	0,94

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 37: Vývoj aktivní a pasivní politiky zaměstnanosti v letech 2005-2019

t	Česká republika v tisících Kč		Středočeský kraj v tisících Kč		Středočeský kraj v procentech	
	PPZ	APZ	PPZ	APZ	PPZ	APZ
2005	7 046 845	4 027 853	703 930	185 378	9,98	4,60
2006	7 307 521	5 300 675	726 286	293 118	9,93	5,53
2007	7 015 755	5 673 321	728 678	320 179	10,38	5,64
2008	7 114 895	6 131 729	779 724	271 238	10,95	4,42
2009	15 077 723	4 953 467	1 574 776	314 451	10,44	6,35
2010	13 354 778	6 171 493	1 531 216	512 891	11,46	8,31
2011	10 349 149	3 815 885	1 200 933	297 536	11,60	7,80
2012	8 759 749	2 451 117	998 750	174 388	11,40	7,11
2013	9 674 752	4 251 090	1 109 320	346 634	11,46	8,15
2014	9 279 634	6 386 632	1 107 409	538 672	11,93	8,43
2015	8 303 370	9 668 796	1 016 371	757 761	12,24	7,84
2016	8 254 527	6 860 879	992 850	522 654	12,02	7,62
2017	7 853 520	4 703 189	935 197	351 507	11,90	7,47
2018	7 542 836	4 336 836	917 933	364 929	12,17	8,41
2019	8 144 407	2 273 719	1 014 576	214 748	12,45	9,44

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 38: Výdaje podle nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

Výdaje ÚP ČR na veřejně prospěšné práce v jednotlivých letech ve Středočeském kraji (v tis. Kč)							
t	VPP	SÚPM	Abs. Praxe	Podpora OZP	Rekvalifikace	Cílené programy	Ostatní
2005	64 132	67 305	8 963	13 562	27 348	829	3 238
2006	71 764	60 650	0	12 164	19 115	5 050	119 209
2007	62 282	57 247	-	12 167	14 499	9 233	164 751
2008	91 097	41 427	-	12 944	17 845	2 866	105 059
2009	125 122	70 691	-	17 712	27 245	10 555	63 125
2010	158 223	104 732	-	15 545	34 004	88 754	111 633
2011	108 809	54 720	-	13 978	21 186	82 111	16 731
2012	67 199	24 323	-	3 693	7 863	44 669	26 641
2013	143 971	57 357	-	825	17 874	92 982	33 624
2014	183 784	121 183	-	596	27 355	189 479	13 337
2015	240 724	248 494	-	1 974	31 692	178 672	56 206
2016	233 371	233 205	-	614	25 011	12 067	18 285
2017	174 894	65 426	-	1 708	18 084	56 338	34 451
2018	163 360	78 708	-	1 190	13 207	64 975	42 621
2019	76 461	11 197	-	1 712	10 936	71 525	41 825

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 39: Osoby zdravotně postižené ve Středočeském kraji s ohledem na pohlaví v letech 2005-2019

OZP					
t	Ženy	Muži	Středočeský kraj	% z celku ženy	% z celku muži
2005	3226	2882	6108	52,816	47,184
2006	3002	2621	5623	53,388	46,612
2007	2759	2345	5104	54,056	45,944
2008	2661	2333	4994	53,284	46,716
2009	2850	2830	5680	50,176	49,824
2010	3075	2978	6053	50,801	49,199
2011	3027	2940	5967	50,729	49,271
2012	3095	2883	5978	51,773	48,227
2013	3329	3059	6388	52,113	47,887
2014	3390	3012	6402	52,952	47,048
2015	3161	2706	5867	53,878	46,122
2016	2776	2375	5151	53,892	46,108
2017	2367	1998	4365	54,227	45,773
2018	1998	1751	3749	53,294	46,706
2019	1747	1488	3235	54,003	45,997

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 40: Ženy pečující o své děti ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

Pečující ženy			
t	Středočeský kraj	I. Absol. Diference	Koef. Růstu
2005	5162	-	-
2006	4946	-216	0,958
2007	3713	-1233	0,751
2008	3742	29	1,008
2009	5525	1783	1,476
2010	6708	1183	1,214
2011	6395	-313	0,953
2012	4575	-1820	0,715
2013	5541	966	1,211
2014	7033	1492	1,269
2015	6659	-374	0,947
2016	7128	469	1,070
2017	5516	-1612	0,774
2018	4818	-698	0,873
2019	3663	-1155	0,760

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 41: Ženy pečující o své děti v porovnání s celkovým počtem uchazečů ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

Pečující ženy			
t	Středočeský kraj	Uchazeči ženy	% z celku
2005	5162	22243	23,207
2006	4946	19640	25,183
2007	3713	16271	22,820
2008	3742	16511	22,664
2009	5525	24037	22,985
2010	6708	26835	24,997
2011	6395	25606	24,975
2012	4575	27333	16,738
2013	5541	30796	17,993
2014	7033	29180	24,102
2015	6659	25294	26,326
2016	7128	20652	34,515
2017	5516	15638	35,273
2018	4818	13516	35,647
2019	3663	11423	32,067

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 42: Absolventi a mladiství ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

Absolventi a mladiství			
t	Středočeský kraj	I. Absol. Diference	Koef. Růstu
2005	3075	-	-
2006	2608	-467	0,848
2007	2027	-581	0,777
2008	2295	268	1,132
2009	3270	975	1,425
2010	3332	62	1,019
2011	3200	-132	0,960
2012	3426	226	1,071
2013	3744	318	1,093
2014	2839	-905	0,758
2015	2319	-520	0,817
2016	1729	-590	0,746
2017	1227	-502	0,710
2018	678	-549	0,553
2019	427	-251	0,630

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 43: Absolventi a mladiství ve Středočeském kraji a jejich porovnání s celkovými uchazeči v letech 2005-2019

Absolventi a mladiství			
t	Středočeský kraj	Uchazeči	% z celku
2005	3075	40751	7,55
2006	2608	35498	7,35
2007	2027	29273	6,92
2008	2295	31220	7,35
2009	3270	49144	6,65
2010	3332	54716	6,09
2011	3200	50594	6,32
2012	3426	54451	6,29
2013	3744	61681	6,07
2014	2839	56674	5,01
2015	2319	48102	4,82
2016	1729	38966	4,44
2017	1227	29370	4,18
2018	678	25238	2,69
2019	427	21452	1,99

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 44: Osoby starší 50 let ucházející se o práci ve Středočeském kraji v letech 2005-2019

Starší 50 let			
t	Středočeský kraj	I. Absol. Diference	Koef. Růstu
2005	10803	-	-
2006	9698	-1105	0,898
2007	8899	-799	0,918
2008	9053	154	1,017
2009	13062	4009	1,443
2010	15198	2136	1,164
2011	13046	-2152	0,858
2012	14348	1302	1,100
2013	16751	2403	1,167
2014	16569	-182	0,989
2015	15024	-1545	0,907
2016	12929	-2095	0,861
2017	10370	-2559	0,802
2018	9092	-1278	0,877
2019	8324	-768	0,916

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Příloha 45: Osoby starší 50 let ve Středočeském kraji a jejich porovnání s celkovými uchazeči v letech 2005-2019

Starší 50 let			
t	Středočeský kraj	Uchazeči	% z celku
2005	10803	40751	26,510
2006	9698	35498	27,320
2007	8899	29273	30,400
2008	9053	31220	28,997
2009	13062	49144	26,579
2010	15198	54716	27,776
2011	13046	50594	25,786
2012	14348	54451	26,350
2013	16751	61681	27,157
2014	16569	56674	29,236
2015	15024	48102	31,234
2016	12929	38966	33,180
2017	10370	29370	35,308
2018	9092	25238	36,025
2019	8324	21452	38,803

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování